

Hvidvaskning

CAND.MERC.AUD
SPECIALE
3 januar 2019
AALBORG UNIVERSITET

Anslag: 261.561 (Svare til 109 normalsider)
Antal sider: 122

Udarbejdet af:
Amalie Christine Blicher Studie. Nr. 20 12 58 60
Helle Hårdberg Nielsen Studie. Nr. 20 13 32 81

Vejleder: Jørgen Nielsen

Titelblad

Speciale. Hvidvask

Cand.merc.aud. revision.

Aalborg Universitet

Afleveret den 3. januar 2019

Opgave

261.561 anslag (svarer til 109 normalsider)

Omfatter 122 fysiske sider

Vejleder

Jørgen Nielsen

Udarbejdet af:

Amalie Christine Blicher

Studie. Nr. 20 12 58 60

Helle Hårdberg Nielsen

Studie. Nr. 20 13 32 81

Abstract

Money laundering is something that has been a quite popular subject in the media in 2018. Furthermore anti-money laundering initiatives are something most of us are met with every time we try to withdraw or insert larger amounts of money into the bank. This thesis is based on a study of the Danish anti-money laundering laws and the focus is to discuss whether or not the current laws and procedures are the best solutions and if there is a way to improve them.

In this thesis we examine the Britta Nielsen case, the Danske Bank case and three court sentences, in order to form the basis for the examples used to analyse measures to prevent money laundering, and to see if the laws are working as intended and how to improve upon the area of anti-money laundering. To examine these problems, the legal methodology is included.

From the analysis of the Britta Nielsen case, the Danske Bank case and three court sentences, we can conclude that if the procedures are introduced and used according to the regulations, then the anti-money laundering law has the intended effect.

The thesis ends with a discussion about how to improve upon the existing anti-money laundering laws and initiatives.

Indhold

Titelblad.....	2
Abstract	3
Indledning	6
Problemfelt	7
Finanskrisen	7
Danske Bank sagen.....	8
Britta Nielsen sagen.....	10
Hvorfor giver disse sager grundlag for projektet	11
Problemformulering.....	13
Metode	13
Læsevejledning	14
Begrebsforklaring.....	15
Afgrænsning.....	18
Hvidvaskningsloven.....	19
Hvad er hvidvaskning.....	19
Lovgrundlag.....	20
Påvirkning af loven	23
Lovens indhold	27
Konsekvenser	35
Årsager bag hvidvaskning	42
Hvor udbredt er det.....	42
Finansielle virksomheder.....	44
Hvidvaskningslovens foranstaltninger	45
Kundekendskabsprocedureren	46
God skik.....	49
Begrænsninger på kontant beløb.....	50
Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligt	51
Whistleblowerordningen	53
Del konklusion.....	54
Analyse	55
Hvidvask i Britta Nielsen sagen	55
Danske Bank sagen.....	57

Whistleblowerordningen	61
Kundekendskabsprocedureren	64
Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten	65
Opsummering	66
Domme på området	67
Er hvidvaskningslovens tiltag for omfattende for virksomheder og banker	71
Hvor går grænsen for overvågning	75
Del konklusion	79
Diskussion	81
Forholdet mellem kunder og virksomheder	81
Hvad kan indføres i henhold til EU-lovgivningen	86
Kan foranstaltningerne forbedres	88
Whistleblowerordningen	88
Begrænsning på kontant beløb	90
Kundekendskabsprocedureren og opfølgning i kundeforløbet	91
Undersøgelses-, noterings-, opbevarings-, og underretningspligten	92
Afrunding	92
Hvordan kan området styrkes	92
It-systemer	93
Intern vs. Ekstern	95
SØIK	97
Er den nuværende løsning den optimale	97
Vores bud på en løsning	101
Konklusion	103
Perspektivering	105
Kildeliste	107

Indledning

I forbindelse med undervisningen på kandidaten i revision har vi blandt andet stiftet bekendtskab med fagene erhvervsret, internregnskab, rådgivning, revision, ekstern rapportering og skatteret. Det var i undervisningen i fagene erhvervsret og skatteret at vores interesse for det juridiske område blev vagt. Underviserne var gode til at inddrage egne erfaringer og komme med eksempler fra en praktisk hverdag fra virkeligheden. Det gav nogle gode input til den teoretiske del som vi har arbejdet med i det daglige. Det var med til at vække vores nysgerrighed og undren over at nogen af de eksempler vi blev præsenteret for var lovlige og kunne lade sig gøre. Det var spændende og interessant at konstatere, at ved hjælp fra lovgivningen kan man optimere og påvirke en virksomhed i en given retning. Inspireret af undervisningen fra erhvervsret og skatteret kunne vi rimelig hurtig konstatere, at det var inden for det juridiske område vi skulle finde emnet til vores speciale. I vores videre søgen efter et passende emne fandt vi ud af at det specielt var de eksempler og sager hvor der var sket en bevidst overtrædelse af lovgivningen der vagte den største undren hos os.

Da Danske Bank sagen rammere medierne i foråret 2017, vækkere det yderligere vores interesse. Efter at vi havde researchet yderligere på Danske Bank sagen, viste det sig i store træk, at Danske Bank var under mistanke for, via deres afdeling i Estland, at have medvirket til hvidvaskningen for 1.500 milliarder kroner i perioden 2007 - 2013. Derfra var der ingen tvivl vi skulle skrive om hvidvask. For vi måtte jo stille os selv det spørgsmål: Hvordan kan det overhovedet lade sig gøre? Nu er hvidvaskning ikke noget nyt fænomen. Hvidvask er et emne som oftere og oftere rammer medierne, det er et område som ikke kun ligger de danske politikere men også politikere i EU meget på sinde. Ydermere er det et emne som har tiltrukket sig en del negativ opmærksomhed i den senere tid. Det har det blandt andet ved Danske Bank sagen som også involvere Nordea, det har medført at helt almindelige dansker har følt sig ramt på deres retssikkerhed og retfærdighedsfølelse. Den sidste sag som har tiltrukket sig opmærksomhed er Britta Nielsen sagen, her er der til forskel fra Danske Bank og Nordea tale om enkeltpersoner, som er under mistanke for bedrageri og hvidvask eller medvirken her til, af 111. mio.Kr.

Danske Bank og Nordea sagen viser med alt tydelighed at der i gennem en længere periode har været et stort problem med hvidvaskning og omfanget her af. Fælles for de

hændelserne der har dannet grundlaget for sagen er, at de ligger en årrække tilbage i tiden og omfattede store beløb, over en længere periode. Man er derfor nødt til at stille spørgsmålet: Hvordan kunne det lade sig gøre uden at nogen greb ind? Er der stadigvæk i 2018 risiko for hvidvask eller har bankerne på baggrund af, denne sag og de seneste lovstramninger minimeret hvidvask så meget, at det i dag anses for en bagatel? Sagen viser med al tydelighed at man tidligere ikke har været gode nok til hverken fra det offentlige- eller det privates side at dæmme op for hvidvask og begrænse omfanget. Dette skal ses i lyset af at der tilsyneladende er en lille risiko for at blive opdaget, samtidig med at konsekvens hvis man bliver taget i hvidvask ikke står målt med handlingen.

Hvidvask er et stort og kompliceret område som til stadighed opfattes som usikkert, det til trods for at der i det seneste år er sket yderligere stramninger på området. Der søges derfor til stadighed fra politiskside, at stramme yderligere så det bliver nemmer at opdage hvidvask, samt at konsekvensen skal være hårdere ved udførelse eller medvirken til hvidvask. Med det formål at begrænse hvidvask i Danmark og på tværs af landegrænserne.

Vi vil derfor i dette speciale se nærmere på selv hvidvaskning. Herunder Hvidvaskningsloven og dens indhold, samt hvilke foranstaltninger og tiltag der finder anvendes for at begrænse hvidvaskning. I analyse vil vi blandt andet se nærmere på sagerne om Danske Bank og Nordea, samt Britta Nielsen sagen. Vil diskutere ud fra om omfanget af gener for kunderne kontra stramninger over for virksomhederne. Samt et bud på fremtidige løsninger.

Problemfelt

I dette afsnit har vi valgt at tage vores problemfelt med, det har vi fordi vi mener at man for at forstå omfanget af problemet, samt de undringer vi har gjort os. Problemfeltet kan være med til at udvide forståelsen for kompleksiteten af emnet samt de problematikker som vi som samfund står over. Hvidvaskning samt finansiering af terror kan have umådelige konsekvenser samfundsmæssigt.

Finanskrisen

I nedenstående afsnit vil der være en kort redegørelse for finanskrisen, da denne ligger til grund for en del stramninger på det finansielle område.

Den globale finanskrisen varede fra 2007 til 2009, den anses for at være den værste finanskrisen siden den store depression i 1930'erne (Den store danske, 2017 A).

Starten af 00'erne var præget af højkonjunktur i vesten. Højkonjekturen byggede i høj grad på stigende boligpriser, især i USA. Dette blev underbygget af bankernes villighed til at låne penge ud.

Da boligboblen bristede og husene tabte værdi blev en stor del af lånerne teknisk insolvente (Wikipedia, 2018). Samtidig havde bankerne ikke lavet deres baggrundstjek grundigt nok eller givet nogle meget risikable lån. Det resulterede i at mange ikke kunne betale deres afdrag på boliglånene, det resulterede i tvangsauktioner og at bankerne mistede en omfattende mængde penge.

På trods af at finanskrisen startede i USA spredte den sig til en del lande. Især Europa og eurolandene blev hårdt ramt. I disse lande blev virkningen af finanskrisen mere langtrukket end i USA.

I Danmark ramte krisen i sommeren 2008. Den reelle krise sluttede i efteråret 2010. Fra 2010 og frem har Danmark været i vækst (Systime, 2018).

For bankerne har finanskrisen betydet, at politikerne har valgt at stramme overfor bankerne. Da politikerne mener, at bankerne bærer en del af ansvaret, for finanskrisen og de konsekvenser der fulgte i kølvandet på finanskrisen. For bankerne har det haft den betydningen, at de skal lave mere dokumentation og flere kontroller af deres kunder. Men stramningerne har også ramt helt almindelige danskere. Gennem den øgede kontrol, som kan opfattes som værende generende.

Danske Bank sagen

- En international sag om hvidvask

I dette afsnit vil der blive beskrevet hvorfor vi har ment at Danske Bank sagen er relevant, både for samfundet men også som en del af grundlaget for dette speciale.

Danske Bank sagen er en lang og kompliceret sag, hvor der endnu ikke er kommet en afgørelse. Vi har lavet en tidslinje over sagen, den vil være at finde som bilag 1, vedlagt projektet.

Danske Bank sagen kommer frem i offentligheden i to omgange. Sagen starter i foråret 2017, hvor det kommer frem at fremtrædende russere, herunder medlemmer af Putins¹

¹ Ruslands præsident

familie har hvidvasket et større millionbeløb igennem Danske Banks estiske filial (DR Nyhederne, 2018 Q). I forbindelse med disse afsløringer, kommer det ligeledes frem at Nordea har været involveret i disse transaktioner som betegnes som hvidvask (DR Nyhederne, 2018 M1).

Sagen falder til ro og man hører ikke mere om Danske Banks involvering i hvidvask før efteråret 2017. Fra efteråret 2017 og til nu er der kommet en lang række afsløringer om den hvidvask der er foregået i Danske Bank, herunder størrelsen på de beløb der er ført igennem banken, hvilke grupperinger der har ført pengene igennem banken og at der tilbage i 2013 var en whistleblower der sendte en rapport, om mistænkelige forhold i bankens estiske filial, til et medlem af bankens bestyrelse.

Fakta om sagen:

- Hvidvaskningen foregik fra 2007 til 2013
- Beløbet der er ført igennem banken formodes at være op mod 1.500 milliarder kroner (DR Nyhederne, 2018 N1)
- Prominente russere, våbenhandlere og Ruslands efterretningstjeneste FSB har ført penge igennem den estiske filial (DR Nyhederne, 2018 Q).
- Sagen rammer de danske medier i foråret 2017
- Sagen får for alvor medieomtale i foråret og henover sommeren i 2018
- I 2013 modtog et medlem af Danske Banks bestyrelse en rapport fra en whistleblower, der oplyste om kritisable forhold i den estiske filial (Børsen, 2018A).
- Danske Bank sagen har dannet grundlag for flere stramninger af hvidvaskningsloven.
- I december 2017 modtog Danske Bank en bøde på 12,5 millioner kroner af Finanstilsynet (Finans, 2017 C).
- Herefter lukkede man sagen fra Finanstilsynets side.
- I august 2018 indledes en strafferetlig efterforskning af Danske Bank i forbindelse med hvidvaskningssagen (Anklagemyndigheden, 2018 I).
- I september 2018 fremlagde Danske Bank deres interne rapport (Bruun & Hjejle, 2018).
- På baggrund af denne rapport valgte Finanstilsynet at genåbne sagen og lave en yderligere undersøgelse af hvad der reelt er foregået i banken (DR Nyhederne, 2018 O1).
- Danske Bank bliver stillet til offentlig høring i Folketinget den 19. november 2018 (Folketinget, 2018 B).

Danske Bank sagen er en omfattende sag om hvidvask. Problemstillingen i sagen er at der er ført store beløb igennem Danske Banks estiske filial over en lang periode. Uden at der er

blevet reageret her på. Dette kan skyldes en flere forhold blandt andet at man vælger at overse transaktionerne, ikke overholder hvidvaskningsloven og lever op til de, i loven beskrevne foranstaltninger, eller at de involverede personer har formået at føre pengene igennem filialen uden at tænde nogle advarselslamper. Alle tre scenarier er i dette tilfælde interessante og relevante.

I den interne rapport Danske Bank har fremlagt redegøres der for sammensætning af den kundeportefølje hvor i de ulovlige handlinger er forekommet. Samtidig redegøres der for hvordan det kunne ske, altså hvorfor de interne kontroller ikke opfangede hvidvaskningen (Bruun & Hjejle, 2018). Denne rapport har tydeligt til hensigt at vise omverden at Danske Bank erkender at de ikke har levet op til de lovkrav der er til banker og andre finansielle virksomheder. Dette gør sagen relevant, både når man ser omfanget, konsekvenserne og reaktionerne, herunder de stramninger af hvidvaskningsloven der er kommet på baggrund her af. Især er det beløbet der er tale om i Danske Bank sagen som gør den relevant, det er et beløb, der ikke er set mage med i en dansk sag om hvidvaskning.

[Britta Nielsen sagen](#)

- En national sag som trækker spor til Sverige, Tyskland, Holland og Sydafrika.

I dette afsnit vil der blive beskrevet hvorfor Britta Nielsen sagen er relevant for dette speciale og for samfundet som helhed.

Britta Nielsen sagen er en sag hvor fire personer er tiltalte og der endnu ikke faldet dom i sagen. Der er lavet en tidslinje til sagen, som er vedlagt som bilag 2. Britta Nielsen er tiltalt for databedrageri af særlig grov beskaffenhed for 111 mio. Kr. mod sin tidligere arbejdsgiver i tilskudsadministrationer som høre under Socialstyrelsen. Efterfølgende er pengene af flere omgange blevet vasket hvide via flere konti i Danske Bank.

Offentligheden hører første gang om Britta Nielsen sagen den 9. oktober 2018 da Børne- og socialminister Mai Mercado på et pressemøde orientere om sagen. Her fremgår det at en betroede medarbejder som har været ansat i 40 år er mistænkt for at misbruge sin stilling til at begå bedrageri og hvidvaskningen af 111 mio. Kr. fra satspuljemidlerne over en 16 års periode fra 2002 - 2018. Nærmere undersøgelser trækker økonomiske spor til Sverige hvor den mistænkte har en ødegård, til et hestestutteri i Tyskland og Holland, ejendomme og jordbesiddelser i Sydafrika. Derudover skulle Britta Nielsen have indkøbt diamanter og

guldsmykker under sine rejser i Sydafrika. Det kom efterfølgende frem at Britta Nielsens søn Jimmy Hayat, samt de to døtre Nadia Samina Hayat og Karina Jamilla Hayat er tiltalt i sagen for hæleri af særlig grov beskaffenhed.

Fakta om sagen

- Bedrageriet stod på i perioden 2002 – 2018 i tilskuds administrationen under socialstyrelsen
- Det samlede beløb er på 111.mio kr.
- Danske bank indberetter Britta Nielsen til hvidvasksekretariatet med mistanke om kriminalitet eller terrorfinansiering. SØIK sender sagen videre til SKAT med mistanke om skatteunddragelse.
- Sagen bliver offentlig kendt den 9. oktober 2018
- Penge er blandet andet brugt til en ødegård i Sverige, to stutier i Holland og Tyskland, ejendomme og jordbesiddelser i Sydafrika. Samt indkøb af diamanter og guldsmykker.
- Britta Nielsen efterlyses internationalt. Hun bliver senere anholdt i Sydafrika og efterfølgende udleveres hun til Danmark.
- Jimmy Hayat der ligeledes har været efterlyst bliver anholdt i Sydafrika og senere udleveret til Danmark.
- Britta Nielsen tiltales for databedrageri af særlig grov beskaffenhed for 111 mio. kr.
- Jimmy Hayat, Nadia Samina Hayat og Karina Jamilla Hayat er tiltalt i sagen for hæleri af særlig grov beskaffenhed.
- Britta Nielsen og Jimmy Hayat er varetægtsfængslet frem til den 4.december 2018.

Britta Nielsen sagen er en sag om bedrageri og underslæb af et stort beløb i den offentlige sektor. Sagen er i sig selv interessant fordi det foregik over en lang årrække og omfatter så stort et millionbeløb. Men er først og fremmest relevant for hele samfundet, da det omfatter vores alle sammes pengekasse og rejser spørgsmålet: hvordan kunne det lade sig gøre. Britta Nielsen sagen er relevant i forholdt til dette speciale da det er en sag som begynder som bedrageri og underslæb men overtid kommer til også at omfatte hvidvaskning.

Hvorfor giver disse sager grundlag for projektet

På baggrund af finanskrisen kom der stort fokus på den finansielle sektor, da det var heri finanskrisen, eller rettere, grundlaget for finanskrisen var skabt. Dette fokus resulterede blandt andet i flere stramninger på området, herunder strammere regler for udlån, mere kontrol og en række love. På trods af at finanskrisen startede for mere end 10 år siden, og at

vi har været i vækst, i en del år, er der stadigvæk stort fokus på de finansielle virksomheder, både fra de danske lovgivere men også fra EU. Det er tydeligt at finanskrisen satte dybe spor og at man ønsker at sikre at dette ikke sker igen.

Danske Bank sagen er forholdsvis ny i medierne, men skete for en årrække siden. Denne sag er relevant fordi den viser hvor omfattende hvidvask er, at det sker og at det sker igennem danske banker. Denne sag vakte derfor vores interesse. Den danske hvidvaskningslov bygger på en række direktiver fra EU, i forbindelse med Danske Bank sagen, har politikerne reageret og strammet lovgivningen. Vi undrer os over om dette er den rette måde at reagere på, vi er derfor interesseret i at undersøge loven og dennes sammensætning. Ydermere danner Danske Bank sagen grundlag for projektet i og med at den viser hvor tydeligt hvidvaskning foregår, fordi hvidvaskning er relevant, er det interessant at undersøge, både overordnet men også dybdegående.

Omdrejningspunktet i Britta Nielsen sagen er ikke hvidvaskning, men en følgevirkning af at tilegne sig en større sum penge på ulovligvis er at i det øjeblik man eksempelvis sætter dem i banken så forsøger man at hvidvaske dem. Britta Nielsen er yderst relevant blandt andet på grund af hvor ny den er, og hvor den er foregået nemlig i et dansk ministerium,

Tilsammen har disse sager, og andre inputs så som undervisningen på kandidaten i revision, vakt interessen for hvidvaskning, og især hvidvaskningsloven og hvordan denne er sammensat.

Problemformulering

Hvilke hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger er specificeret i hvidvaskningsloven

Virker disse foranstaltninger efter hensigten

Hvordan kan området omkring forhindring af hvidvaskning forbedres

Metode

Dette afsnit har til formål at belyse projektets metode, herunder tilgangen til projektet samt projektets opbygning. Samtidig vil der blive redegjort for den anvendte empiri, hvordan den finder anvendelse i projektet og hvordan vi forholder os til den.

Den metodiske tilgang til projektet vil være den juridiske metode. Den juridiske metode er en proces, hvor i man først definere det juridiske område, formulere den juridiske problemstilling, angiver retskilder, redegør for teorien, vurdere teorien i forhold til fakta og begrunder en konklusion eller løsning.

I dette projekt er det juridiske område: hvidvaskningsloven, de bagvedlæggende direktiver, bekendtgørelser, samt guidelines.

Problemstilling lyder på om, hvorvidt hvidvaskningsloven og de tilhørende bekendtgørelser og guidelines fungerer optimalt og efter hensigten.

Retskilderne som er hvidvaskningsloven, straffeloven, loven om finansiel virksomhed, bagvedlæggende direktiver, bekendtgørelser på området samt guidelines for området, vil blive redegjort for med et neutralt udgangspunkt.

Teorien som er lovgivningen vil blive set i forhold til fakta, indsamlet igennem forskellige sager, domme og ekspertudtalelser.

Til slut vil vi begrunde vores konklusion ud fra det samlede projektet.

Projektet vil tage udgangspunkt i en række retskilder her under, EU-direktiver, lovgivning, bekendtgørelser, guidelines og domme. Disse kilder vil blive anvendt i en stor del af projektet, dog hovedsageligt i redegørelsen, for at skabe en grundlæggende forståelse for området. Denne forståelse vil, herefter danne grundlag for analysen og diskussionen.

Herudover vil der blive anvendt en række artikler fra forskellige kilder, herunder: Berlinske, DR og TV2. Disse kilder vil danne grundlag for de eksempler der vil blive anvendt til at analysere de hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger i analyseafsnittet. Disse kilder kan være farvet af de medier eller skribenter som har udgivet og udformet dem. Derfor

forholder vi os kritiske til disse kilder samt de informationer der er her i. Kilderne vil ikke være en del af de faktuelle oplysninger i projektet, men vil udelukkende opstille eksempler vi kan koble vores teori på.

Læsevejledning

I dette afsnit vil vi give en kort læsevejledning til projektet, med det formål at guide læseren igennem projektet.

Først og fremmest vil vi klarlægge opbygningen af problemformuleringen:

Problemformuleringen er formuleret som tre spørgsmål, hvor af den første Hvilke hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger er specificeret i hvidvaskningsloven, er et overvejende redegørende spørgsmål.

Det næste spørgsmål i problemformuleringen lyder: Virker disse foranstaltninger efter hensigten. Dette spørgsmål ligger op til en analyse der har til formål at svare på spørgsmålet.

Den sidste del af problemformuleringen ligger med spørgsmålet: Hvordan kan området omkring forhindring af hvidvaskning forbedres, op til en diskussion.

Projektets opbygning vil følge spørgsmålene i problemformuleringen, dog vil projektet begynde med en indledning og et problemfelt hvor i, det vil blive klarlagt, hvorfor emnet er både interessant og relevant. Dernæst vil der følge et metodeafsnit, hvor i der formuleres et problem, metoden for projektet gennemgås, herefter afgrænses projektet. Derefter vil der følge en redegørelse af de love og bekendtgørelser der er relevante for projektet, herunder de hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger der er vedtaget i dansk lovgivning. Samtidig vil der blive redegjort for, hvad hvidvaskning er.

Efter redegørelsen følger analysen, hvor i der vil blive undersøgt, hvorvidt de hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger virker efter hensigten, altså om de forhindrer hvidvask. Ydermere vil der blive analyseret på domme på området, samt hvor vidt disse foranstaltninger ligger en ekstra byrde på virksomhederne.

Hernæst vil der følge et diskussionsafsnit, hvor i der vil blive diskuteret, hvilke tiltag der vil kunne indføres i forhold til den EU-lovgivning vi må følge, om de foranstaltninger der er fastsat i dansk lov kan forbedres, hvorledes området som helhed kan styrkes samt, hvad vores bud på forbedringer kunne være.

Til slut vil de tre spørgsmål i problemformuleringen blive besvaret i en konklusion og der vil perspektiveres til revisoransvar i forhold til emnet, da dette er et yderst relevant område taget vores uddannelse i betragtning.

Begrebsforklaring

EU

EU står for Den Europæiske Union, hvis formål er at sikre økonomisk velstand, stabilitet og sikkerhed i Europa (Europa, A). EU består af 28 medlemslande. Danmark har været medlem siden den 1. januar 1973 (Udenrigsministeriet, ukendt A). EU som vi kender det i dag tog sin spæde begyndelse efter anden verdens krig hvor Frankrig, Tyskland, Italien, Belgien, Holland og Luxembourg den 18. april 1951 grundlag Den Europæiske Kul- og Stålfællesskab med det formål at skabe varig fred gennem et økonomisk og politisk samarbejde (Europa, B). Den 1. juli 1967 fusionerede de tre organisationer Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, og Det Europæiske Atomenergisamarbejde, EURATOM. Derved blev EF, Det Europæiske Fællesskab født. Danmark blev medlem den 1. januar 1973 (Den store danske, 2017 B) Med ønsket om at skabe en fælles europæisk union udarbejdes Maastrichttraktaten den 7 februar 1992, med ikrafttræden den 1. november 1993 (Den store danske, 2017 C) og EU blev en realitet. Danmark stemte dog i første omgang nej til Maastrichttraktaten den 2 juni 1992, men med en aftale om fire forbehold, vedrørende unionsborgerskab, Euroen, forsvarssamarbejde og det retsligt samarbejde stemte Danmark ja den 18 maj 1993 (Udenrigsministeriet, B).

Grundloven

Grundloven er Danmarks forfatning det betyder at grundloven står over alle andre love. I praksis medfører det at der ikke kan vedtages love, i Danmark, der strider mod den Danske Grundlov. Grundloven beskriver den enkeltes borgers rettigheder og pligter, formålet hermed er at skabe frihed og lighed for alle. Den første Grundlov blev vedtaget den 5. juni 1849. Grundloven i sin nuværende form er fra den 5. juni 1953 (Folketinget, C).

Retsakter

Når EU laver lovgivning og der vedtages regler i forskellige love, kalder man det samlede for retsakter (Ec-Europa).

Direktiv

Et direktiv er en retsakt, som sætter et mål inden for et givende område som EU-landene skal opnå. Der er ikke nogen deadline for hvornår det enkelte land, skal have implementeret EU-direktivet i det enkelte lands lovgivning. Derudover er det muligt for det enkelte land at lave nationale tilpasninger og overgangsordninger, dog må der ikke laves tilpasninger som er mildere end direktivet forskriver fra EU (Ec-Europa).

Forordning

En forordning er en bindende retsakt, en EU-lov som gælder direkte efter en nærmere fastsættelses dato. Det vil sige at forordningen ikke må gengives i de enkelte EU-landes lovgivningen. Det betyder at der ikke er mulighed for nationaltilpasning og overgangsordninger (Ec-Europa).

Bekendtgørelser

En bekendtgørelse har til formål at gennemføre eller udfylde en lov. Eksempelvis ved regulering og ændringer ved allerede eksisterende lov. Den har hjemmel i en lov og er gælden for alle borgere og virksomheder (Skatteministeriet).

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er omsættelige værdipapir som aktier, obligationer, optioner, futures, swaps jf. kapitalmarkedsloven. §.4. (Retsinformationen, 2017 F).

Finansielle virksomheder

Finansielle virksomheder er virksomheder der handler og rådgiver investorer omkring handel med finansielle instrumenter. Hvad enten der er tale om private eller professionelle investorer. De finansielle virksomheder er reguleret gennem lov om finansiell virksomhed.

Bekendtgørelse af lov om finansiell virksomhed

Lovbekendtgørelse nr. 1140 af 26/09/2017 bekendtgørelse af lov om finansiell virksomhed. Denne bekendtgørelse har til formål at regulere finansielle virksomheder. Finansielle virksomheder forstås jf. §.5 i lov om finansiell virksomhed som:

- Pengeinstitutter
- Realkreditinstitutter
- Fondsmæglerselskaber
- Investeringsforvaltningsselskaber
- Forsikringsselskaber mv. (Retsinformationen, 2017 G).

Efterfølgende benævnt FIL.

Terrorisme

Terrorisme er voldshandlinger mod uskyldige udført af enkelte personer, af grupper eller netværk heraf med det formål at skabe frygt eller skabe opmærksomhed omkring et politisk eller religiøst budskab (Den store danske, 2017 D).

Den 11/9-01

Den 11. september 2001 er blevet begrebet for terrorangrebet mod USA med fire fly. To fly fløj ind i World Trade Centers tvillingetårne i New York, og et fly ramte pentagon som er det amerikanske forsvarsministerium i Washington, yderligere et fly styrtede ned på en mark i Pennsylvania. Flere tusinde omkom og de materielle skader løb op i milliarder.

Erhvervsstyrelsen

Erhvervsstyrelsen er en offentlig tilsynsmyndighed som blandt andet arbejder for, at skabe de mest optimale rammer for virksomheder i Danmark. Udover at føre tilsyn med virksomhederne, fungerer Erhvervsstyrelsen også som sparringspartner for virksomhederne, ved at være behjælpelige med love og regler, samt være bindeled mellem virksomhederne og det officielle Danmark (Erhvervsstyrelsen, E).

Finanstilsynet

Finanstilsynet er en tilsynsmyndighed. Hovedopgaven for Finanstilsynet er at før tilsyn med finansielle virksomheder og via overvågning sikre at den enkelte virksomhed har tilstrækkelig kapital til at modstå de risici de har påtaget sig (Finanstilsynet, 2015 N).

Anklagemyndigheden

Anklagemyndighedens opgave er at sørger for, at retsforfølge strafbare forhold og sikre at det forløber på en retfærdig måde, for at skabe retssikkerhed. Anklagemyndigheden skal sikre at skyldige bliver stillet til ansvar, samt at uskyldige ikke bliver retsforfulgt (Anklagemyndigheden, 2018 L).

SØIK

SØIK er Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Det tidligere bagmandspoliti. SØIKs kerneopgave er at efterforske økonomisk kriminalitet og finansiering af terrorisme både nationalt og internationalt. Samt visse internationale lovbrud (Anklagemyndigheden, 2018 L).

Afgrænsning

I projektet tages der udgangspunkt i finansielle virksomheder, vi har valgt dette fokus ud fra vores specialisering i kapitalmarkeds virksomheder. Dette betyder at vi som udgangspunkt har fokus på banker og andre finansielle virksomheder. Fokuset vil dog være på både bankerne som enheder, men også på bankens kunder, dette gøres for at analysere effekten af hvidvaskningsloven, vi har vurderet at vi ikke ville kunne besvare hvorvidt de foranstaltninger der er for at forhindre hvidvaskning virker, hvis ikke vi både ser på bankerne, kunderne, domme på området og aktuelle sager.

Loven om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme har to hovedpunkter: terror og hvidvaskning. Vi har i projektet valgt at tage udgangspunkt i hvidvaskning og ser derfor bort fra terrorisme og finansiering heraf i gennem projektet. Det vil dog blive nævnt få gange, da blandt andet nogle lovændringer, tydeligt er på baggrund af dette.

I forhold til de to sager som vil danne rammerne om nogle af de eksempler der bliver opstillet i gennem projektet, nemlig sagerne om Britta Nielsen og Dansken Bank, har vi valgt ikke at tage oplysninger med der er nyere end henholdsvis den 14. november og den 5. december.

Vi har valgt at inddrage sagen om Britta Nielsen, da vi mener den indeholder hvidvaskning. Selvom at kernen i sagen er underslæb og bedrageri., er det i det øjeblik, hun har førte pengene ind på sin konto eller har brugt af dem, hvidvask. Her skal man være opmærksom på at hvidvaskning er et langt bredere begreb end en række transaktioner igennem banker eller vekselkontorer.

I forhold til EU-direktiverne på området ser vi udelukkende på det indhold der omhandler hvidvaskning og hvidvaskningsloven. Direktiverne kan altså have indflydelse på flere områder og hermed være grundlag for flere love, lovtiltag eller lovændringer. Vi ser kun på hvidvaskningsloven som følge af direktiverne.

I afsnittet kundekendskabsprocedureren vil der kort blive nævnt at der ved handel med værdipapirer anvendes en procedure der hedder "kend din kunde princippet", dette princip er udpenslet i MiFID II og MiFIR. Denne procedure har langt hen ad vejen den samme udformning og det samme formål som kundekendskabsprocedureren, med den forskel at de

optræder i to forskellige områder inden for lovgivningen. Kend din kunde princippet er henvendt til værdipapir handel mens kundekendskabsprocedureren er rettet mod alle virksomheder og personer omfattet af hvidvaskningsloven. Vi har derfor udelukkende fokus på kundekendskabsproceduren.

Når der i projektet bliver set på sager som Britta Nielsen sagen og Danske Bank sagen er det fordi de har skabt en del interesse for hvidvask og hvidvaskningsloven. De har uden tvivl vist hvorfor man ser så alvorligt på finanssektoren og de interne kontroller, men også hvorfor man regelmæssigt strammer lovgivningen på området. Herudover mener vi at disse sager igennem projektet giver et godt grundlag for nogle håndgribelige analyser af sikkerhedsforanstaltningerne mod hvidvask. Vi vil ikke kommentere konkret på sagerne, men vil på baggrund af nogle uddrag fra og oplysninger om sagerne komme med konklusioner om foranstaltningerne mod hvidvask.

I forhold til SØIK vil der ikke blive gået yderligere i dybden med dennes opgaver i forhold til internationale straffesager. Der vil udelukkende være fokus på hvidvaskning og økonomisk kriminalitet.

Hvidvaskningsloven

- Loven om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme

I de følgende afsnit vil der blive redegjort for hvidvaskningsloven, herunder lovens indhold, hvad der karakteriseres som hvidvaskning, straffen for hvidvaskning samt en redegørelse for de direktiver, der er baggrunden for hvidvaskningsloven.

Hvidvaskningsloven trådte i kraft i 1993, på baggrund af et direktiv fra EU. Loven har senere undergået både mindre og større rettelser og tilføjelser. Blandt andet har den nye hvidvaskningslov fra 2017, ændret på den grundlæggende opbygning, hvor man tidligere havde en regelbaseret lov, over gik man i 2017 til en risikobaseret lov hvor de omfattede virksomheder, langt mere skulle kigge ind ad og vurdere risici for at denne selv blev misbrugt frem for at vurdere kundernes aktiviteter og tilhørsforhold.

Hvad er hvidvaskning

Hvidvaskning er en ulovlig handling, hvor man overfører penge fra ulovlige aktiviteter til lovlige aktiviteter, for at skjule pengenes ophav.

I hvidvaskningslovens § 4 stk. 1 defineres hvidvaskning som:

Uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte fra en strafbar lovovertrædelse eller forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner (§ 4 stk.1).

Lovgrundlag

Dette afsnit omhandler de love, som ligger til grund for hvidvaskningsloven, LOV nr.651 af 08/06/2017, lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, som vi kender den i dag, i dagligtale kaldet hvidvaskningsloven.

Hvidvaskningsloven som vi kender den i dag, bygger på EU-rådets direktiv 91/308/EØF af 10. juni 1991 om forbyggende foranstaltninger mod anvendelse af finansielle systemer til hvidvaskning af penge (Direktiv 91/308/EØF, 1991). Den 7. oktober 1992 fremsættes forslaget om vedtagelsen af hvidvaskningsloven i Danmark. Forslaget vedtages den. 9. juni 1993, med virkning fra den. 1 juli 1993 og LOV nr.348 af 09/06/1993 lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge er en realitet (Folketinget).

Det er værd at bemærke at støtte til terrorisme, ikke er en del af ordlyden i loven på dette tidspunkt. Det vidner om at på dette tidspunkt er terrorisme og økonomiskstøtte hertil, ikke er et område der er stort fokus på.

Hvidvaskningsloven har igennem tiden undergået større eller mindre ændringer og tiltag. Disse fremgår af nedenstående skema.

Årstal	Ændringer
1998	I lov nr.1056 af 23/12/1998 lov om ændringer af lov om visse selskabers aflæggelse af årsregnskab m.v., lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, skattekontrolloven og forskellige andre love. Ændre §12 i lov nr.348 Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge. Så ecu ændres til

	euro i §4, stk.2, og §5, stk.1. (Retsinformationen, A).
2000	§ 3 i lov nr.295 af 02/05/2000 lov om ændringer af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love (Retsinformationen, B).
2002	Lov nr.422 af 06/06/2002 lov om ændring af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge (Retsinformationen, C).
2002	Bekendtgørelse nr.734 af 30/08/2002 bekendtgørelse af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (Retsinformationen, D).
2013	Vejledning om lov om forebyggede foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven). Nr.9184 af 24/04/2018 (Finanstilsynet E).
2014	Bekendtgørelse om finansielle virksomheders m.v. pligt til at offentliggøre Finanstilsynets vurdering af virksomheden m.v. nr.1567 af 23/12/2014 (Finanstilsynet F).
2017	Bekendtgørelse om hvilke virksomheder og personer der kan undtages fra lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) nr.1358 af 30/11/2017 (Finanstilsynet G).

2017	Bekendtgørelse om indsendelse af underretninger m.v. til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet nr.1403 af 01/12/2017 (Finanstilsynet H).
2017	Bekendtgørelse om lempede krav til kundekendskabsproceduren efter lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) nr.1359 af 01/12/2017 (Finanstilsynet I).
2017	Bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse af oplysninger om indenlandske politisk eksponerede personer nr.1704 af 29/12/2017 (Finanstilsynet J).
2017	Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven) nr.651 af 08/06/2017 (Finanstilsynet K).

Mange af disse ændringer bygger på EU's direktiver, om bekæmpelse af hvidvaskning og økonomisk støtte af terrorisme på nationalt og internationalt niveau. Som tidligere nævnt, indgik ordet terrorisme til at begynde med ikke i ordlyden af loven vedrørende hvidvaskning. Terrorismen blev først en del af ordlyden med bekendtgørelse nr.734 af 30/08/2002 bekendtgørelse af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (Retsinformation, 2017 E). Hvad der ligger til grund for denne ændring kan der kun gisnes om. Men det kan med rimelighed antages at terrorangrebet mod World Trade Center i USA den 9. september 2001 har haft en kraftig indflydelse på denne ændring. Det nyeste tiltag er den nye hvidvaskningslov der blev vedtaget den. 8 juni 2017 Lov nr.651 af 08/06/2017 lov om forebyggende foranstaltninger

mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskningsloven) (Finanstilsynet, 2017 K). Loven trådte delvis i kraft den. 26. juni 2017 og fuldt den 3. januar 2018 jf. § 81, stk. 2 "§ 81. Loven træder i kraft den 26. juni 2017, jf. dog stk. 2. Stk. 2. § 82, nr. 7, træder i kraft den 3. januar 2018." (Finanstilsynet, 2017 K, § 81, stk.2). Den nye lov ændrer på den grundlæggende opbygning. Hvor man tidligere havde en regelbaseret lov, overgik man i 2017 til en risikobaseret lov. Ændringen betyder at de virksomheder og selskaber, som er omfattede af loven, i langt højere grad, skal kigge mere ind ad og vurdere risici, for at virksomheden selv bliver misbrugt, frem for at vurdere kundernes aktiviteter og tilhørsforhold. Denne nye lov skal ses i lyset af de sager der har været i den finansielle sektor hvor blandt andet Nordea og Danske Bank har brudt hvidvaskningsloven. Som følge heraf er der fra politisk side, opstået et ønske om, at regulere området yderligere. Det kan derfor med rimelighed antages, at disse sager har haft indflydelse på tilblivelsen af den nye lov fra 2017.

Lovgivningen inden for hvidvaskning er et område, som har været underlagt mange ændringer og tiltag i tidens løb. Det er et område som er i konstant forandring og udvikling. Hvorvidt den nyeste bank skandale, hvor Danske Bank er under mistanke for at medvirket til hvidvaskning, via deres filial i Estland. Vil betyde yderligere stramninger på området må tiden vise.

[Påvirkning af loven](#)

Som det fremgår af afsnittet Lovgrundlag er der siden, Danmark fik sin første hvidvaskningslov sket mange tiltag og ændringer. Som allerede nævnt, bygger den nuværende hvidvaskningslov på EU-direktiver. I Danmark er det flertallet i folketinget der vedtager landets love. Det betyder at hvis der for eksempel opstår en situation eller begivenhed hvor politikerne kan konstatere loven ikke fungere efter hensigten eller den medføre et ikke forudset resultat, så lytter politikerne både til erhvervslivet, organisationer og eksperter. I nogen tilfælde har politikerne valgt at nedsætte en arbejdsgruppe, der har til opgave at undersøge og analysere området, og på baggrund heraf anbefale hvilke retninger man skal arbejde i. SØIK er en af de instanser der blandt andet bliver inddraget i lovforberedelser (Anklagemyndigheden, 2018 G).

Igennem tiden har der været, flere eksempler på at lovgivningen ikke har haft, den ønskede effekt eller har medført, negative konsekvenser både for erhvervslivet og for samfundet

som helhed. Nordea er blevet taget i medvirkning til hvidvaskning (anklagemyndigheden, 2017 H). Medarbejder i socialstyrelsen Britta Nielsen er under mistanke for underslæb og hvidvaskning af 111 mio. Kr. (Anklagemyndigheden, 2018 C). Sidst men ikke mindst Danske Bank skandalen med hvidvaskning i bankens filial i Estland (Anklagemyndigheden, 2018 I).

Udover disse sager har Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet (SØIK) i 2015 udarbejdet rapporten "Hvidvask i Danmark, den nationale risikovurdering 2015". Rapporten er en risikorapport og har til formål at vurdere omfanget af hvidvaskning i Danmark, samt de kilder der anvendes til formålet. Derudover kategoriserer rapporten de fundne kilder og vurdere hvor stor risiko der er for at disse kilder anvendes til hvidvaskning. Af rapporten fremgår det at hvidvaskningspotentiale i Danmark er på ca. 20,6 mia. kr. og at det ikke er et tal der forventes falder, inden for de næste to år. Pengene stammer fra narkotikakriminalitet, menneskesmugling, biltyverier, røverier, våbenhandel, smugling af tobak og alkohol, samt skatte- og afgiftskriminalitet og anden økonomisk kriminalitet (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.1). Derudover fremgår det af rapporten at de områder, hvor risikoen er størst med hensyn til at blive anvendt til hvidvaskning er vekselkontorer, som bliver brugt til omvekslingen af kontanter. Specielt de mindre vekselkontorer er udfordret, når det kommer til at leve op til deres hvidvaskningsforpligtelser, derudover indberetter de sjældent mistænkelige forhold til SØIK. Legale virksomhedskonstruktioner såsom anpartsselskaber og enkeltmandsvirksomheder anslås, ifølge rapporten, at står for 2/3 af den samlede sum af hvidvaskningsunderretninger. Det skyldes at det er forholdsvis nemt at oprette selskaber sammenholdt med den begrænset kontrol. Derfor er det nemt at anvendes disse selskaber som skalkeskjul for hvidvaskning.

Pengeoverførselsvirksomheder er udfordret med hensyn til at leve op til deres hvidvaskforpligtelser. I disse virksomheder er hvidvaskning konstateret i forbindelse med menneskesmuglernetværk, narkohandel samt skatteforbrydelser og bedragerisager. Navnlig stand-alone pengeoverførere det vil sige, dem der ikke er en del af større pengeoverførelseskæder. Det er disse muligheder og mangler der ifølge rapporten gør at de typer af virksomheder vurderes som høj-risiko-områder i forhold til at blive benyttet til hvidvaskning (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.1).

Endvidere nævner rapporten yderligere to områder som stadigvæk benyttes til hvidvaskning. Det ene område er pengeinstitutter som til stadighed kun afgiver få eller

ingen underretninger til myndighederne. Da pengeinstitutterne dagligt håndtere mange kunde og transaktioner, er det trods gode modforanstaltninger, stadig et yndet område til hvidvaskning. Det andet område er pengesmuglinger, som i takt med at den danske finansielle sektor, er blevet bedre til at leve op til sine forpligtelser. Med hensyn til deres registrerings- og underretningsforpligtelser efter hvidvaskloven, har dette område udviklet sig til en kilde for hvidvaskning. De udgør dog ikke et høj-risiko-område (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.2).

I rapporten har SØIK risikovurderet følgende tolv områder:

- Vekselkontorer
- Legale virksomhedskonstruktioner
- Pengeoverførselsvirksomheder
- Valutasmugling
- Pengeinstitutter
- Spilvirksomheder
- Fast ejendom
- Høj-værdi-varer
- Service providers
- Elektroniske betalingsservices
- Advokater og revisorer, samt
- Livsforsikring og pensionskasser

Hvert område er risikovurderet ud fra de seks kriterier: omfang, udvikling, anvendelighed, modforanstaltninger, økonomisk tab og konsekvens for samfundet. I relation til faktorerne: trussel, sårbarhed og konsekvens.

Resultat af SØIKs risikovurdering fremgår af nedenstående skema.

	Trussel		Sårbarhed		Konsekvens		Samlet vurdering
	Omfang	Udvikling	Anvendelighed	Modforanstaltninger	Økonomisk tab	Konsekvens for samfundet	
Vekselkontorer							
Legale virksomhedskonstruktioner							
Pengeoverførselsvirksomheder							
Valutasmugling							
Pengeinstitutter							
Spilvirksomhed							
Fast ejendom							
Høj-værdi-varer							
Service providers							
Elektroniske betalingsservices							
Advokater og revisorer							
Livsforsikring og pensionskasser							

Risikovurdering	
Høj	
Middel	
Lav	
Ukendt	

(Anklagemyndigheden, 2015 J, side.2).

Som det fremgår af ovenstående skema udgør vekselkontorer, legale virksomhedskonstruktioner og pengeoverførselsvirksomheder et høj-risiko-område. Valutasmugling og pengeinstitutter udgør ikke et høj-risiko-område selvom de rangerer højt i risikovurdering. Det skyldes blandt andet at det er to områder, hvor det vurderes at udviklingen og anvendeligheden ligger på et middelniveau, samt at konsekvenserne for samfundet er lave. Spilvirksomhed, fast ejendom, Høj-værdi-varer og service providers ligger på et middelniveau med hensyn til risikoen for at blive anvendt til hvidvaskning. Elektroniske betalingsservices, advokater og revisorer, samt livsforsikringer og pensionsselskaber udgør en lav risiko i den samlede risikovurdering.

Et af de nyeste tilfælde inden for økonomisk kriminalitet er sagen om underslæb for 111 mio. kr. i socialstyrelsen. Hvor Britta Nielsen i sin betroet stilling i tilskudsadministrationen er tiltalt for at skulle have svindlet for 111 mio. kr. i perioden 2002-2018. Det er en sag som begynder som bedrageri og underslæb men som overtid også kommer til at omfatte

hvidvaskning. Denne sag et godt billede af vigtigheden af at, der er et godt sikkerhedssystem i den finansielle sektor og at det system kun virker, hvis procedurer og lovgivningen overholdes.

Set i lyset af de sidste begivenheder med blandt andet Danske Bank sagen og den mulige sag om underslæb for 111.mio Kr. i socialstyrelsen. Betyder at man kan sige at på den ene side står virksomhederne og de personer som begår økonomisk kriminalitet og på den anden side er lovgivningen, SKAT som skal sikre at der sker korrekt skatteafregning fra alle virksomheder, indtægter som statskassen går glip af og samfundet som helhed.

Midt mellem står den helt almindelige dansker, som ikke har del i hvidvaskning men som medlem af samfundet bliver ramt af hvidvaskningsloven i form af kontrol fra pengeinstitutterne side. På længere sigt kan den manglende skatteindtægt medføre services forringelse for den enkelte borger som en konsekvens af den manglende skattebetaling fra de aktører der benytter sig af hvidvaskning.

Alle disse begivenheder har på den ene eller anden måde haft indflydelse på de tiltag der ligger udover hvad direktiverne og forordningerne forskriver. Det er sandsynligt at antage kommende begivenheder også i fremtiden vil øge indflydelse og påvirke kommende tiltag, ændringer og til sidst den samlede lovgivning.

Lovens indhold

Dette afsnit handler om indholdet i hvidvaskningsloven. Hvidvaskningsloven består af 85 paragraffer fordelt på 15 kapitler, samt tre bilag. Loven er styret af EU-direktiver. Derudover giver hvidvaskningsloven ministeren bemyndigelse til at udstede bekendtgørelser, som kan regulere bestemte områder mere detaljeret. Bekendtgørelserne kan også indeholde bemyndigelser til styrelser, til at udstede cirkulærer og vejledninger inden for bestemt områder. Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen er eksempler på offentlige myndigheder og styrelser, der udsteder vejledninger til fortolkning af lovens områder. Men først og fremmest klarlægger loven hvem der er omfattet af hvidvaskningsloven. Samt hvordan de virksomheder og personer der er omfattet af hvidvaskningsloven skal agere under udførelsen af deres virke i henhold til lovens regler.

Kapitel 1 i hvidvaskningsloven omhandler lovens anvendelsesområde og definitioner. Af § 1 fremgår det, hvilke virksomheder og personer der er omfattet af hvidvaskningsloven. Det er pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, livforsikringselskaber,

udbydere af betalingstjenester og udstedere af elektroniske penge, spiludbydere, revisorer og revisionsvirksomheder der er godkendt i henhold til revisorloven. Da listen ikke er utømmelig (Hvidvaskningsloven §1). Nogle af de definitioner der er beskrevet i hvidvaskningsloven § 2 er daglig ledelse, det vil sige den eller de personer der har ansvar for den daglige ledelse. Herunder ansvar for drift, omsætning og øvrige resultater. Finansielt transaktion, som er en transaktion, der omfatter likvider eller andre finansielle aktiver. Derudover omfatter definitioner også forretnings- og korrespondentforbindelser (Hvidvaskningsloven §2).

Hvidvaskningslovens definition af hvidvaskning fremgår af §3, stk.1 og stk.2

”§ 3. Ved hvidvask forstås i denne lov:

- 1) Uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse.*
- 2) Uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midlerne fra en strafbar lovovertrædelse.*
- 3) Forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner.*

Stk. 2. Stk. 1 omfatter også dispositioner foretaget af den, der har begået den strafbare lovovertrædelse, som udbyttet eller midlerne hidrører fra.” (Hvidvaskningsloven §3).

Hvidvaskningslovens definition af finansiering af terrorisme fremgår af §4.

”§ 4. Ved finansiering af terrorisme forstås i denne lov finansiering af terrorisme som defineret i straffelovens § 114 b, for så vidt angår handlinger omfattet af straffelovens § 114”. (Hvidvaskningsloven §4).

§ 5 i kapitel 1 indeholder et kontantforbud på 50.000 kr. som omfatter erhvervsdrivende som ikke er omfattet af §1 stk.1. (Hvidvaskningsloven §5).

Kapitel 2 omhandler risikovurdering og risikostyring. §7 pålægger de virksomheder og personer som er omfattet af hvidvaskningsloven, at identificere og vurdere risikoen for at virksomheden eller personerne bliver misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme (Hvidvaskningsloven §7). Endvidere påhviler det de omfattede aktører at have tilstrækkelige politikker, procedurer og kontroller indenfor: risikostyring, kundekendskabsprocedurer,

undersøgelses-, noterings-, og underretningspligt, opbevaring af oplysninger, screening af medarbejdere og internkontrol. Alt dette skal fremgå skriftligt og har til formål at sikre en effektiv beskyttelse og styring af risici for hvidvask og finansiering af terrorisme jf. §8 i hvidvaskningsloven (Hvidvaskningsloven §8).

Kapitel 3 indeholder de almindelige, de skærpede og lempede krav til kundekendskabsprocedurer.

§10 - §16 dækker de almindelige krav til kundekendskabsproceduren. Det er et krav jf. §10 at de virksomheder og personer som er omfattet af hvidvaskningsloven, skal gennemføre kundekendskabsprocedureren. Dette er nødvendigt når der eksempelvis etableres en forretningsforbindelse eller er ændringer i relevante kundeforhold (Hvidvaskningsloven §10). Kundekendskabsprocedureren omfatter ifølge §11 indhentning af identitetsoplysninger som ved fysisk person består af navn og cpr-nummer eller anden relevant information. Er der tale om en juridisk person består det af navn, cvr-nummer eller lignende identifikations oplysninger. Efterfølgende skal oplysningerne kontrolleres, derudover skal kundeforholdet løbende overvåges (Hvidvaskningsloven §11). Endvidere skal identiteten af de reelle ejere fastslås, af virksomheden eller personerne inden der etableres en forretningsforhold jf. §14 (Hvidvaskningsloven §14). Ifølge §15 skal der, hvis det viser sig at de indhentede oplysninger ikke er tilstrækkelige, træffes passende foranstaltninger og forretningsforbindelsen skal revurderes (Hvidvaskningsloven §15). De skærpede krav fremgår af §17 - §20. Hvis det vurderes at der er en øget risiko, for hvidvask eller finansiering af terrorisme, skal der udover den gængse kundekendskabsprocedurer udføres en skærpet kundekendskabsprocedure. Ved denne gennemførelse, skal der indgå en vurdering af de højrisikofaktorer der fremgår af bilag 3 i hvidvaskningsloven (Hvidvaskningsloven §17). Er der i modsat fald tale om en begrænset risiko kan der i stedet gennemføres en lempet kundekendskabsprocedure jf. §21 (Hvidvaskningsloven §21).

Kapitel 4 omhandler bistand fra tredjemand. Det fremgår af §22 at virksomheder kan vælge at lægge opgaven med at indhente oplysninger hos en tredjemand (Hvidvaskningsloven §22). Dog skal det sikres at disse virksomheder der indhenter oplysningerne, har tilstrækkelige evner og kapacitet (Hvidvaskningsloven §24).

Kapitel 5 omfatter undersøgelse-, notering-, underretning- og opbevaringspligten. Det fremgår af §25 at de aktører der er omfattet af hvidvaskningsloven, altid skal undersøge formålet ved alle komplekse og usædvanligt store transaktioner. Samt hvor der er tale om transaktionsmønstre og aktiviteter der afviger fra det normale (Hvidvaskningsloven §25). Ved mistanke eller viden om brud på hvidvaskningsloven, skal SØIK straks underrettes (Hvidvaskningsloven §26). Denne indberetningspligt gælder også for tilsynsmyndigheder jf. §28 (Hvidvaskningsloven §28).

Kapitel 6 ser på grænseoverskridende virksomhed. En virksomhed skal ved etableringen af en virksomhed i et andet EU- eller EØS-land, sikre sig at de nationale bestemmelser om hvidvask og finansiering af terrorisme overholdes i det pågældende land jf. §31 (Hvidvaskningsloven §31).

Kapitel 7 ansatte er omfattet af dette kapitel. Ifølge §35 skal der oprettes en ordning, hvor de ansatte, via en uafhængig og selvstændig kanal, kan indberette brud eller mistanke herom af hvidvaskningsloven (Hvidvaskningsloven §35). Det fremgår endvidere af §36 at indberetninger jf. §35 ikke må få konsekvenser for den enkelte medarbejder (Hvidvaskningsloven §36).

Kapitel 8 indeholder tavshedspligt og ansvar. Indberetninger fra virksomheder og personer skal jf. §26 ske til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), hvor der er mistanke eller rimelig grund til at formode at, transaktioner eller aktiviteter har tilknytning til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Dette anses ikke for brud på tavshedspligten der er udspecificeret i §37 (Hvidvaskningsloven §37). Alle ansatte, eller andre involverede, har pligt til at hemmeligholde at der er givet oplysninger vedrørende §26 dette gør sig også gældende hvis der kun er tale om overvejelser om indberetning (Hvidvaskningsloven §38).

Kapitel 9 omhandler pengeoverførsler. Af §39 fremgår det hvornår og hvilke oplysninger der jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2015/847/EU af 20. maj 2015 skal medsendes ved pengeoverførelser (Hvidvaskningsloven §39).

Kapitel 10 valutavekslingsvirksomhed er omfattet i dette kapitel. Det fremgår af §40 at det kræver tilladelse, at udføre disse typer af opgaver (Hvidvaskningsloven §40). Det er Finanstilsynet der giver disse tilladelser (Hvidvaskningsloven §41). Virksomhederne har

indberetningspligt overfor Finanstilsynet jf. §43 (Hvidvaskningsloven §43). Der stilles krav om tilstrækkelig viden, kompetencer og erfaring for at kunne udføre denne type opgaver ifølge §45 (Hvidvaskningsloven §45). Det er endvidere Finanstilsynet der har bemyndigelsen til at inddrage tilladelser jf. §46 (Hvidvaskningsloven §46):

Kapitel 11 omhandler tilsyn m.v.

Finanstilsynet: Det er Finanstilsynet der jf. §47 fører tilsyn med de virksomheder der er omfattet af hvidvaskningsloven (Hvidvaskningsloven §47). Det er et krav at disse virksomheder lader sig registrere ved Finanstilsynet ifølge §48 (Hvidvaskningsloven §48). Virksomhederne samt deres samarbejdspartnere er pålagt efter §49, at give de oplysninger som Finanstilsynet finder nødvendigt, for at kunne gennemføre tilsyn af virksomheden (Hvidvaskningsloven §49). Efter §51 kan finanstilsynet give påbud og fastsætte nærmere regler for virksomheden jf. §52 (Hvidvaskningsloven §51, §52). Erhvervsministeren kan ligeledes fastsætte regler for virksomheden ifølge §53 (Hvidvaskningsloven §53).

Erhvervsstyrelsen: Erhvervsstyrelsen fører ligeledes tilsyn med virksomhederne jf. §57. Virksomhederne har pligt til at registreret sig hos Erhvervsstyrelsen ifølge §58. Virksomhederne er ud fra §59 forpligtet til, at give Erhvervsstyrelsen de oplysninger de måtte efterspørge (Hvidvaskningsloven §53, §57, §58). Erhvervsstyrelsen kan endvidere komme med påbud og fastsætte regler ifølge §60 og §61 (Hvidvaskningsloven §60, §61).

Kapitel 12 dette kapitel omhandler kommunikation og samarbejdsform mellem de forskellige styrelser og virksomhederne. Det fremgår af §70 at Erhvervsministeren fastsætter reglerne for kommunikation. Det fremgår endvidere af §74 at Erhvervsministeren etablerer et forum hvor tilsynsmyndighederne og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet deltager. Formålet er at koordinere myndighedernes risikovurderinger og generelle foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme (Hvidvaskningsloven §70, §74).

Kapitel 13 parter og klagebestemmelser fremgår af dette kapitel. Hvem der anses for parter fremgår af §75. Indbringelse af afgørelser for Erhvervsankenævnet, som er truffet af Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen, samt hvilke oplysninger der kræves fremgår af §76. Behandling af afgørelser truffet af spillemyndighederne fremgår af §77 (Hvidvaskningsloven §75, §76, §77).

Kapitel 14 omhandler de strafferetslige konsekvenser ved overtrædelse af hvidvaskningsloven (Hvidvaskningsloven §78, §79, §80).

Kapitel 15 omhandler ikrafttræden, ændringer i anden lovgivning og territorial gyldighed. Det fremgår af paragrafferne i dette kapitel hvornår og i hvilket omfang samt hvor denne lov er gældende (Hvidvaskningsloven §81, §82, §83, §42a, §84, §85).

Det samspil der er mellem love, bekendtgørelser, direktiver og forordninger kan ses på området der vedrøre reelle ejere. Hvor det af Erhvervsstyrelsens vejledningen om reelle ejere fremgår, at indførelsen af registrering af reelle ejere, skyldes implementeringen af EU's 4. hvidvaskningsdirektivs bestemmelser om registrering af reelle ejere. Det implementeres i dansk lov ved lov nr.262 af 16. marts 2016. Lov om ændringer af selskabsloven, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, lov om erhvervsdrivende fonde og forskellige andre love. Derved lever Danmark op til sine internationale forpligtelser (Erhvervsstyrelsen, 2017 C, side.4).

Derudover fremgår det af Erhvervsstyrelsens vejledningen om reelle ejere, at de virksomheder der er omfattet af lov nr.262 af 16.marts 2016 er forpligtede til at stille oplysninger om reelle ejere til rådighed for Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØIK) og andre offentlige myndigheder, efter anmodning (Erhvervsstyrelsen, 2017 C, side.5). Dette er implementeret i dansk lov ved bekendtgørelse BEK nr. 488 om registrering og offentliggørelse af ejere i Erhvervsstyrelsen af 18. maj 2017 (Erhvervsstyrelsen, 2017 C, side.5). Hvidvaskningsloven definerer reelle ejere i §2, nr. 9 som den eller de fysiske personer der ejer eller kontrollere virksomheden (Hvidvaskningsloven §2, nr. 9). Af kapitel 3 om kundekendskabsprocedurerens almindelige krav fremgår det af §11, nr. 3 at kundekendskabsprocedureren omfatter, at virksomheden skal indhente identitetsoplysninger, på den eller de reelle ejer. Samt kontrollere den eller de reelle ejeres identitet, ved hjælp af rimelige foranstaltninger, med det formål at virksomheden med sikkerhed ved hvem den eller de reelle ejere er (Hvidvaskningsloven §11, nr.3). Endvidere fremgår det af §14 at inden der kan etableres en forretningsforbindelse med kunden, skal virksomheden kontrollere kundens og den eller de reelle ejeres identitetsoplysninger (Hvidvaskningsloven §14). Hvis risikoen for hvidvask eller finansiering af terrorisme er begrænset, kan kontrollen dog forgå under etableringen af forretningsforbindelsen jf. §14, stk.2 (Hvidvaskningsloven §14, stk.2). I Kapitel 11 om tilsyn m.v. fremgår det af §57, stk.2 i

afsnitte vedrørende Erhvervsstyrelsen, at de reelle ejere af virksomheden ikke tidligere må være dømt for strafbare forhold, der kan medføre fare for at den pågældende ejer, vil misbruge sin stilling eller kontrollerende indflydelse (Hvidvaskningsloven §57, stk.2).

Her ses samspillet vedrørende reelle ejere tydeligt. EU's 4. hvidvaskningsdirektivs bestemmelser om registrering af reelle ejere, implementeres i dansk lov ved lov nr. 262. Forpligtelsen vedrørende registrering i Erhvervsstyrelsen og videregivelse af oplysninger til SØIK og andre offentlige myndigheder, implementeres i dansk lov ved BEK nr. 488. I hvidvaskningsloven fremgår kravene til virksomhederne vedrørende reelle ejere inden for de forskellige områder i hvidvaskningslovens §2, stk.9, §11, nr.3, §14, stk.1, §14, stk.2 og §57, stk.2. Det vil sige EU-direktiv, lov og bekendtgørelse indgår i et samspil, samtidig med at Erhvervsstyrelsens vejledning om reelle ejere støtter op omkring lovgivningen.

Hele hvidvaskningsloven med tilhørende bilag, har til formål at give virksomhederne nogle redskaber, som skal forhindre eller begrænse, at virksomhederne bliver anvendt til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Hvidvaskningsloven danner rammen og sætter standarden for virksomhederne. Med andre ord kan man sige at hvidvaskningsloven fortæller hvordan virksomhederne skal opføre sig i en given situation.

Men et er lov, noget andet er hvad loven betyder, når den skal omsættes til praksis i hverdagen. Hvad det betyder i praksis for en revisor, en bankansat og en ejendomsmægler fremgår af nedenstående eksempler:

For en revisor betyder det blandet andet at uanset om det gælder nuværende eller nye kunder skal revisoren indhente følgende oplysninger og dokumentation:

- Kundens navn
- Selskabets navn
- Kundens cpr-nummer
- Selskabets CVR-nummer
- Oplysninger om selskabets reelle ejere
- Kopi af kørekort, pas eller anden sikker legitimation med CPR-nr. På alle reelle ejere
- Kopi af aktuel registerudskrift fra Erhvervsstyrelsen eller kopi af registreringsbevis fra skattemyndigheden

En bankansat skal indhente oplysninger om kundens personlige data, kundens formål med at benytte banken, samt det forventede årlige forretnings-omfang. Derudover skal kunden

legitimere sig enten ved hjælp af pas, kørekort, sygesikringsbevis, dåbsattest eller anden gyldig legitimation. Yderligere skal kunden oplyse om vedkommende handler på egne eller andres vegne, om kunden ønsker at oprette en NemKonto samt om kundens og dennes familiemedlemmers politiske status. Inden der kan etableres et kundeforhold.

Personlige data:

- Titel: Hr. fru. eller frk.
- Navn, adresse, postnummer og by
- Cpr-nummer eller CVR-nummer
- Telefon og E-mail
- Firma hjemsted (land og by)
- Fødested by og land
- Skattepligtig i land eller lande
- Statsborgerskab i land eller lande

Oplysninger vedrørende kundeforhold:

- Særlige indlånskunde – privat, voksen
- Sædvanlig privatkunde, voksen
- Delkunde – privat, voksen
- Fuldmagtshaver/kautionist/værge
- Almindelig erhvervskunde
- Delkunde – erhvervskunde
- Almindelig foreningskunde
- Delkunde – foreningskunde

Forventet årlige forretnings-omfang.

- Indkomst/omsætning
- Antal kontante indbetalinger og størrelsen af indbetalingerne
- Antal overførsler til udlandet og det samlede beløb
- Antal overførelser fra udlandet og det samlede beløb

Ejendomsmægler skal ligeledes indhente oplysninger og dokumentation. For kundens identitet via pas eller gult sundhedskort, eller anden gyldig legitimation. Samt formålet med forretningsforbindelsen. Dette gøres ved at følgende oplysninger inden der etableres et kundeforhold:

- Navn, Adresse, Postnummer og by
- Cpr-nummer eller CVR-nummer
- Telefon og E-mail

- Firma hjemsted (land og by)

Fælles for alle tre brancher er at de skal kende deres kunde lige så godt som alle andre der er omfattet af hvidvaskningsloven. Det medfører at de skal have politikker og gennemføre procedurer som følgende:

- Procedure for risikovurdering og risikostyring procedure
- Procedure for indsamling og opbevaring af oplysninger
- Kundekendskabsprocedure
- Sikkerheds procedure
- Indberetning af oplysninger til offentlige myndigheder
- Whistleblowerordning (ved mere end 5 ansatte)

Alle disse procedurer skal være nedfældet skriftlig. Alle de indsamlede og bearbejdet oplysninger skal indgå i en samlet vurdering, inden der etableres et kundeforhold.

Virksomheden skal blandt andet vurdere om de har mulighed for, at opstille de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for, at kunne gennemføre kundens ønsker. Er dette ikke muligt skal virksomheden afstå fra, at etablere et kundeforhold. Derudover skal disse kundeforhold løbende overvåges og korrigeres, hvis der sker ændringer der taler for det. Hvis der opstår mistanke eller rimelig grund til at formode, at virksomheden bliver misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme, skal der straks ske indberetningen til hvidvasksekretariatet, under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK).

Konsekvenser

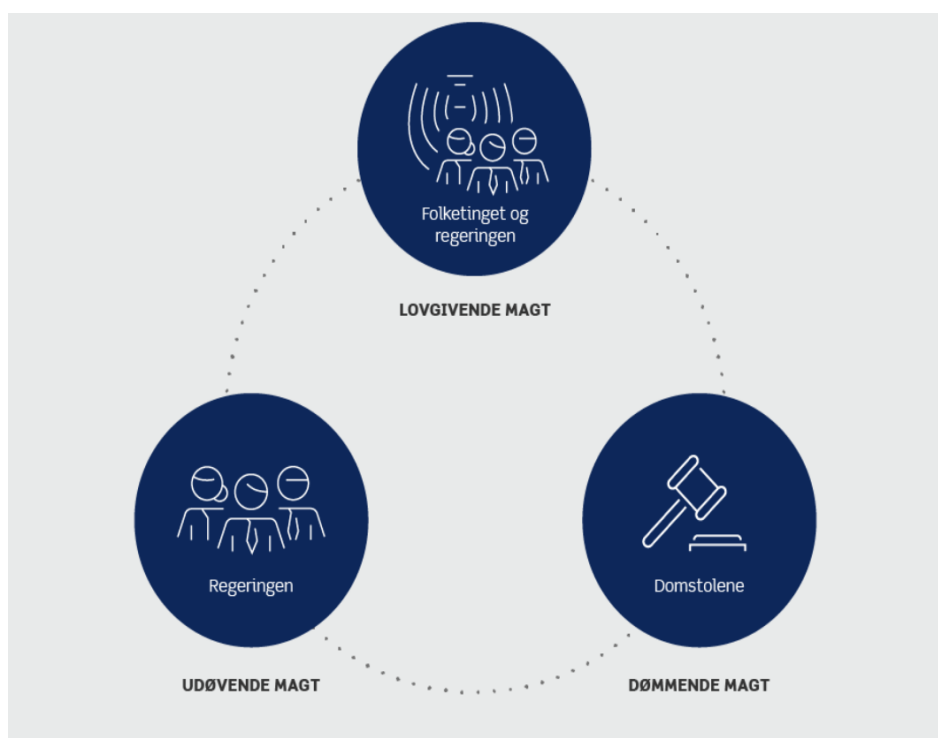
Dette afsnit omhandler de strafferetlige konsekvenser det kan medføre, hvis hvidvaskningsloven overtrædes. Den bagvedlæggende lovgivning som skal sikre retssikkerheden for den enkelte borger, samtidig med at der indføres ny lovgivning på området. Loven hører under lovebekendtgørelse nr. 977 af 09/08/2017 i dagligtale kaldet straffeloven. Samt de instanser der varetager det lovmæssige område.

Magtens tredeling

Hvordan sager vedrørende strafbare forhold behandles og en eventuel straf udmåles i Danmark, hviler på kerneprincippet om tredelingen af magten. I Danmark blev det i 1849 nedskrevet i grundlove, at magten skal deles i tre og fremgår af § 3 i grundloven som stadig er gældende. Grundlovens § 3 siger: *”»Den lovgivende magt er hos kongen og Folketinget i forening. Den udøvende magt er hos kongen. Den dømmende magt er hos domstolene.«”* (Grundloven § 3). Tredeling af magten har til formål, at sikre at der ikke sker magtmisbrug,

ved at udlægge magten på flere myndigheder. § 3 i grundloven bliver i dag forstået lidt anderledes, end dengang. Men princippet om magtens tredeling, er forsat det grundlæggende princip. Som følge af at kongen er skiftet ud med regeringen, har det medført at den lovgivende magt i dag, ligger både hos regeringen og Folketinget (Grundloven § 3).

Som det fremgår af nedenstående grafiske billede, er magten delt på følgende måde. Regeringen er den udøvende magt, folketinget og regeringen er den lovgivende magt og domstolene den dømmende magt.

(Folketinget)

Af kommentar til § 3 i grundloven fremgår det at magtens tredeling i praksis fungerer lidt anderledes end ordlyden af loven fra 1849. Det fremgår af grundloven at det er dronningen og Folketinget der i forening har magten til at vedtage love. I praksis er det regeringen og Folketinget der bestemmer lovens udformning og dronningen fører dem ud i livet ved at underskrive lovene og bliver derved den udøvende magt. På daglig basis ligger den udøvende magt hos det danske politi. Domstolene er den dømmende magt. Det er dem der afgør om der er sket lovovertrædelser og afgøre hvilken straf det eventuelt medfører. Derudover afgør de om ministerier og kommunerne har brudt loven, samt om lovforslag eller tiltag er i strid med grundloven (Grundloven § 3).

Hvidvaskning

Når der er tale om hvidvaskning betyder det, at der er sket en overtrædelse af lov nr. 651 af 08/06/2017 lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskningsloven). Men selve det strafferetlige, det vil sige, hvilken konsekvens det medføre, at hvidvaskningsloven er overtrådt, skal findes i straffeloven. Det betyder at både straffeloven og hvidvaskningsloven kommer i spil, ved denne type sager. Overtrædelse af hvidvaskningsloven hører under straffelovens § 290 om formueforbrydelse. Jf. § 290, stk. 1 i straffeloven straffes hæleri og udbytte fra alle strafbare forhold, med bøde eller op til 1 år og 6 måneders fængsel. Det vil sige den som uberettiget modtager eller skaffer sig selv eller andre, udbytte som stammer fra ulovlige handlinger, samt den som medvirker til afhændelse eller opbevaring til at sikre udbytte fra ulovlige handlinger. Jf. § 290, stk. 2 kan straffen stige til 6 år, hvis der er tale om lovovertrædelse der er af særlig grov beskaffenhed, specielt på grund af forbrydelsens erhvervsmæssige eller professionelle træk. Samt hvis der er tale om et større antal forbrydelser. Jf. § 290, stk. 3 den som modtager udbytte til sædvanligt underhold fra familiemedlemmer eller samlever, samt udbytte modtaget som normalt vederlag for eksempelvis sædvanlige forbrugsvare, kan ikke straffes efter denne bestemmelse (Straffeloven §. 290, stk. 1, 2, 3). Dog omfatter hæleri ikke gerningsmanden som har begået den ulovlige handling. Det vil sige at hvis der eksempelvis er tale om penge erhvervet ved salg af narko, vil gerningsmanden kun blive straffe for salg af narko og ikke for hæleri i forhold til de penge gerningsmanden har modtage. Bliver pengene derimod indsat i et pengeinstitut, skal der ske indberetning til Hvidvasksekretariatet jf. hvidvaskningsloven. Det medfører at selvom der er et samspil mellem straffeloven og hvidvaskningsloven er der forskel på regulering af selvhvidvask i de to love (Anklagemyndigheden, K).

Når der tale om økonomisk eller international kriminalitet, hører det under Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), i dagligtale kaldet SØIK tidligere kendt som bagmandspolitiet. SØIK er en del af Anklagemyndigheden som består af Rigsadvokaten, som er den øverste leder af anklagemyndigheden og møder som anklager i Højesteret, tre statsadvokaturer der fører straffesager i landsretten, samt føre tilsyn med landets 12 politikredse. Foruden de 12 politikredse er der yderligere to politikredse, for Grønland og Færøerne. Der er 1.200 medarbejdere ansat i Anklagemyndigheden, hvor

største delen er beskæftigede i de 12 politikredse, hvor de møder i byretten.

(Anklagemyndigheden, L).

SØIK arbejder inden for to overordnet områder. Det er behandlingen af sager om særlig økonomisk kriminalitet og behandling af internationale straffesager. Sager om særlig økonomisk kriminalitet herunder hvidvaskning, er sager hvor der formodes at være begået en økonomisk forbrydelse:

- *Af et betydeligt omfang*
- *Som led i organiseret kriminalitet*
- *Ved anvendelse af særegne forretningsmetoder eller*
- *Som på anden måde er af særlig kvalificeret karakter*

Derudover arbejder SØIK med følgende opgaver:

- *Modtagelse og analyse af underretninger om hvidvask og finansiering af terrorisme*
- *Opsporing, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra kriminalitet*
- *Visitation af straffesager, herunder af anmeldelser om krænkelse af intellektuelle rettigheder*

(Anklagemyndigheden, 2018 G)

For at SØIK kan løse de specielle arbejdsopgaver består medarbejderstaben af jurister, polititjenestemænd, specialkonsulenter med økonomisk baggrund, analytikere, samt administrative medarbejdere (Anklagemyndigheden, 2018 G).

Hvidvasksekretariatet

Hvidvasksekretariatet blev oprettet i 1993 og er den danske finansielle efterretningsenhed FIU (Financial Intelligence Unit) og hører under SØIK. Hvidvasksekretariatets primære opgaver er, at analysere og viderebringe oplysninger, ved mistanke om hvidvaskning af udbytte, fra strafbare handlinger eller finansiering af terrorisme. Derudover assisterer Hvidvasksekretariatet de forskellige politikredse efter behov med oplysninger fra Interpol eller andre landes FIU's ved igangværende efterforskning. Hvidvasksekretariatet forestår selv de sager, hvor der er tale om hvidvaskunderretninger i forbindelse med transitsager, det vil sige sager, hvor der, hverken er en person- eller selskabsmæssig tilknytning til Danmark. De sager, hvor der er mistanke om finansiering af terrorisme behandles i samarbejde med PET (politiets efterretningstjeneste). Hvorimod de sager der efterforskes af SØIK behandles af i statsadvokaturens efterforskningssektion (Anklagemyndigheden, K). I 2008 og 2009 blev Hvidvasksekretariatet arbejdsområde udvidet, til også at omfatte underretninger i relation til visse EU-sanktionsforordninger. Det vil sige underretninger

omkring mistænkelige finansielle transaktioner, der muligvis kan have tilknytning af til spredning af masseødelæggelsesvåben til Iran og Nordkorea (Anklagemyndigheden, K).

Hvidvask i praksis

Som tidligere nævnt er hvidvaskning når personer modtager eller skaffer sig selv og andre økonomisk udbytte der stammer fra strafbare handlinger. Medvirke til at skjule, transportere eller opbevare økonomisk udbytte der stammer fra strafbare handlinger. Samt forsøger at medvirke til hvidvaskning.

Transaktioner der vedrører hvidvaskning kan være meget forskellige og kan ske i flere faser. Fælles for de fleste af disse hvidvaskningstransaktioner er at de har til formål at få økonomiske udbytte fra strafbare handlinger til at se lovligt ud. Denne type hvidvask kan oftest opdeles i tre faser.

- Anbringelse: I denne fase skal det ulovlige udbytte anbringes. Dette kan være i det finansielle system.
- Sløring: I denne fase skal det ulovlige udbytte adskille fra sin oprindelige kilde. Dette kan ske ved Finansielle transaktioner.
- Anvendelse: I den tredje og sidste fase bliver det ulovlige udbytte tilbageført til gerningsmanden. Så det fremstår reelt og lovligt. Dette kan gøres ved at det tilbageførte udbytte er ændret til aktiver eller midler der synes at være lovligt.

Af nedstående skema fremgår det hvordan de tre faser i hvidvaskning i praksis kan forløbe.

HVIDVASK I PRAKSIS			
	Eksempel A	Eksempel B	Eksempel C
Anbringelse <i>Det ulovlige udbytte anbringes. Det kan f.eks. være i det finansielle system.</i>	Indbetaling af kontanter i en bank (evt. blandet med midler fra lovlig virksomhed)	Udførsel af kontanter til udlandet	Anvendelse af kontanter til køb af højværdivarer, fast ejendom eller aktiver til erhvervsvirksomhed
Sløring <i>Det ulovlige udbytte adskilles fra dets kilde. Det kan f.eks. ske gennem (finansielle) transaktioner.</i>	Elektronisk overførsel til udlandet (ofte ved brug af selskaber uden reel aktivitet, eller midlerne maskeres som udbytte fra lovlig forretninger)	Indsættelse af kontanter i en bank i udlandet	Salg af de købte varer/aktiver
Anvendelse <i>Det ulovlige udbytte tilbageføres til gerningsmanden. Det kan f.eks. være tilbageførsel i en form, hvor udbyttet er ændret til midler eller aktiver, der ser ud til at være lovlige.</i>	Tilbageførsel som betaling for (fiktive) lån eller betaling af (fiktive) fakturaer	Et kompliceret net af overførsler nationalt og internationalt, der gør det næsten umuligt at spore midlernes oprindelige kilde	Indtægt fra fast ejendom eller virksomhed, der fremstår som lovlig

(Anklagemyndigheden)

I eksempel A sker anbringelsen via en bank, efterfølgende sker sløringen via elektroniske overførsler til udlandet til slut udføres anvendelsen, ved at tilbageføre betalingen til gerningsmanden, eksempelvis som betaling for fiktive lån eller fiktive fakturaer.

I eksempel B udføres anbringelsen ved udførsel af kontanter til udlandet, sløringen sker ved indsættelse af kontanter i en bank i udlandet. Via et net af nationale og internationale overførsler, med det formål at besværliggøre muligheden for at spore den oprindelige kilde. Udbyttet tilbageføres til gerningsmanden og anvendelsen er komplet.

I eksempel C forgår anbringelsen ved køb af aktiver til en høj værdi som for eksempel fast ejendom og maskiner. Ved at sælge de købte aktiver sker sløringen. Indtægter fra fast ejendom der fremstår som lovlige tilbageføres til gerningsmanden og anvendelsen er udført (Anklagemyndigheden, K).

Behandling af hvidvaskunderretning

Alle underretninger skal ske direkte til Hvidvasksekretariatet. En hvidvaskningsunderretning betragtes ikke som en anmeldelse men som oplysninger om en mulig kriminel handling.

Sekretariatet analyser oplysningerne med henblik på, om der skal foretages indledende

efterforskningsskridt. Skal der ske yderligere efterforskning med henblik på en senere tiltale og eventuel straf eller hvis oplysningerne er relevante i forhold til en igangværende efterforskning, overdrages oplysninger som hovedregel til den politikreds der skal lede efterforskningen, samt til eventuelle andre berørte politikredse. Det er efterfølgende op til den ledende politikreds at afgøre, om der skal ske videre efterforskning.

Inden en sag når så langt at den skal for domstolene i Danmark, er det et grundlæggende princip, at der skal være tale om culpa, det vil sige at culpareglen skal være opfyldt. Culpa er latin og betyder skyld og har rødder helt tilbage i romerretten i tiden fra det 1. århundrede før Kristus. Culpa er en betegnelse for at have handlet culpøst det vil sige at have handlet med foresæt eller uagtsomt, som har medført et tab som man kan blive holdt erstatningspligtig for (Hansen og Werlauff).

Culpabedømmelsen består grundlæggende af de tre nedenstående elementer:

- Bonus pater familias. Det vil sige har den eller de der har forvoldt skaden handlet anderledes en god og kyndig person (egentlig: familiefar) ville have handlet i den givende situation (Hansen og Werlauff).
- Kausalitet. Der skal være en årsagsforbindelse mellem den ansvarspådragende handling og den opståede skade (Ageras, dato ukendt A).
- Tab. Den skadelidte skal have lidt en økonomisktab ved handlingen (Ageras, dato ukendt A).

Disse tre punkter skal være opfyldt, for at der er tale om at der er handlet culpøst og derved opstår culpa. Hvilke konsekvenser en sag medfører er op til domstolene. I Danmark har man ret til få sin sag prøvet ved to instanser. Det vil sige enten i byretten og landsretten eller landsretten og højesteret. Der kan i specielle tilfælde gives tilladelse til at en sag kan prøves ved tre instanser, hvis sagen kan danne præcedens for kommende sager.

Ved mistanke om hvidvask er det i første omgang Hvidvasksekretariatet der tager sig af udretningen. Hvidvask sker oftest i de tre faser anbringelse, sløring og anvendelse.

Næstefter tager den berørte politikreds over og vurdere om der skal foretages yderligere efterforskning. Begge myndigheder hører under SØIK. For at kunne løse de forskellige arbejdsopgaver består medarbejderstaben blandt andet af, jurister, specialkonsulenter med økonomiskbaggrund og polititjenestemænd. I sidste ende er det op til de danske domstole, at afgøre om der sket en lovovertrædelse, samt hvilken straf det måtte medføre. Denne praksis hvor det er SØIK der efterforsker og domstolene der dømmer ud fra de love der er vedtaget i folketinget. Bunder i kerneprincippet om tredeling af magten som er nedfældet i

grundloven § 3 i 1849 med det formål at undgå magtmisbrug og er stadig gældende den dag i dag (Grundloven § 3).

Årsager bag hvidvaskning

Der findes forskellige grundlag for hvidvaskning som har stor indvirkning på, hvordan penge eller andre værdier hvidvaskes.

Nogle af grundlagene er: handel med narko, menneskesmugling, våbensmugling, røveri, underslæb, skatteunddragelse, bedrageri, korruption eller insiderhandel (Anklagemyndigheden, ukendt dato K).

Eksempler på hvidvaskning

Som det fremgår af ovenstående skema er der i alle tre eksempler tale om bevidste handlinger. Med det formål at foretage hvidvaskning af udbytte, så det fremstår som et lovligt udbytte. Selv om der i de tre eksempler er tale om en bevidst handling, kan det også forekomme at personer eller virksomheder uforvarende kommer til at medvirke til hvidvaskningen uden deres reelle viden. Det kunne ske ved at en ejendomsmægler bliver kontaktet af en kunde fra udlandet som ønsker at købe et sommerhus til 2.mio.kr. De aftaler at kunden skal underskrive når kunden er i Danmark i næste uge. Kunden vil for en god ordensskyld overføre de 2.mio.kr. med det samme. Ejendomsmæglerne bliver efterfølgende kontaktet af kunden som er det svære er blevet forhindret og beder ejendomsmæglerne føre de 2.mio.kr. tilbage. Det gør ejendomsmægler og nu fremstår de 2.mio.kr. som et lovligt udbytte og ejendomsmægleren har uden at opdage det medvirket til hvidvaskning.

Hvor udbredt er det

I dette afsnit vil vi se på hvor udbredt hvidvaskning er. Da det ikke er alt hvidvask der bliver afsløret og registret. Så findes der i sagens natur heller ingen præcise tal over omfanget af hvidvask. Det vil sige at selvom det materiale der findes bygger på konkret viden, så er det ikke fuldt dækkende. Derfor vil der også blive tale om et kvalificeret skøn over omfanget af hvidvask.

I 1996 vurderede (the International Monetary Fund) at 2-5 % af den samlede globale økonomi involverede hvidvaskede penge (IMF, 1998). Men denne vurdering er kun det, en vurdering. Da hvidvaskning er så udbredt som det er og samtidig så svær at måle, samt af en

natur hvor det er svært at vurdere hvad der er hvidvaskning og hvad der ikke er, så må vurdering tages med et gran salt.

I afsnittet påvirkning af loven fremgår det at Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet (SØIK) i 2015 udarbejdet rapporten Hvidvask i Danmark Den nationale risikovurdering 2015. Som tidligere nævnt har rapporten til formål at vurdere risikoen og omfanget af hvidvask i Danmark, samt kortlægge kilderne her til (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.4). Der er ikke tidligere udarbejdet en lignende rapport. Rapporten bygger på en kombination af informationer og efterretningsprodukter fra Hvidvasksekretariatet, samt fra det danske politi og anklagemyndigheden (SØIK). Derudover har også Finanstilsynet, SKAT, Erhvervsstyrelsen, Advokatsamfundet og Spillemyndighederne. Alle disse aktører som hver især har bidraget med materiale, har medvirket til at skabe et samlet billede af risikoen for hvidvask i Danmark (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.4). Rapporten anslår at det årlige hvidvaskpotentiale i Danmark udgør ca. 20,6 mia. kr. derudover oplyses det at kilderne til hvidvask er meget forskellige det er alt fra røverier, menneskesmugling, våbenhandel til anden økonomisk kriminalitet (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.4). Endvidere fremgår det af rapporten at omfanget af hvidvask i Danmark ikke forventes at falde i de kommende år (Anklagemyndigheden, 2015 J, side.4). Det til trods for at der fra flere side gøres en ihærdig indsats for at begrænse hvidvask i Danmark.

At hvidvask er et udbredt fænomen bestyrkes kun yderligere af Erhvervsstyrelsens årsberetning om erhvervsrettet kontrol og til syn 2016. Det fremgår af årsberetningen at der i 2015 blev gennemført 150 kontroller og tilsyn af hvidvask, der medførte 135 påbud for overtrædelse af hvidvaskloven og 14 politianmeldelser. Kontrollen i 2016 resulterede i 103 anmeldelser om brud på hvidvaskningsloven. Det bevirkede at der blev givet 142 påbud, 7 politianmeldelser og 6 underretninger til SØIK (Erhvervsstyrelsen, 2016 D, side 15). Derudover er der i perioden 2014 til marts 2017 faldet dom i 15 sager vedrørende overtrædelse af hvidvaskloven. I alle 15 sager gør det sig gældende, at det er Erhvervsstyrelsen der anmeldt virksomhederne, til Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet (SØIK). Konsekvenserne ved overtrædelser har været bøder og i flere tilfælde er tale om bøder af en omfattende størrelse, på henholdsvis 1 mio. kr. og 2 mio. kr. (Erhvervsstyrelsen, 2016 D, side 15).

Når man ser på (the International Monetary Fund) vurdering og sammenholder det med SØIKs nationale risikorapport og Erhvervsstyrelsen årsberetning inden for hvidvask. Er det tydeligt at hvidvask er kommet for at blive og at det foregår i et betragteligt omfang. At tror at man helt kan undgå hvidvask i fremtiden, er utopi. Men man kan hele tiden forsøge at begrænse omfanget ved at tilføre kontrolinstanserne resurser. Så det bliver nemmer at opdage hvidvask samtidig med, at straffen ved overtrædelse af hvidvask bliver øget.

Finansielle virksomheder

Dette afsnit omhandler finansielle virksomheder. I afsnitte vil der blive set på den lovgivning som finansielle virksomheder høre under, samt definition af en finansiell virksomhed.

Finansielle virksomheder hører under bekendtgørelse af lov om finansiell virksomhed LBK nr.1140 af 26/09/2017 i dagligtale kaldet lov om finansielle virksomheder eller FIL. Loven har til formål at regulere det finansielle marked. Lov om finansiell virksomhed er en omfattende lov med over 400 paragraffer den erstatter den tidligere bank- og sparekasselov, BLS. Loven er styret af direktiver og forordninger. Områder som solvens, kapital og ejerskab er eksempler på dele af loven som er direktivstyret. Det vil sige at de enkelte medlemslande selv kan lave nationale tilpasninger og overgangsordninger under hensynet til at direktivets minimumskrav overholdes. Der må således ikke indføres lempeligere lovgivning. Derudover sikre direktiverne ensartet kundebeskyttelse i hele EU og EØS, samt ensartede konkurrencevilkår for de finansielle virksomheder indbyrdes. Modsat gør det sig gældende for forordninger som er en EU-lov som gælder direkte og som ikke må gengives i nationallovgivning forordningen skal derfor læses selvstændigt. Det store lovmæssige område gør, at det kan være nødvendigt, at sidde med alle tre lov sæt, loven om finansielle virksomheder, direktiver og forordningerne, når der arbejdes med finansielle virksomheder (LBK nr.1140 af 26/09/2017).

I Loven om finansielle virksomheder har begrebet "virksomhed" en dobbelt betydning. Da virksomheds tolkes som en virksomhed med aktiver og passiver med også som en aktivitet. Det fremgår af § 1, stk.1, jf. § 5, stk.1, nr.1 i loven at lov om finansiell virksomhed gælder for bestemte slags virksomheder. Det omfatter blandt andet pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber (Loven om finansiell virksomhed § 1, stk.1, jf. § 5, stk.1, nr.1). Derudover fremgår det af lov om

finansielle virksomheder § 1, stk.1, jf. stk.2-16 at loven også omfatter bestemte former for virksomhed. Det omfatter finansielle holding virksomheder, forsikrings holding virksomheder, investeringsrådgivere, kreditvurderingsbureauer med videre (Loven om finansiellvirksomhed § 1, stk.1, jf. stk.2-16).

Lov om finansiell virksomhed LBK nr.1140 af 26/09/2017 har flere definitioner af finansielle virksomheder og er i dette speciale ikke-udtømmende. Jf. § 1 i lov om finansielle virksomheder finder denne lov anvendelse på finansielle virksomheder (Loven om finansiellvirksomhed § 1). Ifølge § 5, nr. 1 forstås finansielle virksomheder som pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber og forsikringsselskaber de kan betagnes som de tunge aktører inden for finansielle virksomheder (Loven om finansiellvirksomhed § 5, nr. 1). Ifølge lov om finansielle virksomheder § 5 nr. 9 og § 5 a forstås koncerner – modervirksomheder og datterselskaber også som finansielle virksomheder (Loven om finansiellvirksomhed § 5 nr. 9, § 5 a). Derudover definere § 5, nr. 7 modervirksomheder som en enhed, der har en eller flere dattervirksomheder og at dattervirksomheden er underlagt en bestemmende indflydelse fra en modervirksomhed jf. § 5, nr. 8 i lov om finansielle virksomheder (Loven om finansiellvirksomhed § 5 nr. 7, § 5 nr. 8).

Man kan overordnet set sige at finansielle virksomheder kan inddeles i to overordnet grupper. Den bestemte slags virksomheder såsom pengeinstitutter og realkreditinstitutter der "handler" med penge og investeringer i form af lån og værdipapirer. Den anden gruppe som er virksomhed såsom investeringsrådgivning og kreditvurderingsbureauer som "handler" med service. Fælles for dem alle er at de er underlagt den samme lov. Loven om finansielle virksomheder.

Hvidvaskningslovens foranstaltninger

I dette afsnit vil der blive redegjort for de foranstaltninger til forhindring af hvidvask, der i hvidvaskningsloven er fastsat. Der er en række foranstaltninger, nogle henvender sig på alle bankkunder, nogle agerer fra den finansielle virksomheds side mens andre omhandler den interne opbygning af den finansielle virksomhed.

Kundekendskabsprocedureren

Dette afsnit omhandler kundekendskabsproceduren som er en del af den nye hvidvaskningslov som implementerer EU's 4. hvidvaskdirektiv. I afsnittet vil vi se nærmere på hvilke ændringer den nye lov medført for kundekendskabsproceduren og god skik bekendtgørelsen som er en del af kundekendskabsproceduren, samt hvordan de anvendes i praksis.

Indførelsen af den nye hvidvaskningslov medfører at der gennemføres en risikobaseret tilgang, for virksomhederne og tilsynsmyndighederne. Det betyder at virksomhedernes fokus ændres så, der via foranstaltninger imod hvidvask og terrorfinansiering er mindre fokus på områder, hvor der vurderes at være en begrænset risiko (FRS, 2017 A). Derudover indgår begrebet "legitimering" ikke længere af ordlyden i hvidvaskningsloven. I stedet er begrebet "kundekendskabsprocedurer" blevet indført i den nye hvidvaskningslov (FSR, 2017 A). De væsentligste ændringer medfører at det er op til den enkelte virksomhed at vurdere risikoen, i de enkelte kundeforhold og efterfølgende etablere procedurer og sikkerhedsforanstaltninger for at begrænse risici (FRS, 2017 A). For virksomhederne er formålet med risikovurderingen overordnet set at vurdere hvilket niveau for kendskabsproceduren der skal anvendes, dette gælder i hvert enkelt kundeforhold. Derudover er der på baggrund af resultatet af risikovurderingen mulighed for at inddеле kunderne i grupperne øget risiko, mellem risiko og begrænset risiko alt efter graden af risiko (FSR, 2017 A). Hvidvaskningsloven forskriver jf. § 7 at vurderingen omfatter risikofaktorer der er forbundet med kunden, produkter, tjenesteydelser og transaktioner samt leveringskanaler og de lande hvor forretningsaktiviteterne udføres. Derudover er det et krav at risikovurderingen løbende dokumenteres og opdateres (Erhvervsstyrelsen, A). Af § 8 fremgår det at der skal udarbejdes skriftlige retningslinjer for kundekendskabsprocedurer og at de skal udarbejdes med udgangspunkt i risikovurderingen jf. § 7 i hvidvaskningsloven (erhvervsstyrelsen). Ved indgåelse af kundeforhold fremgår det af loven at kontrol af identitet kan ske på andre måder end i form af legitimationsdokumenter fra kunden. Da det med den nye lov er et krav at identitetsoplysninger kontrolleres ved en uafhængig og pålidelig kilde. Derudover foreskriver loven at dele af kundekendskabsproceduren kan ske på et senere tidspunkt end ved indgåelsen af kundeforhold, dette gælder dog kun ved begrænset risiko. Hvis det ikke er muligt at gennemføre tilstrækkelige

kundekendskabsprocedurer, skal kundeforholdet imidlertid afvikles (FSR, 2017 A). Ydermere kræves der løbende kontrol af kundeforholdet. Det vil sige at virksomheden under hele kundeforholdet, er forpligtet til at overvåge kundeforholdet samt undersøge om kundens risikoprofil har ændre sig eller om der er sket øvrige relevante ændringer i kundens økonomiske situation (FSR, 2017 A). Af Hvidvaskningsloven §§ 10-21 fremgår det at virksomheder og personer er forpligtet til i hele kundeforholdet at foretage kundekendskabsproceduren. Herunder kontrol af identitet, reelle ejere, klarlæggelse af juridisk persons ejer-og kontrolstruktur, samt formålet med forretningsforbindelsen. Det er yderligere et krav at oplysningerne anvendes til ajourføring af risikovurdering. Der gøres opmærksom på at kundekendskabsprocedurerne varierer alt efter risikovurderingen af den enkelte kunde (Erhvervsstyrelsen). Der skal generelt udvises opmærksomhed overfor kunden og dennes aktiviteter. Opstår der situationer der kræver nærmere undersøgelse, skal resultatet noteres og opbevares jf. §25. Det er et krav ifølge hvidvaskningslovens § 26 at i tilfælde af mistanke eller kendskab om hvidvask eller terrorfinansiering skal hvidvasksekretariatet omgående underrettes (Erhvervsstyrelsen, Ukendt dato A). Oplysninger vedrørende undersøgelser der omfatter § 25 i hvidvaskningsloven skal opbevares i mindst 5 år. Efter forretningsforbindelsen ophør jf. § 30 (Erhvervsstyrelsen, A).

Anvendelsen af kundekendskabsprocedureren foregår ved at kunden kontakter et pengeinstitut med henblik på at blive kunde og udføre bankforretninger. Herefter påbegynder den bankansatte at afdække, hvilken kunde er der tale om samt, hvilke ønsker og behov kunden har. Er det en privatkunde eller en erhvervskunde, da der er forskel på, hvilket rådgivningsbehov en privat- eller erhvervskunde har. Med det formål at afgøre om det er en kunde som banken ønsker. Udover de obligatoriske stamdata som navn, adresse, cpr-nummer, hvor der er som tidligere nævnt flere måde at verificer kunden identitet. Gennemføres der en kundekendskabstest gennem føres den i praksis ved at kunden giver oplysninger om beskæftigelsesforhold, hvor vedkommende er ansat, hvor lang tid kunden har været ansat, i hvilken stilling denne er ansat, samt oplysninger om lønnens størrelse og i hvilke rate den bliver udbetalt. Samt om der er bibeskæftigelse og lønoplysninger herom. Derudover vil kunden blive spurgt til sine økonomiske forhold det vil sige om kunden formuende, medbringer kunden penge eller andre værdier i form af eksempelvis aktier eller obligationer. Samt om kunden ejer fast ejendom eller anden løsøre af værdi. Ydermere vil

kunden blive spurgt ind til hvad kundens formål er med pengeinstituttet, da banken ønsker at afklare om der udelukkende er tale om "almindelige" bankforretninger bestående af rådgivning, lønkonto, budgetkonto, pensionsopsparing eventuelt opsparing og børneopsparing. Udover at alle disse oplysninger er med til at afgøre om det er en kunde banken vil tage ind. Så er det også med til at afgøre hvilken form for bankforretning der er tale om så pengeinstituttet kan udfylde opgaven efter kundens ønske. Hele kundekendskab processen og risikoprofil gælder ligeledes for erhvervskunder, men her er det bankens erhvervsafdeling der står for gennemførelsen af disse processer og den efterfølgende rådgivning.

Når der er indgået en aftale om bankforretning mellem en privatkunde og banken. Bliver alle disse oplysninger tastet ind i bankens system. Hvis der sker afvigelser i det kunden har oplyst og det der rent faktisk sker, vil systemet reagere. Det kunne være hvis kunden har oplyst der går 25.000 kr. ind hver den første, men der kun går 15.000 kr. så skal system reagere på afvigelsen mellem de to oplysninger. Det samme gør sig gældende hvis situationen er omvendt og der går 25.000 kr. ind men der skulle kun være gået 15.000 kr. ind. Så skal banken reagere og få afdækket hvad der ligger til grund for denne afvigelse. Det behøver ikke at betyder at der forligger noget kriminelt. Det kan være at kunden har fået lønforhøjelse eller en bonus. Kan kunden give en troværdig forklaring og dokumentation så sker der ikke yderligere. Kan kunden ikke fremskaffe fornøden dokumentation, skal banken forsøge at afdække forholdet yderligere, er det mistanke om at penge stammere fra kriminelle handlinger skal der ske indberetning til Hvidvasksekretariatet.

Hvis der er tale om en kunde som ønsker at handel med værdipapir, skal pengeinstituttet kende sine kunden lidt bedre. Det vil medføre at der udføres en risikoprofil, af kunden med det formål at fastslå hvor risikovillig kunden er i forhold til investeringer, er det en kunde som vil løbe en lav, mellem eller højrisiko. Så kundens risikoprofil matcher investeringen.

Til at regulere markedet for handel med værdipapir, har vi MIFID II og MIFIR. Med det formål at opnå gennemsigtighed og skabe harmonisering af reglerne på markedet. Samtidig med at sikkerheden og effektiviteten blev styrket. Samt en styrkelse af investorbeskyttelsen som specielt er rette mod ikke professionelle investorer (Finanstilsynet, 2017 L).

God skik

Kundekendskabs proceduren handler om at et pengeinstitut skal kende sin kunde inden de begynder at udføre bankforretninger for kunden. Til at støtte op om det er god skik bekendtgørelsen, som handler om at de finansielle virksomheder skal agere på passende vis.

Lovhjemmel til dette findes i BEK nr.330 af 07/04-2016 bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder, i daglig tale kaldet god skik bekendtgørelsen. Det fremgår af § 1 i god skik bekendtgørelsen af loven finder anvendelse på danske virksomheder som fremgår i § 5, stk.1, nr.1 i lov om finansiell virksomhed og udenlandske finansielle virksomheder, som driver virksomhed i Danmark (Lov om finansiell virksomhed § 1). Ifølge lov om finansiell virksomhed § 5, stk. 1 nr. 1 forstås finansielle virksomheder som pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber samt forsikringsselskaber (Lov om finansiell virksomhed § 5). Paragrafferne 7, 8 og 9 er grundstenen i god skik bekendtgørelsen. I bekendtgørelsens kapitel 3 rådgivning og markedsføring rette mod børn og unge fremgår det af § 7, at markedsføring og rådgivning der er rette mod og børn og unge skal udformes, så der tages hensyn til at børn og unges manglende erfaring og kritiske sans, bevirker at de er let påvirkelige og nemme at præge (God skik bekendtgørelsen § 7). Ifølge god skik bekendtgørelsens kapitel 4 der omhandler rådgivning fremgår det jf. § 8, stk. 1 at rådgivning forstås som anbefalinger, vejledninger samt risici og konsekvenser der er forbundet med kundens dispositioner og eventuelt valg. Jf. § 8, stk. 2 pålægger det den finansielle virksomhed at yde rådgivning på kundens anmodning, dette gør sig også gældende hvis den finansielle virksomhed vælger at lægge rådgivningsdele hos en eksterne samarbejdspartner jf. § 2 i BEK nr.330 af 07/04-2016 Bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder. Derudover skal virksomheden på eget initiativ yde rådgivning jf. § 8 stk. 5.

”Stk. 5. En finansiell virksomhed kan udbyde produkter med standardiseret information med lille eller ingen tilknyttet individuel rådgivning. I så fald skal den finansielle virksomhed gøre særskilt opmærksom på dette. Bestemmelsen gælder ikke for lån med sikkerhed i fast ejendom (God skik bekendtgørelsen § 8, stk. 5).”

Derudover skal rådgivningen være relevant, retvisende og fyldestgørende og kunden skal orienteres om relevante risici. Rådgiverne skal tilgodese kundens interesser, så kunden får et godt grundlag til at træffe sin beslutning jf. stk. 3 i § 8 (God skik bekendtgørelsen § 8, stk.

3). Derudover skal finansielle virksomheder der udføre rådgivning oplyse kunde om at rådgiveren ikke er uafhængig, samt at rådgivningen opfatter de produkter som virksomheden udbyder. Dette gælder ikke hvis det kan dokumenteres at rådgivningen er uafhængig jf. § 8, stk. 4 (God skik bekendtgørelsen § 8, stk. 4). Det fremgår af § 8, stk. 5 at i de tilfælde hvor der udbydes produkter med standardiseret information hvor der er ingen eller en lille individuel rådgivning tilknyttet, skal den finansielle virksomhed gøre særlig opmærksom på dette. Dette gælder dog ikke for lån med sikkerhed i fast ejendom (God skik bekendtgørelsen §8, stk. 5). Inden en finansiell virksomhed kan påbegynde rådgivning af en kunde, skal kunden oplyse om økonomisk situation, erfaring med de relevante finansielle ydelser, samt formålet med at modtage ydelsen og sin risikovillighed (God skik bekendtgørelsen § 9). Derudover skal omfanget og karakteren af de indhentede oplysninger afstemmes mellem kundens oplysninger og de oplysninger den finansielle virksomhed har indhentet jf. § 9, stk. 3. Medmindre de oplysninger er åbenlyst ukorrekte, kan den finansielle virksomhed lægge kundens oplysninger til grunde jf. hvidvaskningsloven § 9, stk. 3. Denne liste er ikke udtømmende og her er det ligeledes den enkelt virksomheds ansvar at holde sig orienteret om lovens fulde indhold.

De nævnte områder i kundekendskabsproceduren og god skik bekendtgørelsen gælder ved almindelige dagligdags bankforretninger. Hvor der er eksempelvis tale om bankforretninger i form af lønkonto, budgetkonto, pensionsopsparing med videre. Det vil sige der er tale om bankforretninger, der ikke omfatter handel med værdipapir.

[Begrænsninger på kontant beløb](#)

I dette afsnit vil der blive redegjort for den foranstaltning der omhandler begrænsning af kontantbeløb, herunder hævning og indsættelse i banken og de regler der er for kontantbetaling samt modtagelse af kontantbeløb for virksomhederne.

I 2013 blev hvidvaskningslovens regler omkring kontantbetaling strammet. Dette betød at man halverede det kontant beløb som virksomheder må modtage samt anvende til at betale for varer eller ydelser.

En af de foranstaltninger der er i hvidvaskningsloven er at der er en begrænsning på hvor store beløb man må hæve fra og indsætte på sin konto uden at redegøre for hvor de kommer fra eller skal bruges til. Dette gøres ved udfyldelsen af en blanket. Ydermere er der

en begrænsning for hvor store kontant beløb virksomheder må modtage uden at skulle kontakte rette myndigheder.

Danske erhvervsdrivende må således ikke modtage mere end 50.000 kr. i kontanter.

Samtidig må virksomheder ikke betale mere end 10.000 kr. inklusiv moms såfremt de ønsker at beholde det skattemæssige fradrag for købet. Begge dele er gældende både ved betaling på engang eller over flere gange.

For at undgå disse problemstillinger samt den eventuelle straf skal virksomheden enten foretage betalinger samt modtage betalinger digitalt, for eksempel med dankort eller via en bankoverførsel. Eller indberette kontantbeløbet til SKAT senest 14 dage efter betalingen og senest en måned efter modtagen faktura.

Overtrædelse af disse regler medfører en høj bødestraf. Beløbet er sat til 25 % af beløbet dog mindst 10.000 kr. Herudover kan virksomhedens øverste ledelse gøres personligt ansvarlig, såfremt virksomheden ikke overholder reglerne. Denne bøde vil typisk være 10 % af det strafbeløb som virksomheden skal betale (Advodan, 2014).

Både som privat person og som virksomhed skal man, hvis man hæver et større beløb i kontanter i banken redegøre for hvad beløbet skal bruges til (Danske Bank).

Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligt

I dette afsnit vil der blive redegjort for de paragraffer der danner baggrund for undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten. Disse pligter er en af de foranstaltninger, der er fastsat i hvidvaskningsloven. Afsnittet er skrevet ud fra hvidvaskningslovens § 25 - § 30, samt kapitel 9 afsnit 9.2.6 i bogen Finansielle virksomheder – regler og rapportering af Schaumburg-Müller og Werlauff.

Ifølge hvidvaskningsloven medfølger der en række pligter: undersøgelses, noterings, underretnings og opbevarings. Disse pligter er beskrevet i hvidvaskningslovens § 25 til § 30. Loven siger at: *virksomheder og personer der er omfattet af hvidvaskningsloven skal undersøge baggrunden for samt formålet med alle transaktioner der kan anses for komplekse eller usædvanligt store. Ligeledes ved alle transaktionsmønstre samt aktiviteter, der ikke har et klart økonomisk eller påviseligt lovligt formål. Dette har til formål at fastslå om der er mistanke om eller rimelig grund til at tro at disse handlinger har eller har haft tilknytning til hvidvask eller finansiering af terror.* (Hvidvaskningsloven §25)

Underretningspligten udpensles i § 26, som siger at virksomheder og personer øjeblikkeligt skal underrette Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, hvis virksomheden eller personer har viden eller mistanke om overtrædelse af hvidvaskningsloven. § 26 stk. 3 siger at virksomheder og personer ikke skal gennemføre transaktioner, såfremt de har viden om eller mistanke om at denne er ulovlig. I stk. 4 under samme paragraf fastslås det at transaktioner der er stoppet grundet viden eller mistanke om hvidvask eller finansiering af terror først må gennemføres såfremt Statsadvokaten for SØIK godkender dette.

§ 26 stk. 6 fortæller at Finanstilsynet kan fastsætte yderligere regler om underretningspligten til Statsadvokaten for SØIK.

Hvidvaskningslovens § 27 undtager advokater, i nogle situationer, fra de forpligtelser der udpensles i § 26, dette gøres på baggrund af tilliden til advokaten i forbindelse med repræsentation under eller i forbindelse med en retssag. Altså skal en advokat ikke underrette SØIK, på baggrund af oplysninger indhentet i forbindelse med repræsentation under eller i forbindelse med en retssag.

Samtidig fritages revisorer, fra underrettelsespligten, når denne repræsenterer en klient i Landsskatteretten.

Yderligere undtages personer og virksomheder, der er defineret af § 1, stk. 1, nr. 14-17 når denne bistår en advokat før, under eller efter en retssag, jævnføre § 27, stk. 3.

Stk. 4 i § 27 er dog en undtagelse til stk. 1-3 i samme paragraf. Den siger at stk. 1-3 ikke finder anvendelse såfremt virksomheden eller personen ved eller burde vide at klienten søger bistand med henblik på hvidvask eller finansiering af terrorisme (Hvidvaskningsloven §27, stk. 4).

§ 28 i hvidvaskningsloven fastslår hvordan en tilsynsmyndighed der opererer i henhold til hvidvaskningsloven samt told- og skatteforvaltningen skal agere såfremt de får kendskab til eller mistanke om forhold der kan have tilknytning til de to områder hvor denne lov finder anvendelse, skal myndigheden underrette Statsadvokaten for SØIK.

§ 29 giver Statsadvokaten for SØIK, mulighed for at holde underretteren opdateret omkring efterforskningen, såfremt dette ikke skader efterforskningen. En sådan status må dog ikke videregives til uvedkommende jævnføre § 29, stk. 2.

I § 30 beskrives det hvilke oplysninger virksomheder og personer der er omfattet af hvidvaskningsloven skal opbevare. Det drejer sig om: oplysninger indhentet i forbindelse med opfyldelse af kravene i lovens tredje kapitel, herunder identitets- og kontroloplysninger. Dokumentation for og registreringer af transaktioner, både dem som indgår som et led i en forretningsforbindelse men også enkeltstående transaktioner. Samt dokumenter og registreringer der er en del af undersøgelser der er gennemført i henhold til § 25, stk. 1 og 2.

Disse oplysninger skal som minimum gemmes i 5 år, efter forretningsforbindelsens ophør eller efter den enkeltstående transaktion gennemføres. Personoplysninger må kun opbevares i 5 år efter endt forretningsforbindelse eller gennemført transaktion².

[Whistleblowerordningen](#)

I nedenstående afsnit vil der blive redegjort for whistleblowerordningen, herunder loven, erhvervsstyrelsens guidelines samt hvordan den anvendes i praksis.

Lovgivning:

Størstedelen af de virksomheder og personer der er omfattet af hvidvaskningsloven, skal ifølge § 35, have en ordning, hvor ansatte via en uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser af hvidvaskningsloven eller mistanke herom. Disse anmeldelser skal kunne foretages anonymt. Denne instans skal etableres såfremt der er mere end 5 ansatte. (Schaumburg-Müller, Werlauff, 2017).

Guidelines:

Whistleblowerordningen har til formål at give mulighed for at personer anonymt kan indberette overtrædelser, eller mistanke her om, af hvidvaskningsloven. Herunder indberetninger af både af fysiske personer men også juridiske personer såsom en revisor, et revisionsfirma, en virksomhed som offentligheden har interesse for eller et medlem i det øverste ledelsesorgan, såfremt en eller flere af disse har handlet i strid med pligter eller lovgivning (Erhvervsstyrelsen, B). Whistlebloweren kan være ansatte personer der er i besiddelse af informationer om mulige overtrædelser af lovgivningen (Erhvervsstyrelsen, B).

² Yderligere står der i hvidvaskningslovens § 30 stk. 2 at dette er med den forudsætning at der ikke står modstridende i anden lovgivning. Det er derfor vigtigt at være opmærksom herom, såfremt der skulle komme yderligere stramninger til den persondatalov der trådte i kraft den 25. maj, 2018, der bygger på EU forordningen nr. 2016/679 af 27. april 2016.

Et krav for denne ordning er at der sikkert kan kommunikeres, dette sker gennem en kontaktformular, der sikre at whistlebloweren kan være anonym såfremt denne ønsker det. Erhvervsstyrelsen sikre at whistleblowerens personoplysninger beskyttes, både whistleblowerens egne personoplysninger men også personoplysningerne vedrørende den eller de personer indberetningen omhandler (Erhvervsstyrelsen, B).

Såfremt en whistleblower vælger at oplyse sin identitet, beskytter lovgivningen altså mod at dette kan videregives. Der forefindes dog en undtagelse i lovgivningen der gør at identiteten kan videregives til anklagemyndigheden samt politiet. Således at whistlebloweren kan indkaldes som vidne af anklagemyndigheden (Erhvervsstyrelsen, B).

Del konklusion

Tidligere har vi redegjort for hvidvaskningsloven, konsekvenserne ved at overtræde hvidvaskningsloven. Samtidig har vi givet eksempler på hvad hvidvaskning er.

I ovenstående afsnit er ligeledes de af loven og Erhvervsstyrelsen fastsatte tiltag, der er udformet til at forhindre og opdage hvidvaskning, beskrevet. Herunder kundekendskabsprocedureren og whistleblowerordningen.

Disse ovenstående afsnit har til formål at skabe en grundlæggende forståelse for emnet. For at kunne udforme en dybdegående analyse var det vigtigt at skabe en bred forståelse, både for lovgivningen men også for de praktiske aspekter at hvidvaskning, hvidvaskningsloven og de af erhvervsstyrelsen fastsatte tiltag. Således har vi givet eksempler på hvad hvidvaskning er, vi har redegjort for hvilke konsekvenser der er ved at overtræde hvidvaskningsloven og vi har undersøgt historien bag hvidvaskningsloven.

Med denne forståelse bliver vores indledende spørgsmål i problemformuleringen ligeledes besvaret. Spørgsmålet lød "Hvilke foranstaltninger er der for at forhindre hvidvaskning (med udgangspunkt i hvidvaskningsloven og EU-direktiver)". Igennem de ovenstående afsnit har vi fået svaret her på: de hvidvaskforebyggende foranstaltninger der er, er:

whistleblowerordningen, begrænsning på modtagelse, indsættelse og hævnning af kontant beløb for virksomheder og private, undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten, kundekendskabsprocedureren samt løbende kontrol i kundeforholdet, god skik og generel kontrol.

Dette spørgsmål søgte at klarlægge hvilke foranstaltninger der er implementeret på

området, i de følgende afsnit vil vi søge og besvare spørgsmålet: Virker disse foranstaltninger efter hensigten.

Analyse

Analysen vil bestå af en række afsnit der hver især søger at afdække om de tiltag mod hvidvaskning der forefindes i lovgivningen samt dem der er fastsat af erhvervsstyrelsen, virker efter hensigten. Der vil også være en række analyse afsnit der har til formål at danne grundlaget for diskussionen. Til sidst vil de pointer der klarlægges i afsnittene blive samlet i en konklusion.

Hvidvask i Britta Nielsen sagen

I dette analyseafsnit af Britta Nielsen sagen, vil der blive set på, hvordan kunne det lade sig gøre og hvorfor er der tale om hvidvaskning. Britta Nielsen er tiltalt for at begå underslæb for 111 mio. kr. mod sin tidligere arbejdsgiver tilskudsadministrationen som høre under Socialstyrelsen, for efterfølge at hvidvaske dem.

Det lykkedes for Britta Nielsen i perioden 2002 – 2018 uberettiget at tilegne sig et beløb på 111 mio.kr. ved at overføre flere beløb til sine egen konti i Danske Bank (Anklagemyndigheden, 2018 B). At dette overhovedet kunne lade sig gøre skyldes at "kassen" simpelthen stod åben, samt at det må antages, at Britta Nielsen både har stået for godkendelse og udbetalinger samtidig. Det vil sige at de interne kontroller og sikkerhedsforanstaltninger, der er i tilskudsadministrationen, socialstyrelsen samt i det offentlige system har svigtet. Det er det der ligger til grund for at det har været muligt for Britta Nielsen at gennemføre handlingerne. Man kan sige at på den ene side har hun været en betroet medarbejder som har været ansat i 40 år, hvor der ikke tidligere har været antydninger af noget uregelmæssigt. Det er formentligt derfor de ansvarlige og ledere, samt kollegaer ikke har fattet mistanke og stillet spørgsmålstegn ved arbejdsgangen i tilskudsadministrationen. På den anden side så må man forvente, at en offentlig instans som tilskudsadministration, der administrerer stor summe af offentlige midler. Har procedure for godkendelse og udbetalinger af midler til borgerne, samt at disse procedurer løbende bliver kontrolleret og ajourført. Så disse procedurer altid er så effektive og sikre som det nu er muligt, når der er mennesker involveret. Hvis man eksempelvis havde haft en procedure der forskrev, at der er en medarbejder der står for godkendelse og kontakt til borgerne og en anden der står for udbetalingerne til borgerne. Så ville det medføre at det ville være svære

at begå svindel, med de offentlige midler og det kunne have medført, at sager som Britta Nielsen sagen enten ikke var sket eller at det var opdaget langt tidligere.

Da Danske Bank i oktober 2012 indberetter Britta Nielsen til hvidvasksekretariatet, er det første gang der er nogen der reagerer på mistanken om at der foregår noget kriminelt. Indberetningen skyldes at Danske Bank har mistanke om kriminalitet eller terrorfinansiering grundet atypiske kontobevægelser (Finans, 2018 B). Det betyder at det først er når midlerne når den private finansielle sektor, at der sker en reaktion på Britta Nielsens aktiviteter. Det vil sige at de interne kontroller i den offentlige sektor har svigtet og derved har det være muligt for Britta Nielsen at forsætte sit forehavende.

Efter at Danske Bank har indberettet Britta Nielsen til hvidvasksekretariatet, vælger SØIK efterfølgende at overdrage sagen til SKAT hvor de informere om at der er mistanke om skatteunddragelsen og fortager sig ikke yderligere i sagen (Finans, 2018 B). På den ene side kan man sige, at Danske Bank har levet op til sine forpligtelser jf. § 26 i hvidvaskningsloven, der pålægger de finansielle virksomheder, at de omgående skal underrette Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International kriminalitet (SØIK), hvis der er mistanke eller rimelig grund til at formode at en transaktion, midler eller aktivitet er forbundet med hvidvask eller finansiering af terrorisme (Hvidvaskningsloven §26). På den anden side kan man sige, at Danske Bank først reagerer på uregelmæssighederne i 2012. Det vil sige ti år efter, at Britta Nielsen begyndte at bedrage sin arbejdsplads. Det betyder at bankens kontroller og kundekendskabsprocedurer ikke har virket optimalt. At der er gået så lang tid, inden at banken reagerer kan skyldes at de oplysninger som Britta Nielsen har formidlet til banken, i det store hele har stemt overens, med de faktiske aktiviteter i hendes bankforretninger. Derudover er den finansielle sektor, herunder bankerne i en lang årrække blevet pålagt flere og flere arbejdsopgaver i takt med, at lovgivningen er blevet strammet yderligere. Det kan have medført, at det kan være svært for bankerne generelt at leve op til deres forpligtelser, i henhold til hvidvaskningsloven og for den enkelt bank ansat i særdeleshed, da der ikke nødvendigvis bliver tilført flere resurser. På denne ene side kan man sige at SØIK ikke har løst deres opgave, da sagen bliver overdraget til SKAT. I stedet for at blive efterforsket yderligere. På den anden side kan man sige at den manglende efterforskning kan skyldes, at det kan være svært for SØIK, at følge med i takt med at der sker indberetninger. Derved kan det blive en hård prioritering som øger risikoen for fejl.

Af eksempel fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International kriminalitet (SØIK) fremgår det, at midler der stammer fra strafbarforhold så som hæleri ikke per automatik kan defineres som hvidvaskning af ulovlige midler. Det betyder at en gerningsmand som har erhvervet sig penge ved salg af narko, vil blive straffe for salg af narko og ikke for hæleri i forhold til de penge gerningsmanden har modtaget. Hvis gerningsmanden efterfølgende sætter pengene ind i et pengeinstitut og begynder at bruge af dem, så er der tale om hvidvask. Der skal derfor ske indberetning til Hvidvasksekretariatet jf. hvidvaskningsloven. Det medfører at selvom der er et samspil mellem straffeloven og hvidvaskningsloven er der forskel på regulering af selvhvidvask i de to love (Anklagemyndigheden, K).

Det betyder at i det øjeblik Britta Nielsen tager pengene fra sin arbejdsgiver, er der tale om underslæb og bedrageri. Men i det øjeblik de lander på hendes konto i Danske Bank, så er der tale om hvidvaskning i lovens forstand.

Alt i alt har der i denne sag været en række af fejl og svigt. Først er der svigt i de interne kontroller i tilskudsadministrationen og Socialstyrelsen Efterfølgende kan man diskutere og Danske Bank kunne/skulle have reageret tidligere. Dernæst sker der fejl hos SØIK hvor der sker en manglende efterforskning og sagen sendes videre til SKAT. Hvor om alting er så er der plads til forbedringer både i privat og offentlig regi. Interne kontroller vil ikke blive gennemgået yderligere i dette speciale, da det ligger uden for specialet afgræsning.

Danske Bank sagen

I dette afsnit vil der blive taget udgangspunkt i Danske Bank sagen. Denne sag er der kort redegjort for i problemfeltet³ samt en længere redegørelse vedlagt bilag⁴. Denne sag, samt en række andre sager vil danne grundlag for en analyse af de, af hvidvaskningsloven fastsatte foranstaltninger. Først vil der komme en række oplysninger om Danske Bank sagen samt en kort analyse her af. Herefter vil der følge en gennemgang af de individuelle foranstaltninger.

På nuværende tidspunkt⁵ har Danske Bank modtaget en bøde på 12,5 mio. kr. (Finans, 2017 C). Herudover er der igangsat yderligere undersøgelser. Disse undersøgelser er igangsat af både Danske Bank selv men også af Finanstilsynet. Det er derfor på nuværende tidspunkt

³ Side 6

⁴ Bilag 1

⁵ Medio december 2018

uvist hvordan Danske Bank sagen ender. Der kan dog tages stilling til den bøde Danske Bank blev pålagt i december 2017 samtidig kan der spekuleres i om Danske Bank vil blive pålagt yderligere bøde straf, og hvilken størrelse en sådan bøde kunne have.

Først og fremmest må man forstå at Danske Bank sagen er en omfattende sag der er kommet frem over en lang periode, på mere end et år. Dette har betydet at man i december valgte at give Danske Bank en bøde, på baggrund af de oplysninger der forekom i sagen på dette tidspunkt. I løbet af foråret og sommeren 2018 er der kommet en lang række yderligere informationer om, hvad der er foregået i Danske Bank. Ydermere fortsætter sagen med at udvikle sig i efteråret 2018. Den 19. september 2018 fremlægger Danske Bank deres egen rapport, som indeholder Danske Banks interne undersøgelse om hvidvaskningssagen fra 2007 til 2015. Denne rapport indeholder Danske Banks egen vurdering af sagens forløb. Et af nøglepunkterne i rapporten er:

"Den estiske filial havde sin egen it-plattform. Det betød, at filialen ikke var dækket af de samme kundesystemer og den samme transaktions-og risikoovervågning som resten af koncernen, og det indebar tillige, at koncernen ikke havde det samme indblik i filialen som i andre dele af koncernen. Mange dokumenter i den estiske filial, herunder information om kunder("KYC"), var affattet på estisk eller russisk. Det var længe opfattelsen i koncernen, at den høje risiko, som non-residentkunderne udgjorde, blev imødegået af egnede hvidvaskningsforebyggende foranstaltninger (Bruun & Hjejle, 2018 side 6-7)."

I ovenstående indrømmer banken, at man ikke har været klar over, hvilke foranstaltninger der har været imod hvidvask i den estiske filial. Samtidig fraskriver man sig ansvaret ved at sige at de informationerne man havde om kunderne var på enten estisk eller russisk. Man kan argumentere for at Danske Bank skulle have ydet en ekstra indsats for at sikre sig at den estiske filial havde de nødvendige hvidvaskforanstaltninger. Man burde til et hvis punkt også have sikret sig at man som modervirksomhed havde gennemgående kendskab til den forretning en dattervirksomhed driver.

I rapporten erkender Danske Bank da også at man havde en fejlopfattelse af situationen i den estiske filial, denne fejlopfattelse blev man opmærksom på i 2014 (Bruun & Hjejle, 2018 side.7). Man erkender altså man i fra 2007 til 2014 ikke har haft et gennemgående kendskab til filialens drift, hvidvaskforebyggelsesprocedurer eller kundegrundlag.

I forbindelse med undersøgelserne erkendte man også at kontrolfunktionerne havde fejlet både på filial men også på koncern niveau. Man kan altså sige at ledelsen erkender at de burde have undersøgt filialen og dennes kunder yderligere.

Danske Banks ansvar som moderselskab

Dette afsnit omhandler moderselskabers ansvar i henhold til LOV nr.651 af 08/06/2017 Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme, i daglig tale kaldet hvidvaskloven. Samt hvad der definerer et moderselskab og dens indflydelse.

Loven finder anvendelse på pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, livforsikringselskaber og tværgående pensionskasser og sparekassevirksomheder med videre jf. § 1 i hvidvaskningsloven, listen er ikke utømmelig (Hvidvaskningsloven § 1).

En koncern består af et selskab, en fond eller en forening, som har et eller flere datterselskaber under sig. Der er kun et direkte moderselskab, det er det selskab der faktisk udøver den bestemmende indflydelse over selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger, der er moderselskabet (Skat, 2018). Dette fremgår af selskabsskatteloven (SEL) § 31C, stk. 1, 1. pkt. at hvis flere selskaber opfylder kravene i stk. 2-6 i § 31C for moderselskaber, er det alene det selskab som faktisk udøver den bestemmende indflydelse over selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger der anses for at være moderselskab (Selskabsloven § 31C). Den juridiske vejledning 2018 definere bestemmende indflydelse som det selskab der har beføjelser til at styre et eller flere datterselskabers økonomiske og driftsmæssige beslutninger (SKAT, 2018). Dette fremgår også af selskabsskatteloven § 31C, stk. 2 der definerer bestemmende indflydelse som beføjelser til at styre økonomiske og driftsmæssige beslutninger i et datterselskab. Hovedreglen i den juridiske vejledning 2018 forskriver at et moderselskab, har bestemmende indflydelse i et eller flere datterselskaber når moderselskabet igennem et datterselskab direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af stemmerettigheder i datterselskabet (SKAT, 2018). Der kan dog forekomme undtagelser, disse vil ikke blive gennemgået i dette speciale, da specialet tager udgangspunkt i et moderselskab med bestemmende indflydelse.

Den juridiske vejledning 2018 anvender begreberne koncern og moderselskab. Hvor hvidvaskningsloven anvender begrebet koncern. I dette afsnit vil begrebet moderselskab finde anvendelse. I hvidvaskningsloven er der en række bestemmelser som et moderselskab

skal efterleve. Disse bestemmelser er følgende: i kapitel 2 risikovurdering og risikostyring fremgår det af § 9 at moderselskabet skal have tilstrækkelige skriftlige politikker for databeskyttelse, procedurer for udveksling af oplysninger der har til formål at bekæmpe hvidvask og finansiering af terrorisme inde for selskaberne. Derudover fremgår det at kravene i § 8 ligeledes overholdes (Hvidvaskningsloven § 9). § 9, stk. 2 pålægger virksomhederne som er en del af koncernen, at efterleve koncernens politikker og procedurer, samt § 8 i hvidvaskningsloven. § 8 forskriver at virksomheder skal have tilstrækkelige skriftlige politikker, procedurer og kontroller, der omfatter risikostyring, kundekendskabsprocedurer og undersøgelses-, noterings- og indberetningspligt (Hvidvaskningsloven § 8). Af § 17 der omhandler skærpede krav i kapitel 3 vedrørende kundekendskabsprocedureren. Fremgår det at der på baggrund af en risikovurdering, der jf. § 17, stk. 2 undlades skærpede kundekendskabsprocedurer, hvis der er tale om et selskab etableret i et EU- eller EØS-land og underlagt kravene i EU-direktivet 2015/849/EU af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme jf. § 17, stk. 3. samt overholder moderselskabets politikker og procedurer der fremgår af § 9, stk. 2 (Hvidvaskningsloven § 17, stk. 2-3). I Kapitel 6 grænseoverskridende virksomhed m.v. fremgår det af § 32 at moderselskabet og øvrige datterselskaber skal udveksle oplysninger, hvis der er mistanke om at udbytte strammer fra kriminelle handlinger eller har forbindelse til finansiering af terrorisme. Hvor det er underretter jf. § 26, stk. 1 eller 2 som foreskriver at ved viden eller mistanke om hvidvask, der skal der omgående ske underretning til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) (Hvidvaskningsloven § 32, § 26, stk.1-2). Ifølge § 38, stk. 3 kan moderselskaber og datterselskaberne udveksle oplysninger vedrørende underretninger eller kommende underretninger til SØIK. Jf. § 38, stk. 4 kan disse oplysninger ligeledes videregives til datterselskaber beliggende i tredjelande, såfremt disse datterselskaber overholder selskabets politikker og procedurer (Hvidvaskningsloven § 38, stk.4).

Det er disse områder som moderselskabet skal være særlig opmærksomme på. Derudover skal moderselskabet i en finansiell virksomhed overholde hvidvaskningsloven, herunder de foranstaltninger der er defineret i hvidvaskningsloven til forhindring af hvidvask.

Ved at se på moderselskabets ansvar som er klart defineret i hvidvaskningsloven er det tydeligt at moderselskabet ikke har haft et tilstrækkeligt kendskab til kunderne i banken lige som man ikke har fulgt op på at filialen har overholdt modervirksomhedens hvidvaskningsforhindrende procedurer.

Whistleblowerordningen

I rapporten erkender Danske Bank ligeledes at opdagelsen af de manglende hvidvaskforebyggelsesprocedurer skete på baggrund af en whistleblowerrapport i 2014 (Bruun & Hjejle, 2018 side. 7). I det følgende afsnit vil vi se nærmere på whistleblowerordningen.

I dette afsnit vil der blive analyseret på whistleblowerordningen, vigtigheden heraf, om ordningen er funktionel og hvilke aspekter der er afgørende for at whistleblowerordningen har maximal effekt. I den forbindelse vil der blive set på tre whistleblower sager, herunder Danske Bank sagen, en sag fra 2001 der foregik i EU og en sag fra en dansk andelskasse.

Whistleblower ordningerne har til formål at skabe et trygt miljø, hvor virksomheders ansatte kan rapportere, hvis de opdager mistænkelig adfærd, svindel, ulovlige handlinger eller andre forhold der kan være i strid med gældende lovgivning. Dette miljø sikre at disse indberetninger kan ske anonymt og til en instans der er uafhængig.

I sagen om Danske Bank er der blevet fremlagt en whistleblowerrapport, som blev sendt til et bestyrelsesmedlem den 27. december 2013 (Bruun & Hjejle, 2018 side.52). Denne første rapport omhandlede specifikt en kunde og hvilke forhold der ikke levede op til de krav der er for en finansiell virksomhed jævnføre loven om finansiell virksomhed og hvidvaskningsloven. Et af disse punkter lyder at den estiske filial ikke havde finansielle oplysninger om kunden og at denne kunde havde indgivet falske regnskaber til de engelske myndigheder. Disse forhold blev ikke undersøgt tilbundsående, hvilket resulterede i at de handlinger der sket på baggrund af whistleblowerrapporten ikke afklarede eller forhindre de problemstillinger der var i den estiske filial.

I slutningen af september 2018 står whistlebloweren fra Danske Bank sagen frem, han trådte frem fordi de estiske medier havde fremført spekulationer om, hvorvidt han havde del i afsløringen af, hvad der foregik i Danske Banks estiske filial (TV2 Nyhederne, 2018 C).

På baggrund af dette har whistlebloweren bedt det danske justitsministerium og SØIK om beskyttelse i forbindelse med sagen (Amtsavis, 2018).

I en sag for tre år siden gik to ansatte i Andelskassen J.A.K Slagelse, til finanstilsynet med oplysninger, om ulovlige aktiviteter i banken (Sjællandske Medier, 2018). De to whistleblowere udtaler at de ville gøre det igen (Sjællandske Medier, 2018). Men mener ikke at det forløb de var igennem i forbindelse med deres indgivelse af oplysninger var i orden (Finanswatch, 2016). Blandt andet blev de to whistleblowere i ti dage brugt til at smugle dokumenter ud af banken, hvilket tog hårdt på dem både fysisk og psykisk (Finanswatch, 2016).

I en sag fra EU har ordningen ført til at en whistleblower blev ekskluderet og mobbet på sin arbejdsplads (DR Nyhederne, 2016 G1). I 2001 var whistlebloweren kontor ansat ved EU, jobbet bestod blandt af at udlicitere til firmaer. Hun modtog en regning fra et firma på en opgave som ikke var blevet udført, whistlebloweren undlod at betale regningen. Firmaet gik til hendes chef som underskrev regningen, så pengene blev udbetalt. Dette fik whistlebloweren til at sende en klage. Grundet systemet tog det langtid før der skete noget ved klagen. Flere interne revisioner klarlagde at der var sket en ulovlighandling, men dette fik ikke konsekvenser for chefen, men for whistlebloweren. Denne blev behandlet dårligt af chefen, blev udelukket fra møder, pålagt en stor arbejdsbyrde samtidig med at kollegaer undgik hende (DR Nyhederne, 2016 G1). Der gik yderligere to år før whistlebloweren fik mulighed for at klage over handlingsforløbet højre i systemet. Først ved denne klage blev der reageret på klagen. Whistlebloweren udtaler: *" det kan lade sig gøre, men man skal som whistleblower være klar til, at det bliver hårdt. Derfor vil en whistleblowerordning der beskytter medarbejderne, være en rigtig god ide."* (DR Nyhederne, 2016 G1). I de tre ovenstående sager om whistleblowere, og whistleblowerordninger ses det at der er brug for denne ordning og at personer, der overværer eller opdager ulovlige aktiviteter, stoler på ordningen.

I alle tre sager føler whistleblowerne sig udsatte. Ordningen har til formål at skabe et trygt miljø, hvor folk der observere handlinger der er i strid med gældende lovgivning, kan indberette forhold de finder mistænksomme. Grundlaget for whistleblowerordningen er at indberetninger kan ske anonymt og sikkert. Sagen fra EU fandt sted før man indførte whistleblowerordninger. Sagen er interessant fordi den viser, hvorfor

whistleblowerordningen er relevant, ikke kun i forhold til finansielle virksomheder, men også for andre virksomheder der håndterer større pengebeløb og fortrolige oplysninger. I dag er det et lovkrav at de fleste af de virksomheder der er omfattet af hvidvaskningsloven har en whistleblower ordning. Når der rapporteres igennem denne ordning sker rapporteringen enten til en ekstern eller intern, men uafhængig instans. I sagen fra EU sker rapportering til en chef som sender den videre fra skrivebord til skrivebord, opad i ledelseshierarkiet (DR Nyhederne, 2016 G1). Når klagen sker internt, uden en uafhængig instans, er det åbenlyst problem at det udstiller whistlebloweren, til en række personer i virksomheden. I det tilfælde hvor ledelsen er bekendt med eller dem der udføre de ulovlige handlinger, kan dette være et problem. I og med at, når klagen sker åbent internt og bevæger fra mellem leder til chef til bestyrelse, så giver det en mulig besviger mulighed for at lægge pres på whistlebloweren psykisk og derved skade anmelderen. I sagen ved EU gik det udover whistlebloweren. Chefen behandlede hende dårligt, hun fik ikke lov til at komme med til møder og de andre ansatte undgik hende (DR Nyhederne, 2016 G1). Derfor er det vigtigt at eventuelle klager foregår til en uafhængig instans, som kan foretage de grundlæggende undersøgelser eller sende informationerne videre såfremt det afgøres at dette er det rigtige og gøre.

I Danske Bank sagen ser man også at det har en betydning at whistleblowerrapporten er blevet sendt til et bestyrelsesmedlem. Reaktionen på rapporten er ikke så hurtig eller så effektiv som man kunne forvente. I rapporten erkender Danske Bank at de processer der blev i gang sat ikke var tilstrækkelige og at man ikke fik undersøgt påstandene tilbundsående (Bruun & Hjejle, 2018 side.10). Var en sådan rapport blevet sendt til en uafhængig, muligvis ekstern, instans, er der en stor sandsynlighed for at de processer og undersøgelser, der var blevet sat i gang ville have haft en større effekt. Samtidig ville man forhåbentligt igennem disse undersøgelser have opdaget flere af de fejl og mangler der var i Danske Banks estiske filial.

I den sidste sag fra Andelskassen J.A.K Slagelse, blev der oplyst til en ekstern, uafhængig instans. Dette bevirkede at der blev lavet tilbundsående undersøgelser, der endte ud i handlinger der fremadrettet forhindrede at der kunne ske lignende ting i banken. Dette forhindrede man blandt andet ved at man afsatte bankdirektøren (Finanswatch, 2016). De to whistleblowere blev i en periode efter de havde kontaktet Finanstilsynet brugt til at smugle dokumenter ud af banken. Disse dokumenter blev brugt til at danne grundlaget for

sagen mod andelskassen. At man bruger whistleblowerne til at smugle dokumenter ud af en bank, kan være en nødvendighed. Men det kan også have en negativ effekt på dem. Den ene af whistleblowerne udtalte til SN at hun ville gøre det igen: *"Det har været en hård omgang. Vi har lagt så mange kræfter i det. Men jeg har ikke fortrudt, og jeg ville gøre det igen"* (Sjællandske Medier, 2018). Det er vigtigt at man ikke skræmmer potentielle whistleblowere ved at drage unødvendig nytte af de whistleblowere der er. Som samfund har vi i dag stort fokus på banker, finansielle virksomheder og hvidvaskning, derfor kommer mange af whistleblowersagerne også frem i medierne. Det er derfor vigtigt at man tager henvendelser seriøse og at man værner om whistleblowerne for at skabe tryghed og tillid. Så flere vælger at videre give oplysninger om aktiviteter der strider imod gældende lovgivning.

Kundekendskabsprocedureren

Kundekendskabsproceduren, samt lovgivningen bag denne procedurer, er beskrevet i et tidligere afsnit. I dette afsnit vil Danske Bank sagen, helt præcist en del af Danske Banks interne rapport om hændelsesforløbet i den estiske filial, blive set i lyset af kundekendskabsproceduren. Dette for at få et konkret eksempel på hvad konsekvensen kan være af ikke at implementere kundekendskabsproceduren og følger den i henhold til lovens forskrifter.

I rapporten fra Danske Bank, angående hvidvask sagen i den estiske filial, erkender Danske Bank at man ikke har været bekendt med de kunder der var i den estiske filial. Det var man blandt andet ikke fordi informationerne om disse kunder var skrevet på estisk eller russisk (Bruun & Hjejle, 2018 side 6-7). Det er et problem i forhold til at man som moderselskab til en udenlandsk filial har en forpligtelse til at have kendskab til driften i filialen.

Porteføljen indeholdt såkaldte non-resident kunder (Bruun & Hjejle, 2018 side 8). Altså kunder der befandt sig i et andet juridisk eller geografisk område (Investopedia). Non-residentporteføljen udgjorde i 2013 44 % af det samlede indlån (Bruun & Hjejle, 2018 side 8). Aktiviteterne i non-residentporteføljen var betalinger, andre transaktioner i forskellige valuta, indlån, handel med obligationer og andre finansielle produkter. Det er en betydelig andel af en banks indlån at have på en portefølje. Samtidig er det en stor del af bankens kundegrundlag som man fra Danske Banks side, ikke har sikret at man havde et tilstrækkeligt kendskab til. Når man lader en så stor gruppe af kunder, være ukendt sikre

man ikke at den hvidvaskningsforanstaltning som kundekendskabsproceduren er, virker efter hensigten.

Kundekendskabsproceduren omfatter at man skal være bekendt med en række oplysninger om kunden herunder: Identitet, formålet med forretningsforbindelsen, løbende overvågning med af kundeforhold og transaktioner (Finanstilsynet, M). Ydermere siger finanstilsynets vejledning at man i de situationer der indebærer en øget risiko, skal stille yderligere krav til legitimation af kunden. Det er eksempelvis ved kunder der ikke fysisk er tilstede for at legitimere sig og politisk udsatte personer der bor i udlandet (Finanstilsynet, M). I og med at der er tale om en non-resident portefølje må det antages at man blandt andet ikke har taget højde for disse yderligere krav til legitimering, som det må antages har været et krav.

Kundekendskabsproceduren er en hvidvaskningsforhindrende foranstaltning, der kun kan forhindre hvidvask i det omfang den bliver anvendt som loven foreskriver. Anvendes den kun delvist eller slet ikke, vil den ikke have den effekt, som den var til tænkt.

I sagen om Danske Bank, kunne kundekendskabsproceduren hvis anvendt som foreskrevet i loven, have været en medvirkende factor til at man enten havde forhindret eller opdaget hvidvaskningen tidligere.

Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten

I dette afsnit vil der kort blive set på undersøgelses-, noterings-, underretnings-, og opbevaringspligten set i forhold til Danske Bank sagen. Disse pligter har som tidligere nævnt, til formål at forhindre eller opdage hvidvask. Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten som er beskrevet i hvidvaskningsloven fastsætter nogle faste rammer for hvorledes dem, som er underlagt hvidvaskningsloven skal agere i forskellige situationer.

Hvidvaskningslovens § 25 siger at virksomheder, der er omfattet af loven skal undersøge baggrunden for, samt formålet med, alle komplekse, usædvanligt store transaktioner og alle usædvanlige transaktionsmønstre og aktiviteter (Hvidvaskningsloven § 25), dette betyder at en bank, når den står overfor store transaktioner, usædvanlige mønstre eller andet der kan virke mistænkeligt, så har banken pligt til at undersøge disse.

I forhold til non-residentporteføljen i Danske Banks estiske filial, betyder det at bankens medarbejder så snart der blev konstateret, at nogle transaktioner faldt ind under denne kategori, havde de pligt til at undersøge disse. Ud fra rapporten er det dog ikke til at vide om

man har undersøgt de transaktioner der faldt under denne kategori, men man kan stille spørgsmålstejn herved, eftersom at hvidvaskningen har foregået igennem filialen fra 2007 til 2014.

Hvidvaskningslovens § 26 siger at virksomheder, der er omfattet af loven omgående skal kontakte SØIK, såfremt denne har kendskab til, mistanke om eller rimelig grund til at formode at transaktioner, midler eller en aktivitet har eller har haft tilknytning til hvidvask (Hvidvaskningsloven § 26). Det betyder at såfremt, at banken er bekendt med eller har mistanke om at aktiviteter i banken er tilknyttet hvidvaskning skal banken kontakte SØIK.

Når man ser på Danske Bank sagen og den hvidvaskning der er foregået i den estiske filial, må det antages at man ikke i perioden 2007 til 2014 har kontaktet SØIK, om mistanke, viden eller formodninger om aktiviteter relateret til hvidvask.

Disse pligter har til formål at sikre at alle mistanker til og opdagelser af hvidvask bliver behandlet korrekt. Hvis man ikke overholder alle fire pligter, både undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten, så må det antages at de af loven udspecificeret hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger, ikke virker efter hensigten.

Opsummering

Danske Bank sagen er en kompleks sag. Man har som udenforstående ingen konkret viden om, hvad der er foregået i Banken og i den estiske filial. Afsnittet har taget udgangspunkt i Danske Banks interne rapport, som vi forholder os kritiske overfor. Når vi gør det, er det, fordi rapporten er udarbejdet på vegne af Danske Bank, på baggrund af massivmediernes omtale⁶, som har sat banken i et dårligt lys. Når banken tager teten op og vælger at få udformet en rapport, er det for at vise velvilje og fordi man ved at det der er foregået i Danske Bank og dennes estiske filial ikke har været lovligt. Den kritiske tilgang til rapporten er altså nødvendig.

Herudover har Danske Bank sagen gjort det ud som eksempel i forhold til de hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger der er beskrevet i dansk lovgivning. Der er altså i afsnittet om Danske Bank sagen set på foranstaltningerne, disse er analyseret med udgang i foranstaltninger set i forhold til Danske Bank sagen og hvorledes foranstaltningerne har haft eller kunne have haft indflydelse på sagen.

⁶ Fra foråret 2017 til nu

Samtidig er der i forhold til whistleblowerordningen set på to yderligere sager, for at analysere hvorledes whistleblowerordningen fungere optimalt.

Ved at klarlægge, hvilket ansvar Danske Bank har haft som moderselskab for den estiske filial, kan man udlede om banken har levet op til sine lovbestemte forpligtelser herom. Samtidig kan man spekulere i hvorvidt Danske Bank har valgt at overse handlingerne i den estiske filial, afledt af at Danske Bank, som den store bank den er, burde vide hvordan de er forpligtet i forhold til en filial, samtidig med at de bør vide at de som moderselskab bør have et overordnet kendskab til kunderne i bankens filial.

For at whistleblowerordningen kan fungere efter hensigten er der nogle omstændigheder der skal være i orden, herunder at man meddeler til en uafhængig instans og at der er forhold der sikre at man forbliver anonym.

Kundekendskabsproceduren er kun effektiv såfremt den overholdes samt opfølges. Såfremt banken ikke sørge for at have den nødvendige kendskab til kunderne, besværliggøres hvidvaskningsforhindrings foranstaltningerne.

Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten har til opgave at sikre et sikkert system, hvor med man håndtere, viden, formodning eller mistanke om aktiviteter der vedrøre hvidvask.

De hvidvaskningsforhindrende foranstaltninger virker altså kun såfremt man følger de guidelines, der er udpenslet omkring hver især. Ligeledes fremgår det at foranstaltningerne har en effekt såfremt de bliver fulgt.

Domme på området

I det følgende afsnit vil der blive set på tre domme der omhandler hvidvaskning. To af dommene har været for retten i Danmark mens den sidste omhandler en filial af en dansk bank. Sagerne er vidt forskellige men giver, sammen med Danske Bank og Britta Nielsen sagerne, et bredt billede hvilke typer af hvidvask der foregår samt, hvad myndighederne opdager.

Den 25. april 2013 afsagde EU-domstolen dom i en principiel sag om hvidvaskning. Sagen involverer Jyske Bank og de spanske myndigheder. Domstolen slår med afgørelsen fast at et EU-land har ret til at kræve kundeoplysninger fra en bank, der driver forretning i landet (Berlingske, 2013 B). Den spanske lovgivning stiller krav om at pengeinstitutter, der driver

virksomhed i Spanien, men ikke har hovedsæde der, skal afgive nødvendige oplysninger med henblik på at forhindre hvidvask og terror finansiering, direkte til de spanske myndigheder (Berlingske, 2013 B). Sagen startede i 2007, da de spanske myndigheder anmodede Jyske Banks afdeling på Gibraltar, om at udlevere en række oplysninger. Myndighederne anså at der var en høj risiko for at banken blev anvendt i forbindelse med hvidvask.

Jyske Bank undlod at videregive nogle informationer, dette resulterede i at de spanske myndigheder idømte Jysk Bank en bøde på 1,7 millioner euro, hvilket svare til 12,6 millioner kroner (Berlingske, 2013 B).

Jyske Bank nægtede at betale bøden, og henviste til lokale regler på Gibraltar om bankhemmelighed. Jyske Bank indbragte derfor sagen for den spanske højesteret. Højesteretten henvendte sig til EU-domstolen for vejledning i sagen.

EU domstolens vejledning lyder således: "Direktivet om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning og finansiering af terrorisme fastsætter visse forpligtelser til at afgive oplysninger, som navnlig gælder for kreditinstitutter".

I EU-lovgivningen på området er der fastlagt et, hvis niveau om samarbejde mellem medlemsstaterne, om at bekæmpe terror og økonomisk kriminalitet.

Herefter blev sagen sendt tilbage til den spanske højeste ret, hvor det formodes at der vil blive dømt imod Jyske Bank (Berlingske, 2013 B). Den 4. januar 2014 stadfæstes denne bøde ved den spanske højesteret (Berlingske, 2014 C). På baggrund af bøden og stadfæstelsen af denne valgte Jyske Bank at kontakte både de spanske og gibraltarianske myndigheder med henblik på at tilrette deres arbejdsgange så de lever op til kravene i begge lande (Berlingske, 2014 C). Ydermere udtaler Jyske Bank at de mener, at det er en administrativ byrde og at dette svækker konkurrencen i sektoren. Hermed mener Jyske Bank at de, når de er pålagt at videre give alle relevante oplysninger på opfordring fra den spanske myndighed, er pålagt en yderligere administrativ byrde. Denne byrde mener de er konkurrencevridende. Såfremt andre bankfilialer i Spanien og Gibraltar er underlagt de samme regler, kan det være svært at se at denne byrde skulle vride konkurrencen til konkurrenternes fordel.

Den 26. januar 2016 falder der dom i en hvidvasknings sag der fandt sted i et lille vekselkontor i København (DR Nyhederne, 2016 H1).

Udgangspunktet for denne sag er at en række kriminelle i gennem fire år fik vekslet halvtredsere, hundrede- og fremhundrede kronersedler til nye femhundrede eurosedler, som klart fylder mindre på grund af den høje værdi og derved nemmere kan skjules. I sagen er ejeren af vekselkontoret, en mand på 33 år og dennes far, en mand på 66 år, tiltalt for hvidvask. De to mænd er anklaget for at have instrueret ansatte i at udføre 930 transaktioner for 22 selskaber til en værdi af 100 millioner kroner i alt. Herudover er de anklaget for at veksle 126 millioner kroner for kunder der fysisk var på vekselkontoret. Udover at de to mænd er tiltalt er også selve vekselkontoret tiltalt.

De to tiltalte idømmes hver seks års fænges for hvidvask af millioner (DR Nyhederne, 2016 I1). Derudover fik vekselkontoret en bøde på 92 millioner kroner, samtidig frakendes vekselkontoret rettigheden til valutaveksling. Sagen blev anket til landsretten.

Vekselkontoret var indrettet således at der kunne udføres lyssky aktiviteter, uden at dette kunne overvåges. Der var blandt andet en betjeningskasse bag en dør og nogle kunder blev inviteret ned i kontorets kælder for at foretage vekslinger (DR Nyhederne, 2016 J1). Dette sammen med de høje summer tyder på at man har drevet vekselkontoret med henblik på at hvidvask. Det er derfor heller ikke overraskende at de to mænd har fået fængselsstraf samtidig med at vekselkontoret straffes med en bøde og at de fik frakendt retten til fremadrettet at drive vekselkontor. Det må anses for en fair straf når man tager beløbene samt det at handlingerne er udført med fuldt overlæg i betragtning. Denne straf stemmer ligeledes overens med straffelovens bestemmelser på området.

I en sag fra starten af 2018 er en erhvervsmand fra Horsens blevet idømt en bøde på 152.000 kr. i en sag om hvidvask. Af bøden på 152.000 kr. er de 138.000 kr. givet til virksomheden. Mens de resterende 14.000 kr. er givet til erhvervsmanden personligt (Århus Stiftstidende, 2018 A). Manden har modtaget 61.000 euro kontant, for en maskine han har solgt. Pengene er ført ind i landet og var told registeret, så man ikke var i tvivl om, hvordan pengene var kommet ind i landet. Mandens advokat mener at erhvervsmanden handlede i god tro (Århus Stiftstidende, 2018 B).

Manden blev idømt bøden på trods at pengene var "rene". Dette er han på baggrund af reglerne om at modtage større kontant beløb som erhvervsdrivende. Advokaten mener at dommen viser at der ikke er et spillerum for om man kan betale kontant, hvis beløbet

overstiger 50.000 kr. om pengene er rene eller ej. Straffen blev udmålt i Horsensbyret og stadfæstet i landsretten.

Erhvervsmanden udtaler selv at han ikke var bekendt med reglerne for hvor mange kontanter han måtte modtage. Samtidig erkendte han i retten at han havde modtaget pengene. Først to gange 10.000 euro kontant som forudbetaling for varer, her efter 61.000 euro kontant som delvis betaling for varen. Mens resten af beløbet blev overført til hans konto. Retten mener at erhvervsmanden har handlet groft uagtsomt (Århus Stiftstidende, 2018 A). Og at hans manglende viden om reglerne for modtagelse af kontant beløb ikke anses for en gyldig undskyldning, for at have modtaget et så stort beløb. Samtidig ligger det i dommen at det ikke er nok at pengene er indført lovligt i Danmark, og at der foreligger toldpapirer herpå. Virksomheder må ikke modtage mere end 50.000 kr. kontant. Hverken som et samlet beløb eller delt op over flere mindre beløb.

Sagen viser klart at man tager reglerne om modtagelse af kontant beløb meget alvorligt. Man kan argumentere for at en erhvervsdrivende der har drevet virksomhed i mere end 30 år (Århus Stiftstidende, 2018 A), bør kende reglerne for modtagelse af kontantbeløb. Sagen viser at de foranstaltninger der opsat for at forhindre eller opdage hvidvaskning bliver taget alvorligt, og at reglerne bliver håndhævet fra domstolens side. Samtidig viser sagen at nogle erhvervsdrivende ikke mener at reglerne gælder dem.

Disse tre domme viser et udsnit af de forskellige måder, hvorpå hvidvask foregår. Samtidig viser det nogle af de problematikker der kan være, især Jyske Bank sagen viser at bankerne i nogle situationer vil forsøge at omgå reglerne, for at tjene penge eller beskytte deres forretning. Sagen om vekselkontoret viser at der foregår systematisk hvidvask i Danmark og størrelsen på beløbene viser, hvor omfattende hvidvaskning er. Det er altså vigtigt at man løbende tilpasser lovgivningen. I takt med at man identificerer hvor og hvordan hvidvaskning foregår, strammes eller ændres lovgivningen således at man rammer de områder der er berørte. Eksempelvis foretog man stramninger på baggrund af sagen om vekselkontoret (DR Nyhederne, 2016 K1). Disse stramninger tog udgangspunkt i at lukke det smuthul, som vekselkontorer var. Man overgav derfor Finanstilsynet kontrollen. Det blev herefter Finanstilsynets opgave at føre tilsyn med de 70 vekselkontorer der er i Danmark (DR Nyhederne, 2016 K1). Sagen om modtagelse af kontant beløb viser at der forekommer betaling med store kontant beløb. Problematikken med store kontant beløb er at man ikke

kan følge, hvor de er kommet fra. Dommen viser at det er et regelsæt der tages alvorligt.

Det viser også at det er de erhvervsdrivendes ansvar at have sat sig ind i reglerne.

Er hvidvaskningslovens tiltag for omfattende for virksomheder og banker

I det følgende afsnit vil der blive analyseret på, hvorvidt de tiltag der er beskrevet i hvidvaskningsloven, er for omfattende for virksomheder og finansielle virksomheder. Altså om kompleksiteten af og krav fra disse tiltag er for store.

Tidligere i projektet er der beskrevet, hvilke tiltag der er gjort i lovgivningen for at mindske og/eller stoppe hvidvaskning. Disse tiltag omfatter blandt andet kundekendskabsprocedureren, undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten og whistleblowerordningen, og flere.

Med disse tiltag forsøger man igennem lovgivningen at sikre at banker og andre finansielle virksomheder bekæmper hvidvaskning. Ved at kende sin kunde og dennes risikovurdering, ved at overvåge transaktioner og underrette myndighederne ved mistænksomme handlinger, håber man på at man kan mindske hvidvaskning. Igennem en lang årrække er hvidvaskningsloven blevet skærpet, faktisk er den blevet skærpet med jævne mellemrum siden den i 1993 blev til sin nuværende form, på baggrund af et EU-direktiv. Disse stramninger har pålagt bankerne yderligere kontrol med deres kunder samt med de transaktioner der går igennem banken.

Den 27. november 2014 udgav Berlinske Business artiklen ”Bankerne skruer op for overvågningen af kunder”. Denne artikel fortæller at bankerne øger omfanget af oplysninger fra kunderne samt øger overvågningen af transaktioner. Denne skærpelse af tiltag skete for at ramme hvidvaskning og finansiering af terrorisme. Stramningerne som denne øget overvågning er en del af, sker på baggrund af et EU-direktiv som implementeres i dansk lovgivning. Susanne Dolberg den daværende underdirektør i Finansrådet⁷ udtalte i artiklen at det var en stor opgave bankerne skulle løfte, som er omkostelig både økonomisk og administrativt.

Artiklens udgangspunkt er at Bjarne Fritzboeger, som var formand for andelsboligforeningen Avedøreljren 1 i Hvidovre, mente at denne øgede overvågning var dybt problematisk. Blandt andet skulle bestyrelsesmedlemmerne redegøre for om de udover bestyrelsesposten

⁷ I dag Finans Danmark

havde høje politiske stillinger eller om de er nært beslægtet med en person der besidder en sådan post.

Den tidligere bankdirektør i Nordea Torben Laustsen udtaler at den øgede overvågning selvfølgelig er en yderligere opgave både for kunder men ligeledes for banken. Men at når målet er at undgå international hvidvaskning så må både banken og kunderne bidrage (Berlingske, 2014 D).

Denne artikel viser at man i forsøget på at mindske hvidvaskning rammer mindre kunder, private og små foreninger. Nogle mennesker kan have svært ved at forstå hvad den øgede overvågning skal gøre godt for. Det kan derfor være svært for bankerne at udføre de overvågningspligter de er pålagt fra lovgivningens side. Ydermere kan man sige at der i 2014 ikke var så meget i medierne om hvidvaskning og bankernes indblanding heri, som der har været i 2017 og 2018.

Når banken pålægges overvågningen, pålægges denne en stor administrativ og økonomisk byrde, og ved at man gentagende gange med jævne mellemrum over en lang årrække har pålagt yderligere overvågnings-, underretnings- og opbevaringspligter samt kundekendskabsprocedurer og whistleblowerordninger, har man ikke tilladt bankerne at finde sig til rette med sine udvidede opgaver. Det er altså for banken en konstant faktor at der vil komme ændringer i deres arbejdsgange, stramninger på området samt at de vil blive pålagt yderligere opgaver. Ofte sker det at der kun lige er vedtaget stramninger før folkettingen melder ud at man vil stramme yderligere. Således blev der vedtaget stramninger i foråret 2017 som trådte i kraft den 27. juni 2017 (DR Nyhederne, 2017 F). Mens at der allerede igen i efteråret 2017 var flere stramninger på tale.

I en klumme af Carl Valentin bragt i Altinget den 22. marts 2017 står der *"vi har ikke brug for flere dereguleringer⁸, som Brian Mikkelsen agiterer for – tværtimod har vi brug for mere demokratisk kontrol med banksektoren og en strammere regulering"* (Altinget, 2017).⁹

⁸ Deregulering er et udtryk der knytter sig til økonomi og er en betegnelse for en proces, hvor en regering som formuleret som politisk mål tilstræber at reducere sin rolle og tillader virksomhederne i dette tilfælde bankerne større friheder end tidligere.

⁹ Brian Mikkelsens argumenter, som Carl Valentin kommenterer på i denne artikel, kan læses i denne artikel fra TV 2 (TV2 Nyhederne, 2016 D).

Med det mener han altså at man ikke bør ligge kontrollen og overvågningen over på bankerne selv, men at man derimod bør overvåge dem. Ikke kun i et forsøg på at stoppe, at man gemmer penge i skatte ly, eller hvidvasker dem. Men også for at undgå fremtidige kriser som den finanskrisen der ramte i 2007. Ydermere mener han at forbrugerne kan være med til at ændre bankernes adfærd ved at skifte bank, for på den måde at straffe bankerne for den opførsel man ikke bifalder.

Denne artikel argumenterer mod den tendens der er i stramningerne på området. Man argumenterer altså for at man ikke pålægger bankerne yderligere egenkontrol, men at man derimod laver en statslig overvågningsinstans. De seneste års stramninger som der er blevet redegjort for i afsnittet Lovgrundlag, har medført tiltag der kræver at bankerne føre tilsyn med dem selv, med andre ord egenkontrol. Denne kontrol bankerne føre med sig selv og sine kunder, gennem kundekendskabsproceduren og undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten, betyder at bankerne skal indhente oplysninger om transaktioner og kunder, opbevare dem, samt handle på dem. Det betyder at banken internt kan vælge at se bort fra specifikke områder. Eksempelvis skyldtes finanskrisen i 2007 at man i USA, igennem en lang årrække havde udstedt lån, kendt som subprimelån, til låntager man var klar over ikke kunne betale, hovedsageligt boliglån, på boliger hvor prisen var kunstigt høj. Disse lån blev der handlet med, som lånebeviser, investeringsfonde og banker imellem. Da man nåede punktet hvor låntagerne ikke var i stand til at tilbagebetale lånene, blev disse lånebeviser værdiløse, dette medførte store tab for en del banker og resulterede i finanskrisen.

I eksemplet ses det at bankerne valgte at udstede lån til dårlige låntagere. Argumentet med at egenkontrol kan føre til at en eller flere banker bevist eller ubevist overser informationer, bestemte transaktioner eller handlingsmønstre, passer altså på ovenstående eksempel. At overse en type informationer, om det er bevist eller ubevist kan være farligt, da det kan være lige nøjagtig denne handling der indikere hvidvaskning, finansiering af terrorisme, eller penge der bliver flyttet i skattely.

Ved at have en centraliseret overvågningsinstans, vil der være større fokus på at alle banker føre kontrol med de samme intentioner, det samme udgangspunkt og med de samme fokuspunkter. Der vil, ved at ansætte folk uden for banken til at kontrollere banken,

være større konsekvens ved ikke at overholde lovgivningen, da denne instans, i modsætning til bestyrelsen, ikke har en egen interesse i banken. Her tænkes der på at der i Danske Bank sagen blev forelagt en whistleblower rapport, for et bestyrelsesmedlem, som der ikke blev reageret tilstrækkeligt på (Bruun & Hjejle, 2018 side.52). Når man ser på dette eksempel, ses det tydeligt hvorfor whistleblower ordning, i mange tilfælde foreslår at man rapportere til eksterne eksperter, i sådanne sager. Men det viser også hvorfor der i artiklen argumenteres for at en overvågningsinstans der er frigjort af bankerne og bankernes interesser kunne have en gavnlig effekt.

I et debatindlæg fra den 8. august 2018 af Tom Kirchmaier, professor ved CBS¹⁰, står der: *"Men reglerne er også omfattende og bureaukratiske. Det overlades mere eller mindre til bankerne, dennes advokater og compliancefolk at foretage risikovurderinger (Finans, 2018 D)."*

I indlægget redegøre Tom Kirchmaier for hvordan han mener at disse hvidvaskningssager, som har ramt medierne den seneste tid, har kunne foregå. Han mener at den nordiske ledelsesmodel, der er baseret på en høj grad af tillid til den enkelte person, spiller en stor rolle i disse sager. Han skriver *"Det har historisk været effektivt, smidigt og simpelt, men har haft en negativ konsekvens, at man ikke har opbygget et forsvar mod de udfordringer, som international handel skaber for den finansielle sektor"* (Finans, 2018 D). Tom Kirchmaier mener at det tydeligste eksempel på at den praksis der er i den finansielle sektor i dag, ikke fungerer optimalt, er at Danmark i år rangerer lavere, end tidligere, på, den seneste liste fra FATF¹¹ (Finans, 2018 D). Samtidig argumenterer han for at det generelle setup ikke fungerer. Han mener at bankerne overrapportere til en underbemandet politiinstans, for at kunne fralægge sig ansvaret ved mistænkelige transaktioner.

Ydermere mener han at sagens kerne er at procedurerne er for arbejdskrævende.

Forventningerne til bankpersonalet er for høje, taget i betragtning af at arbejdet udføres manuelt. Han mener derfor at *"hvis vi skal reducere risikoen for hvidvask mærkbart, bliver vi*

¹⁰ Tom Kirchmaier er professor i Governance, Risk, Regulation and Compliance ved Center for Corporate Governance, Copenhagen Business School.

¹¹ FAFT står for Financial Action Task Forces, som er en antihvidvaskningsorganisation. FATF-rammen blev vedtaget i 1980'erne, af verdens 7 største økonomier, og består af knap 50 regler der udgør et regelsæt for håndtering af blandt andet hvidvask. I dag er reglerne vedtaget i EU samt 36 andre vestlige lande.

nødt til at udvikle langt bedre algoritmer og it-systemer, der kan effektivisere og frigøre medarbejderne fra ensformige opgaver” (Finans, 2018 D). I modsætning til den tidligere artikel der argumenterede for at man oprettede en overvågningsinstans, argumentere denne artikel for at man udformer it-systemer og algoritmer til at overvåge bankerne, især med fokus på mistænkelige transaktioner.

Det argumenteres der for på baggrund af to ting: den ene værende at de medarbejder der føre opsyn med disse transaktioner kan overse nogle mistænkelige transaktioner, på grund af arbejdet værende ensformig. Den anden værende at man i banksektoren oplever en overrapportering for at fralægge sig ansvaret. Forstået som, hvis banken har rapporteret en mistænkelig transaktion, så har de gjort deres pligt, hvis der ikke bliver reageret på denne rapportering på grund af underbemanding ved politiinstansen, så er det ikke længere bankens ansvar.

De tre artikler er dog enige om en ting, og det er at disse overvågningsopgaver er for omfattende til at blive varetaget af ansatte i bankerne. Om det er fordi arbejdet er for ensformigt, for omfattende, eller om det skaber et niveau af usikkerhed, så er der i disse artikler enighed om at, den måde som man har lagt denne egenkontrol ud på bankerne ikke er den rigtige løsning.

[Hvor går grænsen for overvågning](#)

I dette afsnit vil vi se nærmere på, om de tiltag der er foretaget med det formål, at bekæmpe hvidvaskning er til gene for den almindelige dansker.

Der tages udgangspunkt i en almindelig bankkunde. I dette speciale defineres en almindelig bankkunde, som en almindelig lønmodtager med lønkonto, budgetkonto, pensionsopsparing og børneopsparing. En person som ikke er formuende, eller handler med værdipapir på egen hånd.

De skærpede krav har blandt andet medført, at pengeinstitutterne skal have et indgående kendskab til deres kunden. Inden der etableres et kundeforhold, med henblik på håndtering af privatbankkunders bankforretninger. I praksis betyder det blandt andet, at du som ny bankkunde skal legitimere dig. Derudover vil du blive spurgt ind til, hvad du vil benytte banken til. Det betyder at kunden skal oplyse, en række af personlige oplysninger så som navn, adresse, cpr-nummer og løn- og skatteoplysninger. Nogen af disse oplysninger vil

løbende blive opdateret automatisk, mens der er andre oplysninger som bankkunden kan blive bedt om, selv at skulle kunne dokumentere (Jyske Bank).

Derudover skal kunden vise billed- og adresselegitimation ved:

- Oprettelse af en konto eller et kundeforhold i øvrigt
- Kontante betalinger, kontante indbetalinger eller større hævnings
- Når du optræder som fuldmagthaver eller kautionist

Der anbefales billede legitimation sammenholdt med anden legitimation (Jyske Bank). Der udover er det blevet pålagt pengeinstitutterne, at udvise særlig opmærksomhed vedrørende deres kunders aktiviteter. Det betyder at kunder kan opleve, at blive kontaktet hvis der sker atypiske aktiviteter på kundes konto, eller der i øvrigt sker ændringer i kundens adfærdsmønstre. Det kan eksempelvis være store ind- og udbetalinger, udenlandske betalinger, betalinger som kunden normalt ikke plejer at fortage sig (Jyske Bank).

Berlingske bragte den 25. marts 2017 artiklen "Sådan rammer hvidvask almindelige bankkunder" af Povl Dengsøe. Af artiklen fremgår det, at helt almindelige bankkunder i stadig større grad mærker konsekvensen, af stramningerne i hvidvaskningsloven. I form af øgte krav til dokumentation, oplysninger om bankforretninger, samt overvågning af kundes transaktioner. Disse stramninger skyldes blandt andet det faktum, at flere enkeltpersoner og pengeinstitutter har benyttet sig af hvidvaskning. De skærpede krav har medført, at flere privatkunder føler sig overvåget og mistænkelig gjort. Men at kunderne på den anden side, godt kan forstå behovet for den øgede kontrol. Kommunikationschef i Mybanker, Peter Jensen udtaler, at disse holdninger ligeledes fremgår af Bankportalen Mybankers chatrum. Hvor de øgede krav bliver opfattet som en mistro af de almindelige bankkunder, men samtidig er der også en forståelse for, at det er nødvendigt. Ifølge Administrerende direktør i rådgivningsvirksomheden Uvildige Hans Peter Christensen, kan de skærpende krav, såsom øget dokumentation, personligt fremmøde som rammer helt almindelige bankkunder, virke fjollet og overflødige. Omvendt er der et ønske om, at den form kriminalitet bekæmpes. Dette kunne ifølge Hans Peter Christensen løses ved, at den skærpede indsats koncentrerer omkring de tilfælde, hvor der tale om store beløb (Berlingske, bilag.nr.3).

Den 25. september 2018 var erhvervsminister Rasmus Jarlov fra de konservative kaldt i samråd, vedrørende undersøgelsen af hvidvaskskandalen i Danske Bank. I den forbindelse

udtaler Rasmus Jarlov, at det ikke vil være muligt at få undersøgt sagen til bunds. Det skyldes ifølge Rasmus Jarlov dels, at efterforskningsmaterialet omfatter 15 millioner transaktioner, som går på tværs af lande grænser og otte millioner e-mails, samt at bemyndigelsen til at undersøge transaktionerne, ligger i Estland hos det estiske Finanstilsyn. Derudover udtaler Rasmus Jarlov at han ikke mener, at der i Danmark er mennesker nok med de rette kompetencer, til at løse denne type opgaver. Ydermere anslår erhvervsminister Rasmus Jarlov at det vil koste et tre cifferet milliardbeløb, at komme ud i alle afkroge af sagen og derved få sagen fuldt belyst. Rasmus Jarlov understreger dog, at der er tale om et skøn fra hans side og at, der ikke ligger nogen konkrete beregninger bag. Erhvervsministeren udtaler, at der trods den store arbejdsopgave og økonomiske byrde der ligger forude, skal sagen undersøges så godt så muligt, så det vil være muligt at afgøre om der er nogen forhold, hvor Danske Bank kan holdes ansvarlige. Derfor er Rasmus Jarlov også indstillet på, at tilføre Finanstilsynet yderligere resurser. Der har dog ikke på nuværende tidspunkt, været ydret noget ønske om dette fra Finanstilsynet side (TV2 Nyhederne, 2018 E). I artiklen "Finanstilsynet melder pas på forhånd: Vi kan ikke gennemgå alt Danske Banks materiale" som blev bragt i finans.dk den 24. september 2018 udtaler tilsynschef i Finanstilsynet, Jesper Berg at de ikke har de fornødne ressourcer til, at gennemgå alt materialet fra Danske Bank sagen. Undersøgelsen omfatter blandt andet over 12.000 dokumenter, over 40 mailkonti indeholdende mere end otte millioner e-mail, dokumenter og kalender invitationer med mere. Derudover er der foretaget 79 interviews med 49 personer. Som en konsekvens heraf, ligger Finanstilsynet en risikobaseret tilgang til udførelsen, af den genåbnede undersøgelse. Det betyder at ressourcerne vil blive brugt på tværs af de forskellige opgaver, så de står mål med forventningerne til resultatet. Denne beslutning har medført kritik fra flere sider, blandt andet fra hvidvaskningsekspert Jakob Dederøth Bernhof der udtaler, at i en sag af det omfang, så det kunne være verdens største hvidvaskningssag, der bør alt gennemgås, så alt bliver belyst og sagen undersøgt til bunds. Jakob Dederøth Bernhof mener ikke, at det kan forsvares at der anvendes en risikobaseret tilgang i denne sag, mens han samtidig anerkender at Finanstilsynet på nuværende tidspunkt, ikke har de fornødne ressourcer til at løfte så stor en sag. Af udtalelsen fra bankekspert Lars Krull ved Aalborg Universitet, fremgår det at politiker har et stort ansvar og at han foretrækker, at Finanstilsynet og SØIK på hvidvaskningsområdet har tilstrækkeligt med ressourcer. Så de er i stand til at tage sig af sagerne, i det tempo de opstår. Modsat den

nuværende situation hvor politikernes modtræk, har været hårdere straffe og øgede krav (Finans, 2018 E). På et pressemøde i Erhvervsministeriet den 19. september 2018, præsenteret erhvervsminister Rasmus Jarlov fra de konservative, fem konkrete punkter, som skal styrke indsatsen mod hvidvaskning. De fem punkter er:

- Markant højere bøder
 - Bødeniveauet hæves så det bliver otte gange højere end i dag, ved overtrædelse af hvidvaskningsloven i store danske banker. Eksempelvis vil det betyde, at en bank som tjener 1,5 milliarder kr. på hvidvaskning, vil stå til at få en bøde på 24-30 milliarder kr. mod en bøde på cirka tre milliarder kr. i dag.
- Skærpede krav til bankledelserne
 - Muligheden for at afvise en tidligere bankdirektør eller nøglemedarbejders ønske om at drive bank i Danmark, på baggrund af tidligere medvirken til hvidvask eller manglende kompetencer bliver udvidet.
- Fast-track ordning
 - Er en særlig ordning hos SØIK, rette mod specielt mistænkelige transaktioner. Ordningen gør det muligt for banker, at få en indberetning med mistanke om hvidvask frem i køen.
- Forbud mod 500 eurosedler
 - Et forbud i Danmark mod, at veksle eller modtage betaling med 500 eurosedler. Med det formål, at aktiviteter udført af småkriminelle rammes.
- Beskyttelse af whistleblowere
 - Der indføres krav om dokumentation på opfølgning af, henvendelser vedrørende whistleblowerordningen i virksomheden.

Derudover skal både nuværende og tidligere ansatte, som har benyttet virksomhedens whistleblowerordningen beskyttes mod repressalier fra bankerne (TV2 Nyderne, 2018 F).

Alle disse nye tiltag gælder fremadrettet, ved nye sager. Hvilket bevirker at, Danske Bank ikke kan dømmes efter de nye regler. Aftalen er indgået af regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, SF og Radikale Venstre.

Som det fremgår af dette afsnit, vil det altid være en opvejning, om for og i mod mere kontrol, som også rammer den almindelige private bankkunde. Kontra risikoen for misbrug af det finansielle system, til hvidvaskning og anden økonomisk kriminalitet. Med store økonomiske tab til følge, for den danske statskasse og i sidste ende det danske samfund. På den ene side, oplever den enkelte bankkunde det øgede kontrol og overvågning, som et irritationsmoment og en mistænkeliggørelse af den enkelte. Samtidig med de på den anden

side, godt kan se nødvendigheden af den øget kontrol. På den anden side, ser politikerne og samfundet den øget kontrol, som en nødvendighed for at bekæmpe økonomisk kriminalitet. Mens der på den anden side er en forståelse for, at den enkelt borger ser det som en overreaktion, fra det officielle Danmarks side.

Del konklusion

I de ovenstående afsnit har vi søgt at klarlægge hvorvidt de af loven fastsatte hvidvaskningsforhindret foranstaltninger virker efter hensigten. Samtidig har vi analyseret domme på området, grænserne for overvågning samt, hvorvidt tiltagne er for omfattende i forhold til de almindelige mennesker der benytter sig af finansielle virksomheder og især banker.

I forhold til whistleblowerordningen ses det at den, såfremt den udnyttes korrekt og implementeres efter reglerne, så har whistleblowerordningen den ønskede effekt. Den sikre et trygt miljø, hvor medarbejdere kan rapportere hvis de opdager ulovlige eller mistænkelige handlinger.

Undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten har et klart formål, som bliver taget seriøst af de finansielle virksomheder. Så seriøst at man ved SØIK til tider kan opleve en kende overrapportering, dette er dog at foretrække, frem for alternativet.

Kundekendskabsprocedureren er et værktøj som er udformet både til at sikre de finansielle virksomheder i forhold til risikable kunder men også til at forhindre hvidvask. Om kundekendskabsprocedureren lever op til sit formål, er afhængigt af om de finansielle virksomheder reelt ligger vægt på det og anvender det som tiltænkt. I sagen om Danske Bank, er det tydeligt hvad der sker når man ikke følger op på kundekendskabsprocedureren, i og med at Danske Bank ikke havde kendskab til de kunder der var en del af den problematiske portefølje, kunne sagen ikke have været forhindret. Havde de derimod haft kendskab til dem, kunne man have opdaget ulovlighederne tidligere, og derved stoppet dem. Kundekendskabsprocedureren udfylder altså et formål, og anvendes den korrekt, virker den efterhensigten.

Når man ser på omfanget samt effekten af disse tiltag på branchen og på de almene kunder i de finansielle virksomheder, finder man at de har en stor effekt. På den ene side er de for de finansielle virksomheder en stor arbejdsmæssig byrde, både i forhold til at sætte sig ind i

nye regler, implementere disse tiltag samt at tilpasse arbejdsgangene. Men samtidig er der en nødvendig byrde for at opdage og forhindre kriminalitet. I forhold til de almene kunder er der en bred forståelse af at disse tiltag er en nødvendighed for at opdage og forhindre kriminalitet, men der bliver i stort omfang også set negativt på omfanget af tiltagene især kundekendskabsproceduren. Det er altså en genese som man har forståelse for er en nødvendighed.

I den følgende diskussion vil vi diskutere hvorledes man på sigt ville kunne ændre disse tiltag samt den generelle opbygning af sektoren med henblik på at forhindre hvidvaskning i større omfang.

Diskussion

I de følgende afsnit vil de informationer, domme og holdninger der er fremlagt i redegørelsen og analysen blive diskuteret. Samtidig vil der komme forslag om hvorledes foranstaltningerne mod hvidvaskning ville kunne forbedres. Dette gøres for at undersøge fremtiden for området.

Forholdet mellem kunder og virksomheder

I det følgende afsnit vil der på baggrund af tidligere redegørelser og analyser, være en diskussion med udgangspunkt i problemformuleringen. Her vil der blive diskuteret fordele og ulemper i forhold til den kontrol de almindelige kunder oplever. Ud fra det synspunkt om det er prisen værd at genere almindelige bankkunder udelukkende for at stramme yderligere overfor virksomhederne, med det formål at bekæmpe hvidvaskning. Hvorvidt de øgede stramninger på området har sin berettigelse, samt regulering i fremtiden.

Det fremgår af analyseafsnittet og i medierne er der flere måder at udføre hvidvaskning på, samt det forekommer i forskellige socialgrupper og samfundslag. Dette har medført et øget behov for regulering på området. Der har gennem tiden været diskuteret hvilke tiltag der virker mest effektivt. Om det er højere bøder eller øget kontrol og her om er eksperterne langt fra enige.

Fordele ved den øgede regulering

Som tidligere beskrevet forsøger kriminelle blandt andet at vaske sorte penge hvide, via pengeinstitutter hvor de sætter dem ind i en dansk bank eventuelt blandede med "rene" penge for at sløre de ulovlige midler. Overføre dem elektronisk til konti i udlandet tilbagefører dem som betaling for fiktive udgifter (DR Nyhederne, 2015 L).

Rockere og bandemedlemmer benytter sig også af hvidvaskning dette gøres blandt andet ved at oprette virksomheder med det ene formål at begå hvidvaskning. Det er set at de ynder at anvender ejendomsbranchen ved at købe og herefter sælge ejendomme enten i eget navn eller via en stråmand. Det vil sige de får en tredjemand til at stå som køber eller ejer af ejendomme. Men denne gruppe er også aktive inden for andre områder det være sig tøjmærker eller bil pleje. Stiftelsen af disse selskaber har ofte til formål at agere skalkeskjul overfor myndighederne for at skjule at de faktiske leveomkostninger dækkes af sorte penge.

Et andet trick der også kan anvendes er ansættelse i et fiktivt udenlands selskab, med det formål at lønnen afregnes i sorte penge (Berlingske, 2010 E).

En anden mulighed er hvidvask via vekselskontorerne. Ved denne metode veksler en person en portion penge, der stammer fra ulovlige handlinger. Pengene består af eksempelvis 50 kr. sedler og 100 kr. sedler, til en anden valuta med en højere pålydende værdi eksempelvis euro. Nu er det muligt fysisk at smugle penge ud af landet og indsætte dem på en konto i udlandet og via elektroniske pengeoverførsler sende penge videre på kryds og tværs af landegrænser og forskellige konti. Denne metode besværliggør muligheden for at spore penges oprindelse (DR Nyhederne, 2016 L1). Når der svindles i dette omfang er det en fordel med en øget kontrol som går meget i detaljer og som reagerer på ændringer i adfærdsmønstre. Både når der er tale om private enkeltpersoner, enkeltmandsfirmaer eller større selskaber. Det gælder alt lige fra identifikation af den enkelte person via cpr-nummer og andre register, til gennemgribende revision af selskabers regnskaber og bankforretninger. Det er derfor en fordel af have en styrket lovgivning på området både nationalt og internationalt. Med det formål at kunne indgå i et fælles samarbejde på tværs af lande grænser i bekæmpelsen af hvidvaskning. Samt en national enhed der har de kompetencemæssige og økonomiske resurser til at kunne løse den type opgaver i den mængde de opstår.

Ulemper ved den øgede regulering

Siden Danmark fik sin første hvidvaskningslov er der sket mange ændringer og tiltag, alt sammen med det formål at bekæmpe økonomiske kriminalitet og finansiering af terrorisme, herunder hvidvaskning i den finansielle sektor. Disse ændringer er sket både på nationalt og internationalt plan eksempelvis via EU og har set fra virksomhedernes og den helt almindelige danskers syn medført en række ulemper. Alle disse ændringer har medført en øget byrde både arbejdsmæssigt men også økonomisk for virksomhederne, som skal anvende flere ressourcer for at leve op til de øgede krav om blandt andet gennemsigtighed og dokumentation. For pengeinstitutterne har de øgede krav inden for området ligeledes betydet et øget pres på bankernes arbejdsindsats, økonomiske ressourcer samt medarbejdernes faglige kompetencer. For at leve op til deres registrerings- og underretningsforpligtelser efter hvidvaskningsloven. Stramningerne inden for hvidvaskning mærker den helt almindelige danske bankkunde hver gang de benytter sig af deres

pengeinstitut. Bare de skal noget så simpelt som at hæve eller sætte penge ind på deres egen konto i banken kan de blive mødt med krav om legitimation i form af kørekort, pas eller anden billede legitimation. Det samme gør sig gældende hvis kunden ønsker at sætte penge ind på en anden persons konto i den samme bank eller overføre til en konto i et andet pengeinstitut. Hvis der sker ændringer i kundens almindelige mønstre, hvis kunden eksempelvis får udbetalt et større beløb i form af gevinst eller arv, kan kunden opleve at banken spørger ind til disse afvigelser i kundens normale bankforretninger. Ydermere kan den private bankkunde risikere at blive indberettet af sit pengeinstitut til hvidvasksekretariatet på baggrund af usædvanlige ændringer i kundens mønster i forhold til dennes bankforretninger. Den øget kontrol af den helt almindelige privat bankkunde som er affødt af de lovmæssige stramninger på hvidvaskningsområdet, bliver af den almindelige danske bankkunde opfattet som mistænkeliggørelse og mistro fra bankens side til deres kunder. Derudover oplever mange bankkunder det som en overreaktion selvom der også er en forståelse for at der er nødvendigt med tiltag over for virksomhederne for at bekæmpe hvidvaskning.

Udover at virksomhederne bliver mødt med øgede krav, som også påvirker den helt almindelige bankkunde. Mærker det offentlige kontrolorgan SKAT også konsekvensen ved de kriminelles opfindsomhed når det gælder om at vaske "sorte" penge hvide. Samt den forholdsvis lille risiko der for at blive opdaget og straffet. SKAT har som det har været livligt debatteret i medierne ikke haft de menneskelige kompetencer og økonomiske resurser, som det har krævet for at kunne løfte en opgave af det omfang og forfølge alle disse sager, med henblik på at få opkrævet den korrekte skat. Dette skal ses i lyset af at SKAT i flere omgange er blevet pålagt besparelser og nedskæringer.

Om alle disse love, tiltag og regulering der har til formål at bekæmpe hvidvaskning samtidig med at den udgør en gene for den almindelige private bankkunde har sin berettigelse. Kan der siges både for og imod.

I rapporten Hvidvask i Danmark Den nationale risikovurdering, som SØIK udarbejdede i 2015. Der som tidligere nævnt har til formål at vurdere opfanget af hvidvaskning i Danmark, samt identificere de kilder der finder anvendelse til formålet.

Af rapporten fremgår det i hovedtræk:

- At der i Danmark årligt sker hvidvaskning for ca. 20,6 mia. Kr. samt at SØIK ikke forventer at den udvikling vil blive mindre inden for de næste to år.
- De ulovlige midler stammer blandt andet fra narkotikakriminalitet, menneskesmugling, biltyverier, røverier, våbenhandel, smugling af tobak og alkohol, samt skatte- og afgiftskriminalitet og anden økonomisk kriminalitet

(Anklagemyndigheden, 2015 J side.1).

Endvidere fremgår det af rapporten at de områder hvor der er størst sandsynlighed for at de bliver anvendt til hvidvaskning er følgende:

- Vekselkontorer
- Virksomhedskonstruktioner såsom anpartsselskaber, enkeltmandsvirksomheder anslås ifølge rapporten at står for 2/3 af den samlede sum i hvidvaskunderretninger.
- Pengeoverførselsvirksomheder hvor der er konstateret hvidvaskning i forbindelse med menneskesmuglernetværk.

Derudover finder pengeoverførselsvirksomheder også anvendelse ved sager om hvidvask i forbindelse med narkohandel, skatteforbrydelser og bedragerisager. Navnlig stand-alone pengeoverførere det vil sige, de overførelser der ikke er en del af større pengeoverfører kæder. Ydermere har denne type virksomheder svært ved at leve op til deres hvidvaskforpligtelser.

Af rapporten fremgår det at disse tre typer af virksomheder vurderes som høj-risiko-områder i forhold til at blive benyttet til hvidvaskning (Anklagemyndighederne, 2015 J side.1).

Derudover vurderes det ifølge rapporten at pengeinstitutter og pengesmuglinger er to områder som stadigvæk benyttes til hvidvaskning. De udgør dog ikke et høj-risiko-område (Anklagemyndighederne, 2015 J side.1-2). SØIK risikovurderet følgende tolv områder:

- Vekselkontorer
- Legale virksomhedskonstruktioner
- Pengeoverførselsvirksomheder
- Valutasmugling
- Pengeinstitutter
- Spilvirksomheder
- Fast ejendom
- Høj-værdi-varer
- Service providers
- Elektroniske betalingsservices
- Advokater og revisorer, samt

- Livsforsikring og pensionskasser

(Anklagemyndighederne, 2015 J side.1-2).

Hvert område er risikovurderet ud fra de seks kriterier: omfang, udvikling, anvendelighed, modforanstaltninger, økonomisk tab og konsekvens for samfundet. I relation til faktorerne: trussel, sårbarhed og konsekvens. Disse områder vil ikke blive behandlet yderligere i dette afsnit, da de fremgår i sin helhed i afsnittet Påvirkning af lovgivningen.

Sagen om Britta Nielsen der et af de nyeste tilfælde inden for økonomisk kriminalitet, hvor Britta Nielsen er tiltalt for at have misbrugt sin betroet stilling i tilskudsadministrationen under socialstyrelsen, til at begå underslæb og bedrageri for 111 mio. kr. og efterfølgende hvidvaskning i perioden 2002-2018. Set i lyset af denne sag og Danske Bank sagen kan man sige at på den ene side står virksomhederne og de personer som begår økonomisk kriminalitet og på den anden side er lovgivningen og SKAT, som skal sikre at der sker korrekt skatteafregning fra alle virksomheder, indtægter som statskassen går glip af og samfundet som helhed. Midt imellem står den helt almindelige dansker, som ikke har del i hvidvaskning men som medlem af samfundet bliver ramt af hvidvaskningsloven i form af øget kontrol fra pengeinstitutterne side. På længere sigt kan den manglende skatteindtægt medføre services forringelse for den enkelte borger som en konsekvens af den manglende skattebetaling fra de aktører der benytter sig af hvidvaskning.

Hvilke tiltag der kommer i fremtiden kan vi kun gisne om. Men det er et emne hvor der er kommet mange løsningsforslag både fra politisk side og fra flere eksperter inden for området. Hvor der augmenteres både for og imod mere eller mindre kontrol. Men man kan sige at den nuværende tilgang, hvor den øgede indførsel af lovgivning og regulering på det finansielle område, har medført at der er blevet lagt flere arbejdsopgaver og mere ansvar over på pengeinstitutterne ikke er en fremtidsløsning ifølge Erhvervsminister Brian Mikkelsen fra det konservative folkeparti. Den nuværende form har medført større egenkontrol for bankerne og mindre kontrol fra det offentlige side. Brian Mikkelsen udtaler til TV2 business at han mener at dereguleringen har taget overhånd og at der skal stilles færre krav til bankerne (TV2 Nyhederne, 2016 D).

Det kunne være en helhedsløsning bestående af flere delelementer som forskellige fagpersoner har påpeget. Det kunne med fordel kunne bestå af øget menneskelig kontrol

overfor pengeinstitutterne og derved flytter bankens egenkontrol over i en statslig overvågningsinstans som Carl Valentin augmentere for. Samtidig med at man anvender bedre it-systemer med avancerede algoritmer som kan reagere på fejl som den menneskelige medarbejder ikke opdager som professor ved CBS Tom Kirchmaier forslår. Derudover skulle der tilføjes yderligere ressourcer så Finanstilsynet og SØIK ifølge bankespert ved Aalborg Universitet Lars Krull så de har mulighed for at udfylde den store arbejdsopgave. Hvis man indførte alle disse forslag og indsatsen blev koncentreret omkring sager vedrørende store beløb som Administrerende direktør i rådgivningsvirksomheden Uvildige Hans Peter Christensen påpeger. Ville der med fordel opstå en styrket indsats mod hvidvaskning. Hvis og når der opstår brud på hvidvaskningsloven skal det ifølge erhvervsminister Rasmus Jarnov fra de konservative blandet andet straffes med højere bøder.

Hvis man tager rapporten Hvidvask i Danmark Den nationale risikovurdering fra SØIK og sammenholder dem med Danske Bank skandalen og Britta Nielsen sagen og opvejer det mod de mange løsningsforslag der er kommet. Er det en fordel med en styrket indsats og kontrol også selvom det medfører gener for den almindelige bankkunde. Så bankkunderne må nok regne med at de øgede stramninger inden for den finansielle sektor er komme for og blive. En mere styrket og bred indsats kunne også medføre at den almindelige borger genvandt tilliden til det offentlige system og den private banksektor.

[Hvad kan indføres i henhold til EU-lovgivningen](#)

I dette afsnit vil der på baggrund af tidligere redegørelse og analyse, være en diskussion med udgangspunkt i problemformuleringen. Her vil der blive diskuteret hvor langt Danmark kan gå i indførelsen af lovgivning i forhold til EU-direktiverne. Samt fordel og ulemper ved lovgivningen.

Som tidligere nævnt blev Danmarks første hvidvaskningslov LOV nr.348 af 09/06/1993 Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge vedtaget den 9. juni 1993, med virkning fra den 1. juli 1993. Loven bygger på EU-rådets direktiv 91/308/EØF af 10. juni 1991 om forbyggende foranstaltninger mod anvendelse af finansielle system til hvidvaskning af penge. Dette direktiv var den første etape i arbejdet med at skabe en fælleslovgivning til bekæmpelse af hvidvaskning. Direktivet genbruger definitionen, hvidvaskning af penge som det fremgår i bekendtgørelse af FN-konventionen af 20.

december 1988 imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer. Det vil sige at det er et stort arbejde og en 30 år gammel definition der ligger bag loven som vi kender den i dag. Det er i tidens løb vedtaget fire anti-hvidvaskningsdirektiver som har været med til at forme lovgivningen, hvoraf det sidste direktiv er 2018/849 af 20. maj 2015 (Eur-lex, 2015).

Danmarks medlemskab af EU betyder at Danmark skal efterleve den lovgivning som vedtages i EU. Det medfører at alt lovgivning som kommer via direktiver skal implementeres i dansk lovgivning. Derudover har Danmark mulighed for at gå endnu længere ved at indfører strammer lovgivning end direktiverne diktere. Det vil sige at så længe Danmark overholder den danske grundlov og minimumskravene til EU-lovgivningen så er der ingen grænse for hvor langt lovgivningen kan nå. Det er dog underforudsætning af at der kan samles et politisk flertal for lovforslaget. Det vil sige at selv om Danmark vælger at indføre strammere lovgivning, så ligger den danske lov og EU-direktiver tæt på hinanden og er tætforbundne.

Fordel ved det tætte samarbejde med EU på områder er at der er en synergi mellem de forskellige EU-landes lovgivning. Det betyder at der ikke er nogen af medlemslandene der har en mindre restriktiv lovgivning inden for hvidvaskning. Det er en fordel for landene imellem i bekæmpelsen af hvidvaskning og anden økonomisk kriminalitet både på nationalt og internationalt plan. Derudover bevirker den fælles lovgivning at der ikke er et land der er mere attraktivt med hensyn til hvidvaskning end et andet.

Ulempen ved den fælles lovgivning er at de enkelte medlemslande mister selvbestemmelse. Det byder at Danmark og de øvrige medlemslande ikke kan indføre en mildere lovgivning på områder der er direktivstyret. Derimod kan de indføre strammere lovgivning end direktiverne diktere. Det medfører den ulempe at det bryder med synergi mellem de enkeltes landes lovgivning. Dette brud kan ydermere betyde at de lande der ikke har indført strammere lovgivning end direktiverne forskriver kan blive et mere eftertragtet mål for hvidvaskning kontra de lande med en strammere lovgivning. Der er også andre faktorer der spiller ind, eksempelvis hvor god er det enkeltlands sikkerhedsforanstaltninger og modforanstaltninger er, samt hvor korrupt landet er.

Transparency International er en global bevægelse med internationalt sekretariat i Berlin. Bevægelsen har til formål at bekæmpe magtmisbrug og kuroption (Transparency International). En gang om året offentliggør Transparency International deres corruption

perceptions indeks, som ranglister i forhold til hvor udbredt korruption er i de enkelte lande. For resultatet for 2017 fremgår det af Transparency International indekstal at Danmark ligger nummer to ud af 180 hvor Danmark score 88 ud af 100. Det fremgår ligeledes at Danmark i periode fra 2012 – 2016 lå nummer et på listen over de lande der er mindst korrupte. Selv om Danmark rangerer højt på indekslisten for korruption, skal det ses i lyset af at Danmark fra 2014 – 2017 faldt med fire point, som medføre at Danmark er blevet mere korrupte (Bilag nr. 4 Corruption perceptions index 2017).

Kan foranstaltningerne forbedres

I dette afsnit vil det blive diskuteret hvorvidt de foranstaltninger til forhindring af hvidvask, der er fastlagt i hvidvaskningsloven, relevante bekendtgørelser samt i guidelines udgivet af Finanstilsynet, kan forbedres. Dette være sig både i sin nuværende form, om foranstaltningen kunne udvides, ændres eller erstattes for at opnå et bedre resultat. Der skal selvfølgelig tages højde for at vi er to kandidatstuderende ved Aalborg universitet. Vi har på ingen måde ekspertviden på området. Dette afsnit skal derfor ikke læses som et facit eller en ekspertudtalelse, blot som et bidrag til debatten om disse foranstaltninger.

Whistleblowerordningen

I tidligere afsnit er det blevet beskrevet hvordan whistleblowerordningen bør fungere, efter lovens forskrifter samt finanstilsynets guidelines. Samtidig er der i et tidligere afsnit blevet analyseret på hvorfor whistleblowerordningen er relevant for finansielle virksomheder i dag, samt hvilke kriterier der bør opfyldes for at denne fungere optimalt. I dette afsnit vil der med udgangspunkt i den viden blive diskuteret hvorvidt whistleblowerordningen i sin nuværende form kan forbedres.

Som tidligere nævnt er et af kriterierne for at whistleblowerordningen fungerer optimalt, at rapportering sker til en enten intern eller ekstern men uafhængig instans. Denne skal vurdere eventuelle rapporteringer og reagere behørigt her på, dette vil blive yderligere belyst senere i afsnittet.

Whistleblowerordningen er på sin vis omfattende, således omfatter den de virksomheder der falder under kategorien: mere end 5 ansatte i en virksomhed som Finanstilsynet fører tilsyn med. Dette bevirker at det er en større gruppe af virksomheder, der lovpligtigt skal have en whistleblowerordning.

Med indførelsen af whistleblowerordningen i 2014 blev der lagt op til at indberetningerne

kun kunne ske fra medarbejdere og skulle ske uden om dagligledelse og de gængse personalepolitikker. Whistleblowerordningen står altså over gængse guidelines de finansielle virksomheder måtte have. Dette må antages at være nødvendigt for at ordningen kan fungere.

Ifølge loven kan indberetningerne både ske til en intern og en ekstern instans. Flere revisionsfirmaer tilbyder deres service som neutral, ekstern partner i whistleblowerordningen. Nogle virksomheder har valgt løsningen med at opsætte en intern instans, hvor ved man som whistleblower kan indberette. I sagen med Danske Bank ses problemstilling ved at der indberettes til en intern instans, en intern instans kan overse indberetningen, enten bevist eller ubevist. Hermed er det ikke sagt at en ekstern instans ikke ubevist kan overse en indberetning. Men i de tilfælde hvor indberetningerne overses bevist, må det antages at de i langt større grad bevist vil blive over set internt. Ligeledes må det antages at være på et helt andet grundlag de overses. Eksempelvis ville en indberetning til den øverste ledelse være problematisk såfremt der er personer som både har sin gang i den daglige ledelse og i den øverste ledelse. En mulig forbedring, teoretisk set kunne altså være at fastsætte et krav om en ekstern instans hvortil whistleblowere skal indberette. Dette er dog en dyr løsning, som enten skal betales af staten eller at virksomhederne selv. Med de i forvejen pålagte egenkontroller, her under kundekendskabsprocedureren samt undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten, kan det være svært at argumentere for at de finansielle virksomheder selv skal betale for at have adgang til denne service. Hvis staten skal finansiere dette tiltag vil dette med stor sandsynlighed blive pålagt en allerede eksisterende instans. Et bud herpå ville være Finanstilsynet. Men grundet antallet af virksomheder, det kendskab og samarbejde der må tænkes at være i et samarbejde, som det om whistleblowerordningen, ville dette være for omfattende for Finanstilsynet i sin nuværende form. Der ville derfor skulle foretages kraftige ændringer og ske en tilførsel af midler.

På baggrund af disse overvejelser, må det vurderes om forbedringen og den øget sikkerhed ville være tilsvarende den omkostning der ville være ved ændringen. Ved en ændring så omfattende, ved et koncept der allerede er implementeret, og som må antages at fungere tilfredsstillende, set i lyset af sagen om Andelskassen J.A.K., kan der argumenteres for at

udbyttet ikke vil kunne leve op til omkostningen. Som en enkeltstående forbedring på området vil dette ikke kunne retfærdiggøres omkostningsmæssigt.

Begrænsning på kontant beløb

I forhold til begrænsningen på kontant beløb, er der indført et regelsæt og en procedure som udfylder formålet: at hindre hvidvask af penge.

For virksomheder der ofte handler med store kontantbeløb, det kunne være hvis man ofte handlede med kulturer hvor dette er kutyme, kunne man indføre et certificeringssystem, hvor man på lagde virksomheden at sikre sig at de pengebeløb de modtager har de rigtige papirer med sig. Hvis man ser på sagen med den erhvervsdrivende der modtog et større pengebeløb fra sin kunde i Mellemøsten, så havde han sikret sig at pengene havde toldpapirer, der var altså redegjort for at de var indført i Danmark lovligt.

Med et certificeringssystem, kunne en sådan erhvervsdrivende blive godkendt til at modtage pengebeløb i en hvis størrelse, mod at der kunne fremvises dokumenter som bevis på pengenes oprindelse samt toldpapirer så man sikre at de var indført i landet lovligt.

Dette medfører selvfølgelig en del problemstillinger, herunder hvilke beviser der skulle kræves, hvordan man kan sikre at disse er retvisende, hvilke virksomheder der kunne certificeres, hvor længe et certifikat skulle vare.

Udover at medfører disse problemstillinger, syner tiltaget ikke som en forbedring i forhold til at forhindre hvidvask. En sådan certificering ville altså kunne blive misbrugt til hvidvask af store summer.

På grund af de problemstillinger der viser sig ved denne ændring, må den anses for værende usikker. Med en lang række undersøgelser og prøveforløb, kunne denne ændring måske i fremtiden være en mulighed.

Hvis man holder dette forslag op imod den generelle udvikling der er i samfundet, hvor der arbejdes henimod et pengeløst samfund, kan dette forslag især være noget der skal arbejdes på. I mange kulturer er kontanter en vigtig del af det at drive forretning, det viser tillid og det viser at man er tillidsværdig når man møder op med et stort kontantbeløb, som første betaling i en forretning. Det kan derfor være en god ide i forhold til at opretholde samhandlen med visse kulturer.

Ses der derimod udelukkende på handel inden for de danske grænser, må dette forslag siges at være omsonst. Det ville ikke gøre nogen særlig gavn udover at være et potentielt hvidvaskningspunkt.

Kundekendskabsprocedureren og opfølgning i kundeforløbet

Kundekendskabsprocedureren og den efterfølgende opfølgning, har konkret til formål at sikre at man har kendskab til de kunder man som finansiel eller anden virksomhed omfattet af hvidvaskningsloven har et kendskab til og en forståelse af de kunder man har.

Såfremt man ikke følger denne procedurer, vil der forekomme en potentiel risiko for at der kan foregå hvidvaskning.

Et tiltag der kunne gøre en forskel i forhold til kundekendskabsproceduren, kunne være ekstern opfølgning og kontrol. Som ved forslaget om et eksternt indberetningssted i forbindelse med whistleblowerordningen, ligger problemet her ved i de omkostninger der ville være forbundet herved. Samtidig ville det være utroligt svært at føre ud i livet. Som tidligere beskrevet er gruppen af virksomheder der er omfattet af hvidvaskningsloven stor, og dette betyder at indsatsen ved kontrollen af kundekendskabsprocedureren og den dertilhørende opfølgning ville være meget omfattende. Der kan sættes spørgsmål ved om man vil kunne håndtere den mængde information og kunderne, især i forhold til persondata politikken, som tydeligt ligger op til at jo mere persondata bliver sendt rundt mellem forskellige instanser, jo større er sandsynligheden for at der sker fejl.

Et andet forslag kunne være at man fysisk skulle fremvise id og udfylde oplysningerne i forhold til kundekendskabsproceduren. Et sådant tiltag vil dog være på bekostning af kunder der har lagt til den nærmeste filial, udenlandske kunder, der på forhånd opretter sig i en finansiell virksomhed, generel fjernhandel, samt problemer med at nå i banken i åbningstiden. Dette tiltag ville præsentere en del udfordringer især i forhold til det frie marked. I Udkantsdanmark hvor der potentielt er længere mellem bankfilialerne, ville et fysiskfremmøde kunne begrænse valgmulighederne, derved begrænses muligheden for frit bankvalg og det strider imod loven.

Ud fra ovenstående forslag ville man ikke kunne stramme eller ændre kundekendskabsprocedureren uden at det ville få en negativ effekt. Derfor kunne en af de få muligheder for at stramme denne procedurer ville være at udvide mængden af

informationer som det er lovpligtigt at have. Dette ville dog på lægge de finansielle virksomheder en yderligere arbejdsopgave, samt det vil være til yderligere gene for kunderne. I denne situation er det vigtigt at tage højde for kunderne samt deres ønsker. Det er vigtigt at man ikke, for enhver pris strammer loven på hvidvaskningsområdet.

Undersøgelses-, noterings-, opbevarings-, og underretningspligten

I forbindelse med undersøgelses-, noterings-, opbevarings-, og underretningspligten, er den vigtigste forbedring der kunne gennemføres, var at styrke indberetningsstedet. Her er der tale om SØIK. Alle danske virksomheder der er underlagt hvidvaskningsloven skal i tilfælde af at de får mistanke eller viden at der foregår hvidvaskning underrette SØIK. Der opleves dog at der sker en overrapportering, som gør at SØIK kan have svært ved at identificere de mistanker der skal undersøges dybdegående. Ved at styrke SØIK vil denne være bedre rustet til at kunne undersøge flere underretninger og derved forhåbentligt opdage, stoppe og forhindre flere tilfælde af hvidvaskning.

For at dette tiltag ville kunne implementeres, ville der skulle tilføres midler til SØIK. I og med at SØIK i forvejen udføre dette hverv, ville man ikke skulle implementere nye tiltag, men udelukkende udvide en eksisterende funktion. Dette vil der blive gået yderligere i dybden med i et senere afsnit.

Afrunding

I de ovenstående afsnit er der diskuteret flere forskellige tiltag, stramninger og ændringer der kunne have en effekt på de i hvidvaskningsloven fastsatte foranstaltninger. Ved nogle af forslagene var der overvældende negative effekter mens andre var mere neutrale.

Forslagene er udelukkende fremlagt som tænkte forslag, vi har ikke været i stand til at undersøge nogle af forslagene. For at kunne udforme et reelt forslag, ville der skulle laves udregninger på hvor store omkostninger der ville være forbundet dermed. Samtidig ville der skulle laves dybdegående undersøgelser af hvorledes effekten ville komme til udtryk og hvordan forslaget skulle tilpasses, implementeres og kontrolleres.

Hvordan kan området styrkes

I dette afsnit vil der blive diskuteret hvordan området kan styrkes, så både finansielle virksomheder og SØIK står bedre når det kommer til forhindring og opdagelse af hvidvask. Dette afsnit vil være mere overordnet og vil ikke komme ind på de forskellige foranstaltninger, men vil arbejde med området i helhed.

It-systemer

I afsnittet "Er hvidvaskningslovens tiltag for omfattende for virksomheder og banker" ses der på en udtalelse af Tom Kirchmaier, omhandlende den interne kontrol der er på området i dag, og hvordan man på sigt ville kunne gøre en indsats for at forhindre hvidvask ved hjælp af it-løsninger. Han mener at den største problemstilling på området er at reglerne er omfattende og bureaukratiske, samtidig med at man overlader risikovurderinger til de finansielle virksomheder og deres rådgivere. Det er også bankernes ansvar at indrapportere mistænkelige transaktioner eller viden om ulovlige handlinger. Man har altså overladt en stor del af kontrollen til de finansielle virksomheder selv.

Ydermere mener han at procedurerne er for arbejdskrævende, man forventer for meget af de ansatte i finansielle virksomheder, som overvåger kunderne og gennemgår oplysningerne manuelt. Tom Kirchmaier mener altså at der skal fokus på udvikling af it-systemer der kan overvåge og risikovurdere for de finansielle virksomheder. Han mener også at *"Det vil kræve, at bankerne investerer usædvanligt mange ressourcer over de kommende år, og at både direktioner og bestyrelser fokusere langt mere på hvidvask, end man historisk har gjort."* En it-baseret løsning til overvågning af transaktioner og risikovurderinger, vil kunne afhjælpe nogle af de problematikker der forefindes på området. Hvis et it-system skulle have en optimal effekt på området, skulle det dog ikke være op til den enkelte bank at udforme og implementere det. Derimod ville det være en fordel med det samme it-system i alle banker, på den måde sikre man at bankerne overvåger deres kunder ud fra de samme kriterier og på de samme præmisser. Derved sagt at ved at have et overordnet it-system som alle finansielle virksomheder skulle benytte sig af, ville der ikke være nogle finansielle virksomheder der bevidst lod nogle typer af transaktioner gå ubemærket hen, på trods af at de burde have været undersøgt. Det er selvfølgelig ikke udgangspunktet at de finansielle virksomheder ønsker at overtræde loven, og lade hvidvaskning ske, igennem deres virksomhed. Men som det klar fremgik af sagen om vekselkontoret så er der nogle mennesker som driver deres forretning med henblik på at begå kriminalitet.

Ved at lave et system vil det også være muligt at samle en del informationer i en database så man som kunne ikke skulle udfylde de samme oplysninger såfremt man skriver bank eller investeringsforening. Dette kunne også være en stor hjælp for myndighederne såfremt de skal foretage undersøgelser af nogle transaktioner eller kunder i en finansiell virksomhed, ved at man ikke nødvendigvis skal i direkte kontakt med banken for at bede om

oplysningerne ville man kunne sikre at man har adgang til alle oplysningerne. I sagen om Jyske Bank i Gibraltar, skete det jo at banken ikke udleverede alle oplysninger da myndighederne bad om dem. Man ville altså med et it-system kunne sikre at dette ikke skete i fremtiden.

Samtidig ville der kunne laves et risikovurderingssystem hvor man sikrede at de finansielle virksomheder risikovurderede ens, dette kunne også være en stor hjælp for eksempelvis bankerne, på den måde var der ikke nogen banker der konsekvent endte med dårlige betalere fordi de risikovurderede anderledes end de andre banker. Dette eksempel er naturligvis sat på spidsen, for i korte træk at vise hvilken effekt et sådant system kunne have for de finansielle virksomheder.

Ulemperne ved et eksternt udviklet it-system er blandt andet den politik der føres i Danmark, hvor der er stor fokus på at virksomhederne ikke bliver statskontrolleret. Et krav om et it-system, med en ens risikovurdering for alle finansielle virksomheder ville blive anset for en statskontrol. Derudover skulle systemet kunne tage højde for de forskellige typer af finansielle virksomheder, alternativt skulle der udvikles systemer til de forskellige typer af finansielle virksomheder. Derudover ville det være en større post for staten, at få et sådant system udviklet. Hvis alle finansielle virksomheder udvikler og indføre sit personlige it-system vil der være forskellige risikovurderinger, der vil ikke være en samlet database, der vil være forskellige kriterier og fokusområderne vil være forskellige. Dette vil kunne udnyttes ikke nødvendigvis til hvidvaskning men af spekulanter og kunder.

For at kunne vurdere hvilken retning man skulle gå med et sådant it-system, både med hensyn til om de finansielle virksomheder individuelt, i selvvalgte samarbejder eller staten skal udvikle it-systemet, men også med hensyn til indholdet og fokusområder i et sådant system, skal der foretages en række undersøgelser og analyser. Herunder bankernes fokusområder, hvidvasknings eksperters input om hvorledes man bedst anvender it-systemer til at forhindre hvidvask. Samtidig bør der være økonomer indover som kan vurdere hvordan et sådant system ville kunne udvikles mest effektivt økonomisk set.

Som altid vil et sådant tiltag skabe ændringer både for de virksomheder der vil være omfattet af ændringerne men også de myndigheder der føre kontrol med området. Men set i lyset af at området omkring hvidvask og finansielle virksomheder er under konstant udvikling og at også det område, bliver mere og mere præget af teknologi er det nødvendigt

at undersøge om hvorvidt det kunne skabe en positiv effekt at indføre et it-system til overvågning af transaktioner og andre ulovlige handlinger.

Intern vs. Ekstern

Carl Valentin ligger i klummen *"Træt af hvidvaskning og skattely? Skift bank!"* op til at den interne kontrol der er pålagt bankerne i dag ikke er den rigtige vej og gå fremadrettet. Derimod mener han at der er brug for mere demokratisk kontrol og strammere regulering på området. Især bankerne udfylder en vigtig funktion i samfundet, samtidig har man dereguleret området. En løsning på en række problemstillinger på området er at indføre et eksternt kontrolorgan. Et sådant organ vil have til formål at udføre den kontrol af transaktioner og andre handlinger som de er underlagt i undersøgelses-, noterings-, underretnings-, og opbevaringspligten. Dette ville have til formål at sikre at der ikke overses nogle mistænkelige handlinger. Ved at have et eksternt kontrolorgan ville man kunne sikre at ingen banker eller ansatte i banker valgte at overse transaktioner der burde indberettes. Den store udfordring ved dette forslag er at vurdere hvad den egentlige effekt af et sådant tiltag ville være og hvad den økonomiske omkostning ville være. Den deregulering der er foregået på området har på sin vis været den logiske retning at gå i, ved at udlægge kontrollen med transaktioner og aktiviteter til bankerne og dennes ansatte har man haft muligheden for at følge transaktioner og aktiviteter tæt. Men må dog, langt hen ad vejen, erkende at samfundet udvikler sig, og hvor man før hen har haft brug for at have en kontrolinstans lokaliseret i de finansielle virksomheder, er branchen i dag præget af den gennemgående gennemgang man ser i samfundet. Alt bliver mere og mere elektronisk, især hvad angår penge og økonomi.

Denne udvikling betyder at det kunne give bedre mening at indføre en ekstern kontrolinstans, der overvåger transaktionerne udefra. Det ville på mange måder være en oplagt udvikling på området. Samtidig med at måderne hvorpå der bliver hvidvasket bliver mere og mere omfattende, og fordækket, bliver de også mere og mere digitale. En udvikling der kræver at de personer som har til opgave af opdage mistænkelig adfærd har de rette kompetencer. Ved at beholde denne kontrol internt i bankerne, kan man risikere at nogle banker ikke følger med udviklingen og at dennes medarbejderes kompetencer ikke opdateres tilsvarende. Ved at have en ekstern kontrolinstans kan man regulere kontrollen således at der føres den samme kontrol med alle banker og andre finansielle virksomheder, samt at kontrollen har den samme kvalitet hvad angår alle finansielle virksomheder. Dette

betyder dog også at hvis en ekstern kontrolinstans ikke videre uddanner deres medarbejdere behørigt, så rammes hele området.

Den største udfordring ved dette forslag er den økonomiske omkostning det ville være for samfundet at skulle oprette, uddanne og implementere en ny ekstern kontrolinstans. Det vil kræve en omfattende undersøgelse for at klarlægge om dette tiltags værdi ville overstige den udgift der er forbundet hermed. Det er dog vigtigt at man, når man ser på hvidvaskning, og hvilke tiltag der ville være mulige at indføre, samt effekten her af, tager med i betragtning at Danmark ikke længere er det land i verden med mindst korruption og hvidvask. det betyder helt konkret at der er noget i Danmark og det system der er i Danmark som ikke fungerer. Man må derfor ikke affærdige et tiltag udelukkende på de økonomiske aspekter, men på en helhedsvurdering. På baggrund af de sager der har været, herunder sagerne med vekselkontorerne og Danske Bank sagen, er det tydeligt at der er nogle dele af området der ikke fungerer optimalt. Derfor må udgangspunktet når man vurderer tiltagene være at man ønsker at finde den bedste mulighed for at optimere området. En sådan optimering kræver ofte at man laver drastiske ændringer, når ændringsgrundlaget er markant og omfattende, som det er i denne sag. At undersøge om man i en eller anden form kan indføre et eksternt kontrolorgan, der har til opgave at overvåge mistænkelige aktiviteter, herunder transaktioner, i banker og andre finansielle virksomheder, ville være det mest oplagte sted at starte. Med en lang række andre områder, hvor der er en omfattende kontrol, har man valgt at have et eksternt kontrolorgan, ofte et der høre direkte under det relevante ministerie, man kan derfor hente både inspiration og erfaringer herfra. Det ville give god mening at man går i den retning, når man tager udviklingen og andre områder i betragtning.

Man kunne med fordel også undersøge om et eksternt kontrolorgan baseret på et it-system kunne være en mulig retning og gå i. på den måde ville man i det lange løb kunne omkostningsminimere ændringerne, i og med at man, ved at have et it-system der overvåger aktiviteter og transaktioner, kan have færre medarbejdere. Samtidig skal man tage med i sine undersøgelser, især ved e kombination af de to forslag, om kontrolorganet skal have til opgave at undersøge og efterforske mistænkelige hændelser eller om dette fortsat vil tilfalde SØIK.

SØIK

Et mere håndgribeligt forslag til forbedring af området er at styrke SØIK ved at tilføre flere midler. Så SØIK har bedre mulighed for at undersøge de indberetninger der kommer. Som der tidligere er blevet nævnt opleves det at de finansielle virksomheder i overflod for at leve op til undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringspligten. I og med at de finansielle virksomheder rapporterer alle aktiviteter og transaktioner der kunne være mistænkelige, har SØIK svært ved at følge med. Når SØIK ikke kan følge med, er der en stor sandsynlighed for at ulovlige handlinger overses. Ved at tilføje yderlige midler til SØIK, får SØIK muligheden for bedre at gennemgå og undersøge de indberetninger, der kommer i overflod fra de finansielle virksomheder. Ulempen ved dette forslag er det økonomiske aspekt. I og med at SØIK er en etableret instans, forelægger der en dokumenteret effekt her af. Det er derfor ikke en diskussion om hvorvidt SØIK fungerer efter hensigten, men om hvorvidt flere midler ville have en positiv effekt, samt om hvilken effekt de ville have.

Af de forslag til ændringer og forbedringer der er forelagt er dette forslag det mest oplagte og lige til. Her kræves der ikke omfattende forudgående undersøgelser og analyser, det kræver ikke en længere udviklingsperiode, det kræver en mindre analyse af SØIK og dennes problemstillinger, en beslutning om hvor, i SØIK, midlerne ville have den bedste effekt, samt en tilføring af midler. Udover at være det mest ligetil forslag er det også det forslag som potentielt kunne have den bedste effekt, fordi det bygger videre på det system der allerede er implementeret. Derved kan det udføres hurtigere, og derved opnår man hurtigere en effekt samtidig skal der ændres minimalt i det system der er i dag, og på trods af at det system ikke nødvendigvis er det mest optimale løsning, så udgør det en stor risiko når man vælger at ændre markant på et kontrolsystem især i en sektor så udsat som den finansielle er.

Er den nuværende løsning den optimale

I det følgende afsnit vil der på baggrund af tidligere analyser og diskussion, være en diskussion af afsnittene er hvidvaskningslovens tiltag for omfattede for virksomheder og banker, hvor går grænsen for overvågning og er det prisen værd at det grener almindelige kunder for at stramme over for virksomhederne. Efter at vi har gennemarbejde overnævnte tre områder vil der i dette afsnit blive diskuteret for og imod af den nuværende løsning sammenholdt med Danske Bank og Britta Nielsen sagen, samt Statsadvokaten for særlig

økonomisk og international kriminalitets (SØIK) rapport fra 2015. Hvidvask i Danmark Den nationale risikovurdering 2015, som er blevet behandlet i dette speciale med formål at belyse om den nuværende løsning er den optimale eller om der er en mere optimal løsning til bekæmpelse og begrænsning af hvidvask og finansiering af terrorisme i Danmark og på tværs af landegrænser.

I afsnittet: Er det hvidvaskningslovens tiltag for omfattede for virksomheder og bankerne. Der er i dette afsnit blevet analyseret på om de tiltage der fremgår af hvidvaskningsloven er for komplekse og udgør et for stort omfang. Med det formål at belyse om det udelukkende medføre for store og unødige krav til virksomhederne og pengeinstitutterne. Der bevirker et øget arbejdspress og øget omkostninger for virksomhederne og pengeinstitutterne.

I afsnittet: Hvor går grænse for overvågning. Er det blevet analyseret på om virksomhederne og pengeinstitutterne går for langt med hensyn til at overvåge kundeforhold og transaktioner. Når det kommer til helt almindelige danske private bankkunder eller om virksomhederne og pengeinstitutterne bare bestræber sig på at leve op til hvidvaskningslovens krav om blandt andet overvågning af kundeforhold og transaktioner. Med det formål at belyse om hvor tæt på kan man komme på kunden og hvor går grænse for hvor langt man skal gå for at overvåge kunden og dennes aktiviteter.

I afsnittet: Er det prisen værd at det grener almindelige kunder for at stramme overfor virksomhederne. Blev der diskuteret fordele og ulemper ved de mange stramninger, tiltag og krav som virksomhederne og pengeinstitutterne er blevet pålagt igennem tiden og som de til stadighed oplever at blive pålagt. Med det formål at belyse om det er prisen værd at almindelige bankkunder skal udsættes for set fra deres synspunkt unødvendig kontrol.

Danske Bank skandalen er en sag hvor Danske Bank er mistænkt for at have medvirket til hvidvask i deres estiske afdeling i Estland. Hvis det der på nuværende tidspunkt er kommet frem er korrekt så skal Danske Bank i Estland have medvirket til hvidvask af op imod 1.500 milliarder kroner i perioden 2007 – 2013. Ifølge flere nyhedsmedier skulle der blandt de involveret kunder være tale om den russiske efterretningstjeneste FSB, våbenhandlere samt flere prominente russere herunder den russiske præsident Vladimir Putin og flere medlemmer af hans familie. Det er en sag der udover at involvere Danmark også trækker internationale spor til blandt andet Schweiz, Rusland og U.S.A. med flere. I forbindelse med

Danske Bank sagen har Erhvervsminister Rasmus Jarlov og medlem af folketinget for det Det Konservative Folkeparti. Ved et pressemøde udtalt at han ikke forventer at efterforskningen af Danske Bank sagen vil nå ud i alle afkroge. Det begrundes af Erhvervsminister Rasmus Jarlov med at han ikke mener at der ikke er den fornødne ekspertise i Danmark, samt at det vil være forbundet med for store omkostninger at nå til bunds i sagen. Ved samme lejlighed gav Erhvervsminister Rasmus Jarlov udtryk for at risikoen for at virksomhederne bliver afsløret i hvidvask er lille samtidig med at bøderne er for små og ikke står målt med den eller de strafbare handlinger der ligger bag.

Britta Nielsen sagen handler om at Britta Nielsen i perioden fra 2002 – 2018 har misbrugt sin betroede stilling i socialstyrelsen til at begå bedrageri og underslæb for 111 mio. Kr. for efterfølgende at hvidvaske dem. Det er en sag der trækker internationale spor til Sverige, Holland og Sydafrika. Udover at Britta Nielsen er sigtet i sagen, er også hendes 38-årige søn Jimmy Hayat, samt døtrene 31-årig Nadia Samina Hayat og 34-årige Karina Jamilla Hayat efterfølgende blevet sigtet, for hæleri af særlig grov beskaffenhed forbindelse med sagen. Det der adskiller Britta Nielsen sagen fra Danske Bank sagen, er udover beløbets størrelse. Det at i Britta Nielsen sagen er det er enkeltpersoner der står bag forbrydelsen. Derudover er der tale om midler fra satspuljen som er midler der er tiltænkt de allersvageste i det danske samfund. Det er blevet en omvendt Robin Hood metode. Hvor der tages fra de fattige for at berige sig selv. Det gør set gennem de sociale briller denne sag endnu værre end Danske Bank sagen.

Ifølge rapporten Hvidvask i Danmark Den nationale risikovurdering 2015, som Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet (SØIK) har udarbejdet. Med det formål at belyse omfanget af Hvidvask i Danmark, samt de kilder som bliver anvendt i forbindelse med hvidvask. Fremgår det at Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitet (SØIK) vurdere at der årligt hvidvaskes for 20,6 mia. Kr. i Danmark og at det ikke er en udvikling der forventes at blive mindre i de kommende år. Derudover fremgår det at hvidvaskningen foregår via vekselkontorer, ejendomshandel, betaling for fiktive lån. Så det er kun fantasien der sætter grænser når de kriminelle skal finde metoder til at begå hvidvask.

Hvis man ser på alle de tiltag der er kommet fra politisk side og fra EU for at styrke indsatsen mod hvidvask og finansiering af terrorisme i Danmark og på tværs af

landegrænser. Samtidig med at teknologien gør det muligt for virksomhederne og pengeinstitutterne at overvåge deres kunder. Kombinationen af de to elementer har medført at den helt almindelige private danske bankkunde har opfattet det som en overreaktion og følt sig overvåget og mistænkeliggjort. Dog er der samtidig fra bankkundernes side en forståelse for at stramninger over virksomhederne er nødvendige. Hvis man tager alle de elementer, sammenholdt med Erhvervsminister Rasmus Jarlovs udtalelse, om en begrænset efterforskning og manglende konsekvens. Samtidig med at man holder alt det op imod Statsadvokaten for særlig økonomisk og international kriminalitets (SØIK) risiko rapport, Danske Bank sagen og Britta Nielsen sagen. Samtidig med at den teknologiske udvikling gør det nemmer og hurtigere at flytte penge rund, derudover er de kriminelle bliver mere opfindsomme når det kommer til at finde metoder til hvidvask. Så må man sige at, ja det er nødvendigt at stramme lovgivningen for at begrænse hvidvask og finansiering af terrorisme. Men samtidig kan det konstateres at disse stramninger ikke kan stå alene. Den ønskede effekt kan kun opnås hvis de enheder og offentlige instanser, som skal kontrollere virksomhederne. Har de fornødne faglige kompetencer og økonomiske resurser. Set fra et samfundsmæssigt syn er det nødvendigt med en øget indsats både lovmæssigt og kontrolmæssigt også selvom det medføre gener for den helt almindelige private danske bankkunde. For når der er nogen der stjæler fra den fælles kasse hvad enten det er via hvidvask eller på anden måde. Så stjæles der fra os alle sammen. Det er penge som kunne være brugt på forbedringer på børneområdet, ældreområdet eller sundhedsområdet. I stedet er de endt i lommerne på kriminelle.

Men om den nuværende løsning er den bedste og mest optimale. Så kan der siges både for og imod. På den ene side kan man sige at så længe der stadig begås hvidvask og finansiering af terrorisme. Så er det ikke den bedste løsning. Når risikoen for at bliver taget i hvidvask er begrænset og konsekvensen samtidig er lille, så bestyrker det kun opfattelsen af at det ikke er den bedste løsning. Omvendt kan man sige at, så længe der er virksomheder og enkeltpersoner, der benytter sig af hvidvaskning. Samtidig med at de bliver opdaget og stillet til ansvar så virker det og er den bedste løsning.

Men der er ingen tvivl om de sager som der har været, herunder også Danske Bank sagen og Britta Nielsen sagen. Har været med til, at påvirke udformningen af lovgivningen og det vil nok altid være sådan, at så længe der er nogen der forsøger at begå hvidvask. Så vil

resultatet heraf altid yde indflydelse på kommen lovgivningen, hvad enten det kommer fra dansk side eller fra EU's side. Derudover er risikorapporten fra SØIK også medvirkende til udformningen af lovgivningen inden for hvidvask. Hvis man skal gøre status over indsatsen kontra resultatet. Så må man sige at, med hensyn til Danske Bank sagen og Britta Nielsen sagen, så kom reguleringen og stramninger en postgang for sent. Men om det er den rigtig løsning, der må man sige at hvidvaskningsområdet konstant er under forandring. Så løsningen er på rette vej, men er langt fra i mål med formålet eller ønske om at forhindre eller begrænse hvidvask og finansiering af terrorisme i Danmark og på tværs af landegrænser.

Vores bud på en løsning

Hvidvaskningsområdet er et komplekst og stort område. Et område, hvis svagheder klart er blevet blotlagt, ved de seneste sager på området. Det er derfor også et område, hvorpå der er stort fokus.

Set i lyset af omfanget af de seneste sager på området, må det antages at lovgivningen samt tiltagene ikke fungere efter hensigten. Området bør derfor undergå en dybdegående undersøgelse for at lokalisere de problemstillinger der er, samt undersøge mulige løsninger her på.

I dette speciale vil der ikke komme et bud på konkrete løsningsforslag, da vi ikke har kunnet undersøge området dybdegående nok, her til. Samtidig har vi ikke den fornødne viden til at komme med sådanne bud. Hvad vi dog ud fra projektet kan give et bud på, er i, hvilken retning en sådan undersøgelse skulle vinkles.

Når man ser på Danske Bank sagen er det tydeligt at der mangler kontrol med, hvorvidt de finansielle virksomheder rent faktisk benytter sig af de foranstaltninger der er beskrevet i loven. Danske Banks levede ikke op til kundekendskabsproceduren, fordi de ikke havde kendskab til proceduren der var i den estiske filial, samtidig med at denne ikke levede op til de procedurer der var nedskrevet i Danske Bank.

Et af vores bud er altså at indføre en form for ekstern kontrol, der har til formål at sikre at de finansielle virksomheder ikke bare indfører procedurerne men også følger dem. Denne eksterne kontrol skulle føres af enten en enhed, der udelukkende havde til formål at føre kontrol med området, eller af en af de etableret instanser, altså SØIK eller finanstillstyret.

Ulempen ved at anvende en af de etablerede instanser, er den omstilling det ville kræve at indføre en sådan instans. Når en instans bliver pålagt en ny funktion, især en funktion så omfattende som denne ville være, kan det medføre store udfordringer samt megen usikkerhed. Ved at anvende en allerede implementeret instans, møder man ligeledes udfordringen med midler. I beslutningsprocessen omkring tilføjelse af en omfattende funktion til en etableret instans, vil der i mange tilfælde ikke blive tilføjet tilstrækkeligt midler, da man i en sådan sag ville argumentere for at der ikke ville være behov for de samme midler, når instansen allerede er etableret.

Ved at etablere en ny instans kan denne udformes så den udfylder den funktion den er pålagt, samtidig med at man sikre at instansen få tildelt de midler, der er nødvendige for at kunne varetage opgaven tilfredsstillende. En sådan instans eller afdeling af en eksisterende instans ville udfylde en funktion der klart mangler området. Det er ikke nok at føre tilsyn med bankerne, det er nødvendigt at føre dybdegående tilsyn med bankernes hvidvaskningsprocedurer.

Et andet forslag til ændringer på området er at indføre it-systemer til at gennemgå transaktionerne i bankerne, med henblik på at opdage uregelmæssigheder, mistænkelig adfærd og hvidvask. Dette system skal dog, i vores optik, arbejde sammen med bankens medarbejdere, da disse har en ekspertviden der kan opdage ting, små regel- eller uregelmæssigheder, som kan være tegn på ulovlige handlinger. Derfor er det vigtigt at man fremadrettet udnytter denne viden, samtidig er det vigtigt at området, herunder også hvidvaskningsforanstaltningerne, følger med udviklingen. Både bankerne men også de andre finansielle virksomheder, foregår mere og mere online. Hermed menes at alle har adgang til deres bankkonto og investerings overblik på deres smarttelefonen. Samtidig bruger færre og færre mennesker bruger kontanter, og derved forgår størstedelen af al handel, elektronisk. Det er derfor vigtigt at den finansielle sektor følger med udviklingen og anvender it-systemer til at bekæmpe hvidvaskning.

Konklusion

Dette projekt har taget udgangspunkt i hvidvaskningsloven og de problemstillinger der er på området. Set i lyset af den seneste tids hvidvaskningssager må det antages at hvidvaskningsområdet lider under problemstillinger som der skal tages stilling til og reageres på. Projektet har derfor haft fokus på at først at klarlægge, hvilke foranstaltninger der er beskrevet i hvidvaskningsloven. Her har vi fundet ud af at der i hvidvaskningsloven er beskrevet en begrænsning på det kontantbeløb som virksomheder må modtage, en whistleblowerordning, en kundekendskabsprocedure, opfølgning i kundeforholdet samt en undersøgelses-, noterings-, underretnings- og opbevaringsligt. Herudover fandt vi at der er fastsat god skik for finansielle virksomheder i Bekendtgørelsen af god skik for finansielle virksomheder.

Dernæst forsøgte vi, gennem en analyse af disse foranstaltninger at klarlægge hvorvidt de fungerede efter hensigten, altså om de forhindrede hvidvask. Her ses det at foranstaltningerne, såfremt de indføres og efterleves, virker efter hensigten og i de tilfælde hvor der er overtrædelser af reglerne så straffes der behørigt. Det ses dog også at det ikke er alle virksomheder der efterlever reglerne. Her kan der nævnes: Danske Bank sagen, hvor banken ikke fulgte op på kundekendskabsproceduren i Danske Banks estiske filial. Der viste sig dog også nogle udfordringer ved foranstaltningerne, her så vi blandt andet på en sag om en whistleblower i EU, der var udsat for chikane fra chefer og kollegaer, fordi der ikke var implementeret en whistleblowerordning. Samtidig ser vi i Danske Bank sagen at en whistleblower sendte en rapport til Danske Banks bestyrelse, hvorefter der ikke blev handlet grundigt nok. Her ses det altså at whistleblowerordningen kan have nogle udfordringer, såfremt der anvendes et internt rapporteringssted, der ikke er uafhængigt. Dette er på sigt noget som der skal reageres på. Samtidig konkluderes det at området generelt, herunder også foranstaltningerne, skal sørge for at følge med tiden.

Til sidst har vi set på hvordan området kunne udvikles, forbedres eller ændres for at forbedre effekten af foranstaltningerne og hvidvaskningsloven. Herunder har vi diskuteret at begrænse whistleblowerordningen til at være pålagt en ekstern rapporterings instans. At indføre kontrol med kundekendskabsproceduren. At indføre it-systemer, statslig kontrol med området og tilføjelse af midler til SØIK. Herunder har vi fundet at for at kunne beslutte hvilke tiltag der skulle implementeres skal der udføres dybdegående undersøgelser

herunder af de økonomiske omkostninger, en eventuel økonomisk gevinst, effekten samt andre fordele der kunne udvindes fra tiltaget. Undersøgelser vi ikke er i stand til at gennemføre i vores position.

Herudover har vi i projektet analyseret og diskuteret, hvorvidt de foranstaltningerne i deres nuværende udformning har en negativ effekt på kunderne, om disse foranstaltninger samt dereguleringen på området, er for stor en arbejdsbyrde for de finansielle virksomheder, samt om den løsning der er på området er den ideelle. Her har vi fundet er der langt hen af vejen er stor forståelse for at disse tiltag er nødvendige, om end der fra kundernes synspunkt er nogle unødvendige kontroller især i forbindelse med kundekendskabsprocedureren. Herunder fandt vi også at det er en massiv arbejdsbyrde for de finansielle virksomheder.

Dette ledte til at vi kom med vores bud på hvordan området fremadrettet skal formeres. Her nævner vi at vi mener man skal undersøge muligheden for ekstern kontrol af de indførte procedurer i de finansielle virksomheder. Samtidig nævner vi at vi mener man bør se nærmere på et it-system til at gennemføre en del af det grundlæggende arbejde af kontrol med transaktionerne i banker og andre finansielle virksomheder.

Vi har altså ikke kunne komme med et konkret bud på, hvordan man kan forbedre området. hvad vi kan udlede af projektet er at de foranstaltninger der er på området, virker såfremt de anvendes korrekt. At sikre at de bliver anvendt og anvendes korrekt må derfor være hovedfokus fremadrettet. Samtidig må det være i alles interesse at sikre at mest muligt hvidvask bliver opdaget, derfor kan en it-baseret løsning være vejen frem.

Men hvad politikerne beslutter skal ske på området kan vi, med vores viden, ikke gisne om.

Perspektivering

Der vil i dette afsnit være en perspektivering, der tager udgangspunkt i revisors ansvar i forhold til LOV nr.651 af 08/06/2017 Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme i dagligtale kaldet hvidvaskningsloven. Derudover vil revisorloven LBK nr.1287 af 20/11/2018 Bekendtgørelse af lov om godkendte revisorer ligeledes indgå i dette afsnit. Set ud fra et samfundsmæssigt perspektiv.

Siden den nye hvidvaskningslov LOV nr.651 af 08/06/2017 Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (Hvidvaskningsloven) er blevet indført. Har det bevirket, at revisoren skal være ekstra opmærksomme på. Den risiko der er for, at kundens virksomhed eller revisor selv kan blive misbrugt i forbindelse med hvidvask. Samt et øget fokus på revisors ansvar.

Revisors arbejde og virksomhed er reguleret af LBK nr.1287 af 20/11/2018 Bekendtgørelse af lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (Revisorloven). Det er først og fremmest denne lov som revisors ansvar hviler på. Af §16 i revisorloven fremgår det at revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant. Det vil sige, at revisor skal udføre sit virke i overensstemmelse med god revisorskik og udvise den nøjagtighed og hurtighed som en give opgave tillader. Derudover skal revisor udvise professionel adfærd, skepsis, integritet, samt objektivitet med videre. Denne paragraf er en af hjørnestene i revisorloven (Revisorloven §16). I praksis betyder det at revisor skal udføre sit arbejde professionelt og i kraft af hans eller hendes rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant skal hans loyalitet skal ligge hos offentligheden/samfundet. Med det formål, at sikre at det revisor rapporterer og godkender og som skal bruges til, at informationer regnskabsbrugeren og andre interesseret, skal modtageren kunne stole på er korrekt. Det fremgår af §24 i revisorloven at revisor skal være uafhængig af den virksomhed som opgaven vedrører. En revisor er ikke uafhængig hvis han eller hun har økonomiske interesser i den virksomhed som opgaven vedrører jf.§24, stk.2. Revisor er ligeledes ikke uafhængig hvis han eller hun har familiære relationer til personer i den virksomhed som opgave omhandler (§24, §24, stk. 1+2).

Som nævnt tidligere har den nye hvidvasklov medført en øget skærpelse af revisors arbejde. Revisorer er omfattet af hvidvaskningsloven jf.§1 nr.15 (Hvidvaskningsloven §1). Det fremgår af §38 at revisor er omfattede af tavshedspligt såfremt at det drejer som indberetninger til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK)

jf. §26. (Hvidvaskningsloven §1, nr. 15, §26). Dog har revisor altid tavshedspligt om alt, der ikke er offentligt kendt. Som nævnt i afsnitte er den nuværende løsning den optimale har revisoren pligt til at kende sin kunde lige så godt som alle andre virksomheder. Dette gøres blandt andet gennem identifikation af kunde og kundekendskabsprocedure med videre. Derudover skal der være skriftlige procedure for risikovurderingen og sikkerhedsforanstaltninger med videre.

Hvis man overordnet ser på revisors ansvar og perspektivere det til samfundet som en helhed. Så må man sige at udviklingen inden for det økonomiske område indenfor bare de sidste ti år, har bidraget med flere skandaler så som, Danske Bank sagen, Britta Nielsen sagen og udbyttesagen hos SKAT. Hvor modsvaret fra politiskside har været strammer lovgivning og øget kontrol med videre. Da der ikke noget der tyder på, at den udvikling ændrer sig forløbelig. Men derimod går det mere i en retning af, at man fra politiskside har et ønske om flere stramninger og øget kontrol. Det betyder i takt med at lovgivningen strammes så vil det medføre en øget forventning til kvaliteten af revisors arbejde. Så revisor forsat lever op til sin rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, ud fra en fast overbevisning om, at revisors integritet og hæderlighed er ukrænkelig. Derved kan revisoren medvirke til at begrænse hvidvask i Danmark og på tværs af landegrænser. Til gavn og sikkerhed for brugerne af revisors arbejde og for samfundet som helhed.

Kildeliste

Bøger:

Peer Schaumburg-Müller, Erik Werlauff, Finansielle virksomheder – regler og rapportering, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 1. Udgave, 2017.

Lone L Hansen, Erik Werlauff, Den juridiske metode – en introduktion, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2. udgave 2016.

Internetkilder:

Advodan, 2014. Undgå bøder: Her går grænsen for kontante betalinger. 2014. Set: 01.09.2018.

<https://www.advodan.dk/nyheder/2014/2/undgaa-boeder-her-gaar-graensen-for-kontante-betalinger/>

A. Ageras, dato ukendt. Erstatningsbetingelser. Set: 20.08.2018.

<https://www.ageras.dk/ordbog/erstatningsbetingelser>

Altinget, 2017. Carl Valentin: Træt af hvidvaskning og skattely? Skift Bank. 2017. Set: 01.11.2018.

<https://www.alinget.dk/artikel/carl-valentin-traet-af-hvidvaskning-og-skattely-skift-bank>

Amtsavis 2018. Myndigheder har hørt bøn fra Danske Banks whistleblower. 2018. Set: 28.09.2018.

<https://amtsavisen.dk/erhverv/Whistleblower-i-hvidvasksag-kraever-beskyttelse/artikel/406509>

A. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. SØIK sigter Danske Bank for overtrædelse af hvidvaskloven. 2018. Set: 01.10.2018.

https://anklagemyndigheden.dk/da/nyheder?combine=danske+bank&field_year_target_id=27

B. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. SØIK: Mistænkt fra Socialstyrelsen er internationalt efterlyst. 2018. Set: 10.10.2018.

https://anklagemyndigheden.dk/da/nyheder?combine=socialstyrelsen&field_year_target_id=27

C. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. SØIK efterforsker sag fra Socialstyrelsen i tre spor. 2018. Set: 20.10.2018.

https://anklagemyndigheden.dk/da/nyheder?combine=socialstyrelsen&field_year_target_id=27

D. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. Statsadvokat: Fejl i svindelsag fra Socialstyrelsen. 2018. Set: 01.11.2018.

https://anklagemyndigheden.dk/da/nyheder?combine=socialstyrelsen&field_year_target_i_d=27

E. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. SØIK: Mistænkt mand anholdt i svindelsag fra Socialstyrelsen. 2018. Set: 02.11.2018.

https://anklagemyndigheden.dk/da/nyheder?combine=socialstyrelsen&field_year_target_i_d=27

F. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. SØIK: Hovedmistænkt anholdt i svindelsag fra Socialstyrelsen. 2018. Set: 06.11.2018.

https://anklagemyndigheden.dk/da/nyheder?combine=socialstyrelsen&field_year_target_i_d=27

G. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. Om Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. 2018. Set: 02.11.2018.

<https://anklagemyndigheden.dk/da/statsadvokaten-for-saerlig-oekonomisk-og-international-kriminalitet>

H. Anklagemyndigheder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2017. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har Nordea i sag om hvidvaskning. 2017. Set: 06.11.2018.

<https://anklagemyndigheden.dk/da/soik-har-ransaget-nordea-i-sag-om-hvidvask>

I. Anklagemyndigheden Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2018. Hvidvask: SØIK efterforsker Danske Bank. 2018. Set: 08.11.2018.

<https://anklagemyndigheden.dk/da/hvidvask-soik-efterforsker-danske-bank>

J. Anklagemyndigheden Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, 2015. Hvidvask i Danmark Den nationale risikovurdering 2015. Set: 20.10.2018.

<https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/Documents/hvidvask-i-danmark-den-nationale-risikovurdering-%202015.pdf>

K. Anklagemyndigheden Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, dato ukendt. Hvidvask og terrorfinansiering. Set: 03.09.2018.

<https://anklagemyndigheden.dk/da/hvidvask>

L. Anklagemyndigheden Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Ukendt dato. Om anklagemyndigheden. Set: 20.09.2018.

<https://anklagemyndigheden.dk/da/om-anklagemyndigheden>

BEK nr.330 af 07/04/2016. Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder. 2016. Set: 12.10-2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=177565>

A. Berlingske, 2017. Berlingske. Overblik: Så vidtrækkende er hvidvaskskandalen i Danske Bank. 2018. Set: 29.11.2018.

<https://www.berlingske.dk/virksomheder/overblik-saa-vidtraekkende-er-hvidvaskskandalen-i-danske-bank>

B. Berlingske, 2013. EU-dom går mod Jyske Bank i hvidvaskningssag. 2013. Set: 08.11.2018.

<https://www.berlingske.dk/virksomheder/eu-dom-gaar-mod-jyske-bank-i-hvidvaskningssag>

C. Berlingske, 2014. Spansk højesteret stadfæster dom i Jyske Bank-sag. 2014. Set: 27.10.2018.

<https://www.berlingske.dk/virksomheder/spansk-hoejesteret-stadfaester-dom-i-jyske-bank-sag>

D. Berlingske, 2014. Bankerne skruer op for overvågningen af kunder. 2014. Set: 19.10.2018.

<https://www.berlingske.dk/virksomheder/bankerne-skrue-op-for-overvaagningen-af-kunder>

E. Berlingske, 2010. Sådan vasker rockerne pegene hvide. 2010. Set: 01.11.2018.

<https://www.berlingske.dk/oekonomi/saadan-vasker-rockerne-pegene-hvide>

Bruun & Hjejle, 2018. Rapport om non-resident porteføljen i Danske Banks estiske filial. 2018. Set: 25.09.2018.

<https://danskebank.com/-/media/danske-bank-com/file-cloud/2018/9/rapport-om-non-resident-portefoeljen-i-danske-banks-estiske-filial-.la=da.pdf>

A. Børne- og Socialministeriet, 2018. Fakta om sagen. 2018. Set: 10.10.2018.

https://socialministeriet.dk/media/19251/faktaark_med_tidslinje.pdf

A. Børsen, 2018. Fakta: Danske Bank blev advaret om hvidvask gang på gang. 2018. Set: 25.09.2018.

https://borsen.dk/nyheder/ritzau/artikel/3/2344999/fakta_danske_bank_blev_advaret_om_hvidvask_gang_pa_gang.html

Danske Bank, Ukendt dato. Beløbsbegrænsning. Set: 05.11.2018.

<https://danskebank.dk/da-dk/skbobs/Beskrivelser/Betalingskort/Brug-af-betalingskort/Pages/Beloebbsbegransning.aspx>

A. Den store danske, 2017. Finanskrisen. 2017. Set: 20.08.2018.

[http://denstoredanske.dk/Samfund, jura og politik/%C3%98konomi/Samfunds%C3%B8konomiske forhold/Finanskrisen](http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/%C3%98konomi/Samfunds%C3%B8konomiske_forhold/Finanskrisen)

B. Den store danske, 2017. EU – 1. Historie og traktaterne. 2017. Set: 20.08.2018.

[http://denstoredanske.dk/Samfund%2c jura og politik/EU/EU/EU \(1. Historien og traktaterne\)](http://denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/EU/EU/EU_(1._Historien_og_traktaterne))

C. Den store danske, 2017. EU- Maastrichttraktaten. 2017. Set: 25.08.2018.

[http://denstoredanske.dk/Samfund%2c jura og politik/EU/EU/EU \(1.2. Den gradvise udvikling af F%C3%A6llesskabet\)/EU \(1.2. Den gradvise udvikling af F%C3%A6llesskabet - Maastrichttraktaten\)](http://denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/EU/EU/EU_(1.2._Den_gradvise_udvikling_af_F%C3%A6llesskabet)/EU_(1.2._Den_gradvise_udvikling_af_F%C3%A6llesskabet_-_Maastrichttraktaten))

D. Den store danske, 2017. Terrorisme. 2017. Set: 25.08.2018.

[http://denstoredanske.dk/Geografi og historie/Magtforhold og sammenspil/terrorisme](http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Magtforhold_og_sammenspil/terrorisme)

A. DR Nyhederne, 2017. Finanstilsynet: Bankerne har ikke gjort det godt nok. 2017. Set: 10.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/finanstilsynet-bankerne-har-ikke-gjort-det-godt-nok>

B. DR Nyhederne, 2017. Kæmpe sag om hvidvaskning trækker tråde til Danmark. 2017. Set: 12.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/kaempe-sag-om-hvidvaskning-traekker-traade-til-danmark>

C. DR Nyhederne, 2017. Overblik: Efterforskning afslører international hvidvaskningsskandale. 2017. Set: 14.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/overblik-efterforskning-afsloerer-international-hvidvaskningsskandale>

D. DR Nyhederne, 2018. Tema. Hvidvask i Danske Bank. Korrespondent: Fem ting vi lærte af høringsen med Danske Banks whistleblower. 2018. Set: 21.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/tema/hvidvask-i-danske-bank>

E. DR Nyhederne, 2017. E-mail sår tvivl om Danske Bank-chefs forsvar i hvidvask-sag. 2017. Set: 10.08.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/e-mail-saar-tvivl-om-danske-bank-chefs-forsvar-i-hvidvask-sag>

F. DR Nyhederne, 2017. Storbanks om hvidvask: Vi var ikke dygtige nok. 2017. Set: 15.08.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/storbanks-om-hvidvask-vi-var-ikke-dygtige-nok>

G. DR Nyhederne, 2017. Politisk flertal: Nu skal hvidvaskere ned med nakken. 2017. Set: 01.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/politisk-flertal-nu-skal-hvidvaskere-ned-med-nakken>

H. DR Nyhederne, 2017. Medie: Diktatur sendte milliarder gennem Danske Bank. 2017. Set: 20.08.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/medie-diktatur-sendte-milliarder-gennem-danske-bank>

I. DR Nyhederne, 2017. Politik: Erhvervsminister: Grov forsømmelse af Danske Banks ledelse. 2017. Set: 15.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/erhvervsminister-grov-forsommelse-af-danske-banks-ledelse>

J. DR Nyhederne, 2017. Penge: Danske Bank hyrer tidligere PET-chef til at få styr på hvidvask. 2017. Set: 29.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-hyrer-tidligere-pet-chef-til-faa-styr-paa-hvidvask>

K. DR Nyhederne, 2017. Indland: Ekspert om hvidvaskningsskandale i Danske Bank: Ledelsen har handlet ansvarligt. 2017. Set: 01.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/ekspert-om-hvidvaskningsskandale-i-danske-bank-ledelsen-har-handlet-ansvarligt>

L. DR Nyhederne, 2017. Indland: Professor om Aserbajdsjan: Det er ikke klogt at være i opposition – så forsvinder man. 2017. Set: 05.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/professor-om-aserbajdsjan-det-er-ikke-klogt-vaere-i-opposition-saa-forsvinder-man>

M. DR Nyhederne, 2017. Penge: Danske Bank i ny skandale: Blev brugt til at omgå sanktioner mod Iran. 2017. Set: 08.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-i-ny-skandale-blev-brugt-til-omgaa-sanktioner-mod-iran>

N. DR Nyhederne, 2017. Indland: Frankrig sigter Danske Bank for hvidvaskning af millioner. 2017. Set: 22.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/frankrig-sigter-danske-bank-hvidvaskning-af-millioner>

O. DR Nyhederne, 2017. Indland: Ekspert: Danske Bank kan ende med flere sigtelser for hvidvask. 2017. Set: 01.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/ekspert-danske-bank-kan-ende-med-flere-sigtelser-hvidvask>

P. DR Nyhederne, 2017. Penge: Danske Bank skal betale millionbøde for brud på hvidvaskloven. 2017. Set: 10.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-skal-betale-millionboede-brud-paa-hvidvaskloven>

Q. DR Nyhederne, 2018. Penge: Danske Bank-rapport: Putin-familie hvidvasker hos os. 2018. Set: 11.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-rapport-putin-familie-hvidvasker-hos-os>

R. DR Nyhederne, 2018. Penge: S: Danske Bank-sag er løftet til nyt niveau. 2018. Set: 15.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/s-danske-bank-sag-er-loeftet-til-nyt-niveau>

S. DR Nyhederne, 2018. Indland: Ekspert: Hvidvask-sag er blevet meget mere alvorlig for Danske Bank. 2018: Set: 19.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/ekspert-hvidvask-sag-er-blevet-meget-mere-alvorlig-danske-bank>

T. DR Nyhederne, 2018. Penge: Efter hvidvask-skandale: Direktør forlader stilling i Danske Bank. 2018. Set: 29.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/efter-hvidvask-skandale-direktoer-forlader-stilling-i-danske-bank>

U. DR Nyhederne, 2018. Penge: Finanstilsynet giver påbud og påtale til Danske Bank. 2018. Set: 29.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/finanstilsynet-giver-paabud-og-paataler-til-danske-bank>

V. DR Nyhederne, 2018. Penge: Våbensmugling fra Nordkorea: Stråmandsfirma var kunde i Danske Bank. 2018. Set: 23.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/vaabensmugling-fra-nordkorea-straaandsfirma-var-kunde-i-danske-bank>

W.DR Nyhederne, 2018. Penge: Danske Bank-direktør om hvidvask-skandale: Omfanget er større end vi troede. 2018. Set: 10.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-direktoer-om-hvidvask-skandale-omfanget-er-stoerre-end-vi-troede>

X.DR Nyhederne, 2018. Penge: Erhvervsminister om Danske Banks hvidvasksag: Det er en meget, meget stor skandale. 2018. Set: 01.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/erhvervsminister-om-danske-banks-hvidvasksag-det-er-en-meget-meget-stor-skandale>

Y.DR Nyhederne, 2018. Penge: Ny minister vil vide hvad Danske Bank har tjent. 2018. Set:10.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/ny-minister-vil-vide-hvad-danske-bank-har-tjent>

Z.DR Nyhederne, 2018. Penge: Danske Banks 'supersherif' stopper. 2018.Set: 28.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-banks-supersherif-stopper>

Æ.DR Nyhederne, 2018. Penge: Forretningsmand politianmelder Danske Bank. 2018.

Set: 01.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/forretningsmand-politianmelder-danske-bank>

Ø.DR Nyhederne, 2018. Penge: Ekspert: Uholdbart hvis Danske Bank slipper for straf, 2018.

Set: 02.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/ekspert-uholdbart-hvis-danske-bank-slipper-straf>

Å.DR Nyhederne, 2018. Penge: Danske Bank vil betale aflad efter omfattende sag om hvidvask i Estland. 2018. Set: 29.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-vil-betale-aflad-efter-omfattende-sag-om-hvidvask-i-estland>

A1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Hvidvask fortsatte i Danske Bank under oprydningsarbejde. 2018. Set.01.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/hvidvask-fortsatte-i-danske-bank-under-oprydningsarbejde>

B1. DR Nyhederne, 2018. Penge: 26 ansatte fra Danske Banks Estland-filial politianmeldt. 2018. Set: 28.08.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/26-ansatte-fra-danske-banks-estland-filial-politianmeldt>

C1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Estlands parlament vil granske hvidvasksag i Danske Bank. 2018. Set: 02.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/estlands-parlament-vil-granske-hvidvasksag-i-danske-bank>

D1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Estisk statsanklager efterforsker Danske Bank. 2018. Set: 9.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/estisk-statsanklager-efterforsker-danske-bank>

E1. DR Nyhederne, 2018. Bagmandspolitiet efterforsker mulig hvidvask i Danske Bank. 2018. Set: 25.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/bagmandspolitiet-efterforsker-mulig-hvidvask-i-danske-bank>

F1. DR Nyhederne, 2018. Politik: Flertal vil stramme hvidvaskregler: 'Indsats har ikke været tilstrækkelig'. 2018: Set: 11.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/flertal-vil-stramme-hvidvaskregler-indsats-har-ikke-vaeret-tilstraekkelig>

G1. DR Nyhederne, 2016. Whistleblower: Jeg føler mig som et grønt rumvæsen. 2016. Set: 10.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/fyn/whistleblower-jeg-foelte-mig-som-et-groent-rumvaesen>

H1. DR Nyhederne 2016. Penge: Dom på vej i Danmarkshistoriens største hvidvasksag. 2016. Set: 08-10-2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/dom-paa-vej-i-danmarkshistoriens-stoerste-hvidvasksag>

I1. DR Nyhederne, 2016. Penge: Dom i hvidvask for 184 millioner: Far og søn idømmes fængsel. 2016. Set: 08.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/dom-i-hvidvask-184-millioner-far-og-soen-idoemmes-faengsel>

J1. DR Nyhederne 2016. Penge: Dom i hvidvask: Kunder dækkede selv af for videoovervågningen. 2016. Set: 15.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/dom-i-hvidvasksag-kunder-daekkede-selv-af-videoovervaagningen>

K1. DR Nyhederne 2016. Minister strammer grebet om vekselkontorerne. 2016. Set: 10.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/minister-strammer-grebet-om-vekselkontorerne>

L1. DR Nyhederne, 2015. GRAFIK: Sådan vasker kriminelle sorte penge hvide. 2015. Set: 25.08.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/grafik-saadan-vasker-kriminelle-sorte-penge-hvide>

M1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Putins 'fjende nummer et' mistede sin formue – nu har han anmeldt Nordea for hvidvask. 2018. Set: 19.10.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/putins-fjende-nummer-et-mistede-sin-formue-nu-har-han-anmeldt-nordea-hvidvask>

N1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Danske Bank vi er ikke i stand til at afgøre det præcise omfang af hvidvask. 2018. Set: 22.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-vi-er-ikke-i-stand-til-afgoere-det-praecise-omfang-af-hvidvask>

O1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Finanstilsynet genåbner undersøgelse af Danske Bank sagen. 2018. Set: 22.09.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/finanstilsynet-genaabner-undersogelse-af-danske-bank>

P1. DR Nyhederne, 2018. Penge: Danske Bank vil betale aflad efter omfattende sag om hvidvask i Estland. 2018. Set: 09.11.2018.

<https://www.dr.dk/nyheder/penge/danske-bank-vil-betale-aflad-efter-omfattende-sag-om-hvidvask-i-estland>

Ec-Europa, ukendt dato. Primær og afledt lovgivning. Ukendt dato. Set: 10.09.2018.

https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_da

Ejendomsforeningen, ukendt dato. Hvidvaskproceduren, Ukendt dato. Set: 12.12.2018.

<https://ejendomsforeningen.dk/regler-vejledning/vejledninger/hvidvask/hvidvaskproceduren>

A. Erhvervsstyrelsen, dato ukendt. Hvidvasklovens regler. Set: 10.11.2018.

<https://erhvervsstyrelsen.dk/formaalet-med-reglerne?fbclid=IwAROrZ2MkSN6dMojibU3ioAtM8sUfm29xdZKbhuRuJ8P1YGc018dce2spobg>

B. Erhvervsstyrelsen, Ukendt dato. Whistleblowerordning. Set: 08.09.2018.

<https://erhvervsstyrelsen.dk/anmeldelse-af-overtraedelser>

C. Erhvervsstyrelsen, 01.11.2017. Vejledning Reelle ejere. 2017. Set: 05.11.2018.

https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/vejledning_om_reelle_ejere.pdf

D. Erhvervsstyrelsen, 2016. Årsberetning om erhvervsrettet kontrol og tilsyn 2016.

Set: 22.11.2018.

https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/media/aarsberetning_2016_kontrol_tilsyn_web_opslag.pdf

E. Erhvervsstyrelsen, ukendt dato. Mission og vision. Ukendt dato. Set: 01.09.2018.

<https://erhvervsstyrelsen.dk/mission-og-vision>

Eur-lex, 2015. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/849 af 20. maj 2015.

Set: 27.09.2018.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/da/TXT/?uri=CELEX:32015L0849>

A. Europa, Ukendt dato. EU's mål og værdier. Ukendt dato. Set: 08.08.2018.

https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_da#eu's-m%C3%A5l-og-v%C3%A6rdier

B. Europa, ukendt dato, EU's grundlæggere. Ukendt dato. Set: 12.08.2018.

https://europa.eu/european-union/about-eu/history_da

A. Finans, 2018. Danske Bank beskyldes for at true whistleblower. 2018. Set: 14.11.2018.

<https://finans.dk/finans2/ECE11004611/danske-bank-beskyldes-for-at-true-whistleblower/?ctxref=ext>

B. Finans, 2018. Bagmandspolitiet blev advaret om svindelmistænkt Britta Nielsen – men ingen stoppede hende. 2018 Set: 21.10.2018.

<https://finans.dk/erhverv/ECE10975703/bagmandspolitiet-blev-advaret-om-svindelmistaenkte-britta-nielsen-men-ingen-stoppede-hende/?ctxref=ext>

C. Finans, 2017. Danske Bank får millionbøde for hvidvask. 2017. Set: 08.11.2018.

<https://finans.dk/finans2/ECE10138130/danske-bank-faar-millionboede-for-hvidvask/?ctxref=ext>

D. Finans, 2018. Hvidvaskning – en epidemi der er svær at komme til livs. 2018. Set: 01.09.2018.

<https://finans.dk/debat/ECE10787164/hvidvaskning-en-epidemi-der-er-svaer-at-komme-til-livs/?ctxref=ext>

E. Finans, 2018. Finanstilsynet melder pas på forhånd: Vi kan ikke gennemgå Danske Banks materiale. 2018. Set: 29.10-2018.

<https://finans.dk/finans2/ECE10890485/finanstilsynet-melder-pas-paa-forhaand-vi-kan-ikke-gennemgaa-alt-danske-banks-materiale/?ctxref=forside>

A. Finanstilsynet, 2018. Kommentar vedr. Danske Banks undersøgelse. 2018. Set: 21.09.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Nyheder-og-Presse/Pressemeddelelser/2018/Danske-Bank-190918>

B. Finanstilsynet, 2018. Kommentar vedr. Danske Bank. 2018. Set: 23.09.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Nyheder-og-Presse/Pressemeddelelser/2018/Danske-Bank-200918>

C. Finanstilsynet, 2018. Henvendelse fra EBA om hvidvasktilsyn. 2018. Set: 10.11.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Nyheder-og-Presse/Pressemeddelelser/2018/EBA-hvidvasktilsyn-240918>

D. Finanstilsynet, 2018. Danske Bank opfølgning Estland- sagen. 2018. Set: 05.10.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Nyheder-og-Presse/Pressemeddelelser/2018/DB-041018>

E. Finanstilsynet. 2018. Hvidvaskningsloven. Set: 10.09.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/VEJ-9184-240403>

F. Finanstilsynet. 2014. Bekendtgørelse om finansielle virksomheders m.v. pligt til at offentliggøre Finanstilsynets vurdering af virksomheden m.v. Set: 01.09.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/BEK-1567>

G. Finanstilsynet. 2017. Bekendtgørelse om hvilke virksomheder og personer, der kan undtages fra lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven). Set: 10.09.2018.

<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/BEK-1358>

- H. Finanstilsynet. 2017. Bekendtgørelse om indsendelse af underretninger m.v. til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Set: 10.10.2018.
<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/BEK1403>
- I. Finanstilsynet. 2017. Bekendtgørelse om lempede krav til kundekendskabsproceduren efter lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven). 2017. Set: 01.10.2018.
<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/BEK-1359>
- J. Finanstilsynet. 2017. Bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse af oplysninger om indenlandske politisk eksponerede personer. Set: 25.09.2018.
<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/BEK1704>
- K. Finanstilsynet. 2017. Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven). 2017. Set: 15.10.2018.
<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Lovsamling/Andretilsynslove/Hvidvask/651-080617>
- L. Finanstilsynet. 2017. Hvad er MiFID II & MiFIR? 2017. Set: 08.08.2018.
<https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Information-om-udvalgte-tilsynsomraader/MiFIDogMiFIR/Generelt-MiFID-MiFIR/Hvad-er-MiFID-II>
- M. Finanstilsynets vejledning Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Ukendt dato. Set: 15.09.2018.
https://finansstilsynet.dk/Temaer/Hvidvask/~/_media/Temaer/2010/23122010vejledning_hvidvask.ashx
- N. Finanstilsynet, 2015. Finanstilsynets opgaver. 2015. Set: 10.09.2018.
<https://www.finanstilsynet.dk/Om-os/Finanstilsynets-opgaver>
- Finanswatch, 2016. To medarbejdere afslørede svindel i andelskasse. 2016. Set: 03.09.2018.
<https://finanswatch.dk/Finansnyt/Pengeinstitutter/article9093783.ece>
- A. Folketinget. Forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge. 1992-93 – L 10. Set: 20.09.2018.
http://webarkiv.ft.dk/?/samling/19921/lovforslag_oversigtsformat/l10.htm
- B. Folketinget, 2018. Høring om hvidvask sag i Danske Bank. 2018 Set: 01.11.2018.
<https://www.ft.dk/da/aktuelt/nyheder/2018/10/hvidvasksagen>
- C. Folketinget. Grundloven med forklaringer. Ukendt dato. Set: 01.09.2018.
<https://www.ft.dk/da/folkestyret/grundloven-og-folkestyret/grundloven-med-forklaringer>

A. FSR.2017. Ny hvidvaskningslov i hovedpunkter.2017. Set: 10.11.2018.

https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Om_revisor/Bekaempelse%20af%20hvidvask%20og%20terrorisme/Ny%20hvidvasklov%20i%20hovedpunkter_280317?fbclid=IwAR29LbUyIbIiT5Wor9FBkGEd6K9Dub7MAAVzFixkKpif3qcbIHV4NJNH5C0

Grundloven, 1953. Grundloven. 1953. Set: 10.09.2018.

https://www.ft.dk/~media/sites/ft/pdf/publikationer/min-grundlov_web.ashx

IFM International Monetary Fund, 1998. Money Laundering: The Importance of International Countermeasures--Address by Michel Camdessus. 1998. Set: 25.10.2018.

<https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp021098>

Investopedia, Ukendt dato. Non-Resident. Set: 08.11.2018.

<https://www.investopedia.com/terms/r/nonresident.asp>

Jyske Bank, Ukendt dato. Hvorfor skal jeg vise billede- og adresselegitimation? Set: 08.11.2018.

<https://www.jyskebank.dk/omjyskebank/aftaler/politik/legitimation>

LBK nr.1140 af 26/09/2017. Bekendtgørelse af Lov om Finansiellvirksomhed. 2017. Set: 01.08.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=193767>

LBK nr.1164 af 06/09/2016. Bekendtgørelse af skatteloven. 2016. Set: 10.10.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=183480#P31>

Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven)

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=191822>

Politikken, 2018. Finanstilsynet i Schweiz undersøger mulig hvidvask af 90 milliarder fra Danske Bank. 2018. Set: 01.10.2018.

<https://politiken.dk/udland/art6730638/Finanstilsynet-i-Schweiz-unders%C3%B8ger-mulig-hvidvask-af-90-milliarder-fra-Danske-Bank>

A. Retsinformationen. 1998. Lov om ændringer af lov om visse selskabers aflæggelse af årsregnskab m.v., lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, skattekontrolloven og forskellige andre lov. 1998. Set: 20.08.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25565>

B. Retsinformationen. 2000. Lov om ændringer af lov om Danmarks Statistik og forskellige andre love. 2000. Set: 25.08.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25646>

C. Retsinformationen. 2002. Lov om ændringer af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af penge. 2002. Set: 27.08.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25921>

D. Retsinformationen. 2002. Bekendtgørelse af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme. 2002. Set: 28.08.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25966>

E. Retsinformationen. 2017. Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven). 2017. Set: 10.08.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=191822>

F. Retsinformationen. 2017. Bekendtgørelse af lov om kapitalmarkeder. 2017. Set: 05.09.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=196949>

G. Retsinformationen. 2017. Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed. 2017. Set: 10.09.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=193767>

H. Retsinformationen. 2018. Bekendtgørelse af lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder. 2018. Set: 13.12.2018.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=203860>

Rådets direktiv 91/308/EØF af 10. juni 1991.

Hvidvaskning af penge: forebyggende foranstaltninger mod udnyttelse af det finansielle system. 1991. Set: 01.09.2018.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/ALL/?uri=LEGISSUM%3AI24016>

SKAT, 2018. Den juridiske vejledning, 2018. Set: 05.11.2018.

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2084915>

Skatteministeriet, ukendt dato. Bekendtgørelser. Ukendt dato. Set: 25.09.2018.

<https://www.skm.dk/love/bekendtgørelser>

Sjællandske Medier, 2018. Whistleblower: Jeg ville gøre det igen. 2018. Set: 23.09.2018.

<https://sn.dk/Sjaelland/Whistleblower-Jeg-ville-goere-det-igen/artikel/776227>

Systime, 2018. Samfundsfag C. Opsving og krise. 2018. Set: 01.09.2018.

<https://samfundsfag-c.systime.dk/index.php?id=644>

Transparency International, Ukendt dato. Overview. Set: 01.09.2018.

<https://www.transparency.org/whoweare/organisation>

A.TV2 Nyhederne, 2018. Rusland er klar til at gå ind i Danske Bank-sagen. 2018. Set: 11.10.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/business/2018-10-10-rusland-er-klar-til-at-gaa-ind-i-danske-bank-sag>

B.TV2 Nyhederne, 2018. Svindelmistænkte Britta Nielsen er anholdt. 2018. Set: 07.11.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/udland/2018-11-05-svindelmistaenkte-britta-nielsen-er-anholdt?fbclid=IwAR1v3tCL8yorj2O5MRWXAo2PFyJSfjlzIQOI5Sb2Q--6wlyInnSYvqgoYnl>

C.TV2 Nyhederne, 2018. Nu står Danske Banks whistleblower frem. 2018. Set: 15.09.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/business/2018-09-26-nu-staar-danske-banks-whistleblower-frem>

D.TV2 Nyhederne, 2016. Brian Mikkelsen vil stoppe mobning af bankerne. 2016. Set: 10.11.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/erhverv/2016-12-05-brian-mikkelsen-vil-stoppe-mobning-af-bankerne?fbclid=IwAR1zqZGASNIKVWtoQjk9w32XC3tkUhuEoLEDNfy0rSjVwsY9iijAPHroSeQ>

E. TV2 Nyhederne, 2018. Fuld undersøgelse af Danske Bank vil koste trecifret milliardbeløb, siger minister. 2018. Set: 27.09.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/politik/2018-09-25-fuld-undersogelse-af-danske-bank-vil-koste-trecifret-milliardbeloeb-siger>

F. TV2 Nyhederne, 2018. Ottedoblede bøder og forbud mod 500 eurosedler – her er de nye tiltag mod hvidvask. 2018. Set: 20.09.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/politik/2018-09-19-ottedoblede-boeder-og-forbud-mod-500-eurosedler-her-er-de-nye-tiltag-mod-hvidvask>

G. TV2 Nyhederne, 2018. Jarlov afløser et af sine forbilleder som erhvervsminister. 2018. Set: 10.10.2018.

<http://nyheder.tv2.dk/politik/2018-06-21-jarlov-afløser-et-af-sine-forbilleder-som-erhvervsminister>

A. Udenrigsministeriet, ukendt dato. Danmark i EU. Ukendt dato. Set: 15.08.2018.

<http://um.dk/da/Udenrigspolitik/eu/danmark-i-eu/>

B. Udenrigsministeriet, ukendt dato. De danske EU-forbehold. Ukendt dato. Set: 27.08.2018.

<http://um.dk/da/Udenrigspolitik/eu/danmark-i-eu/de-danske-eu-forbehold/>

Wikipedia, 2018. Finanskrisen 2007 – 2018. 2018. Set: 10.09.2018.

https://da.wikipedia.org/wiki/Finanskrisen_2007-2009

A. Århus Stiftstidende, 2018. Kæmpebøde til erhvervsmand: Overtrådte lov om hvidvask ved at modtage kontanter. 2018. Set: 08.08.2018.

<https://stiften.dk/oestjylland/Kaempeboede-til-erhvervsmand-Overtraadte-lov-om-hvidvask-ved-at-modtage-kontanter/artikel/500296>

B. Århus Stiftstidende, 2018. Forsvarer: Intet spillerum for, at man kan komme med rene penge. 2018. Set: 10.09.2018.

<https://stiften.dk/oestjylland/Forsvarer-Intet-spillerum-for-at-man-kan-komme-med-rene-penge/artikel/500298>

Bilag

Nr. 1 Danske Bank og Nordea.

Nr. 2 Britta Nielsen sagen.

Nr. 3 Berlinske Baggrund: Sådan rammer hvidvask almindelige bankkunder. Den.25.marts 2017.

Nr. 4 Corruption perceptions index 2017.